

EINDVERSLAG ROTSELAAR – EEKTSTRAAT

VERSLAG VAN RESULTATEN

J. CLAESEN, N. GEELLEN, D. WIJNS, S. VERSTREKEN, K. BOUCKAERT

DECEMBER 2024

Titel

Eindverslag Rotselaar – Eektstraat

Auteur(s)

Jan Claesen, Niels Geelen, Dimitri Wijns, Stien Verstreken
en Kevin Bouckaert

Met bijdrage van

April Pijpelink (CRINA Fysische Antropologie),
Ferdie Geerts (vrijwilliger Archeohuis De Kolonie, Lommel)
en Bart Minnen

Actoren veldwerk

Jan Claesen (erkend archeoloog/veldwerkleider), Kevin Bouckaert (archeoloog),
Dimitri Wijns & Stien Verstreken (assistent-archeologen)
kraanwerk door Van Eycken Trans bv

Projectnummer

2024C224

Plaats en datum

Kortenaken, december 2024

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2024C224
ISSN 2034-5615

© 2024 ARCHEBO bv

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

1 INHOUDSOPGAVE

2	Beschrijvend gedeelte	5
2.1	<i>Inleiding</i>	5
2.2	<i>Administratieve gegevens.....</i>	6
2.2.1	Onderzoeksopdracht.....	9
2.2.2	Randvoorwaarden.....	9
2.3	<i>Aanleiding</i>	10
2.4	<i>Archeologische voorkennis en resultaten archeologisch vooronderzoek.....</i>	11
2.4.1	Bureaustudie.....	11
2.4.2	Landschappelijk bodemonderzoek.....	12
2.4.3	Verkennd archeologisch booronderzoek	13
2.4.4	Proefsleuvenonderzoek	14
2.5	<i>Werkwijze en strategie</i>	16
2.5.1	Algemene bepalingen.....	16
2.5.2	Specifieke methodologie.....	16
2.5.3	Organisatie van de opgraving.....	18
2.5.4	Relevant gebruikt materiaal.....	22
2.5.5	Afwijkingen strategie t.o.v. het Programma van Maatregelen	22
2.5.6	Selectiekeuze vondsten.....	22
2.5.7	Selectiekeuze staalname	22
2.5.8	Inbreng specialisten en algemene wetenschappelijke advisering	22
3	Assessmentrapport	23
3.1	<i>Gehanteerde methode, technieken en criteria.....</i>	23
3.2	<i>Observaties en registraties</i>	23
3.2.1	Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren	23
3.2.2	Assessment van de vondsten	24
3.2.3	Assessment van de stalen	25
3.2.4	Conservatie-assessment.....	28
3.3	<i>Uitwerking en deponering.....</i>	28
3.3.1	Strategie voor de verwerking	28
3.3.2	Conservatiestrategie	28
3.3.3	Deponering van het archeologisch ensemble	29
3.3.4	Onderzoeksvragen bij vervolgonderzoek	29
4	Interpretatie van de archeologische site.....	30
4.1	<i>Landschappelijk, historisch en archeologisch kader</i>	30
4.1.1	Landschappelijk kader	30
4.1.2	Geologisch kader	33
4.1.3	Historisch kader.....	37
4.1.4	Archeologisch kader	48
4.2	<i>Stratigrafische opbouw.....</i>	53
4.2.1	Bodemgenese.....	53
4.2.2	Bodembewaring en bewaring archeologische site en artefacten.....	55
4.2.3	Referentiebodems op gekende archeologische sites.....	55

4.3	<i>Beschrijving van de archeologische site</i>	55
4.3.1	Inleiding	55
4.3.2	Paalkuilen	58
4.3.3	Greppels	58
4.3.4	Afvalkuilen	60
4.3.5	Kuilen	62
4.3.6	Natuurlijke sporen	64
4.4	<i>Vondsten en stalen</i>	65
4.4.1	Aardewerk	65
4.4.2	Bouwkeramiek	70
4.4.3	Natuursteen	71
4.4.4	Metaal	75
4.4.5	Glas	77
4.4.6	Stalen	79
5	Synthese	84
5.1	<i>Interpretatie en datering van de archeologische site</i>	84
5.2	<i>Belang en betekenis van de archeologische site</i>	87
5.3	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	91
5.4	<i>Samenvatting</i>	92
6	Bibliografie	94
7	Figurenlijst	95
8	Tabellenlijst	97
9	Plannenlijst	97
10	Bijlagen:	103
10.1	<i>Sporenlijst</i>	103
10.2	<i>Vondstenlijst</i>	104
10.3	<i>Puntvondstenlijst</i>	105
10.4	<i>Metaaldetectielijst</i>	105
10.5	<i>Stalenlijst</i>	106
10.6	<i>Tekeningenlijst</i>	107
10.7	<i>Fotolijst</i>	108
10.8	<i>Referentieprofielen</i>	111
10.9	<i>Conservatierapport</i>	112
10.10	<i>Skeletformulieren</i>	112
10.11	<i>Resultaten aardkundige en natuurwetenschappelijke analyses</i>	112

2 BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1 INLEIDING

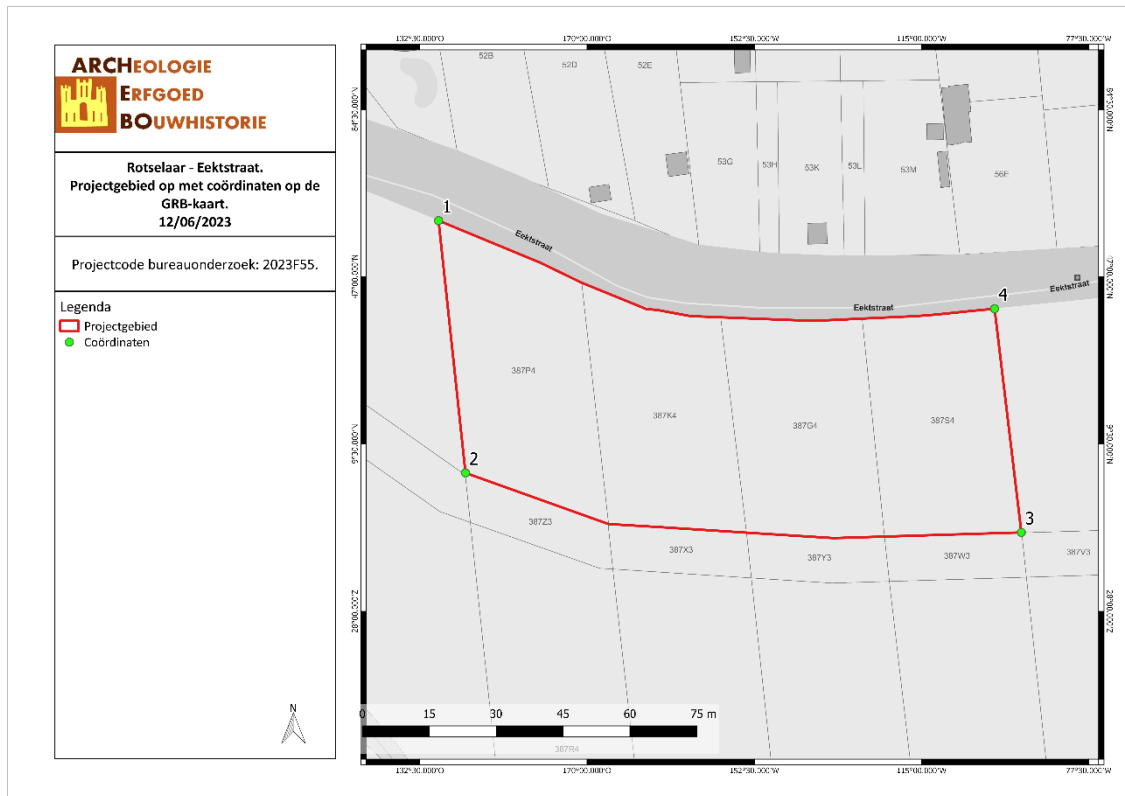
Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone...

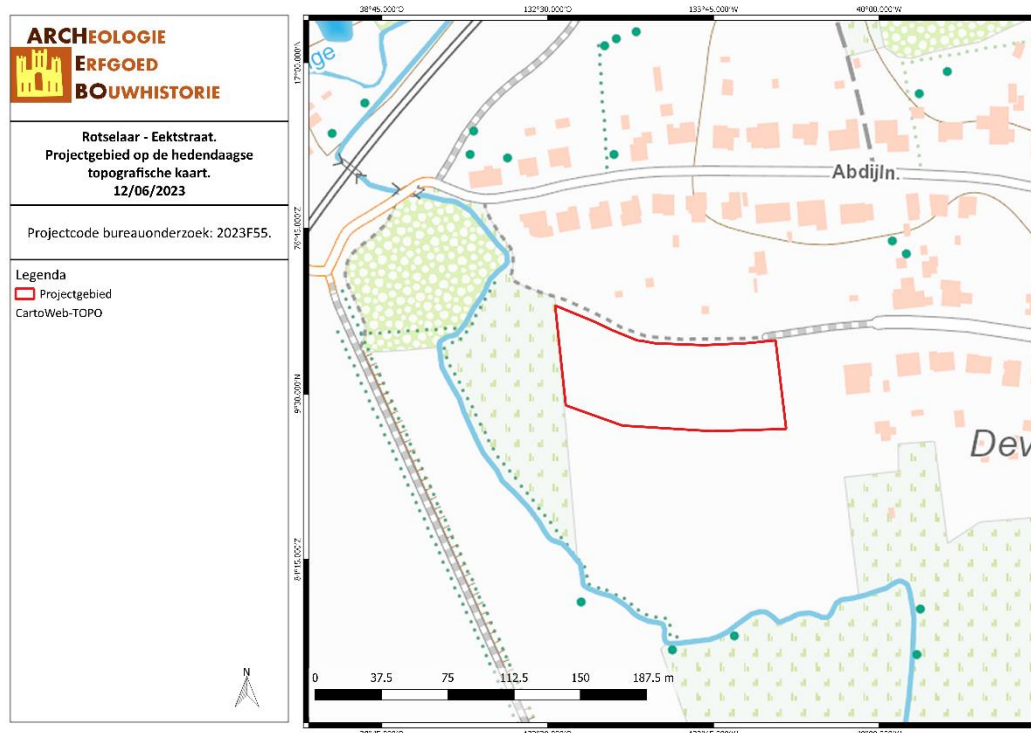
2.2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Administratieve fiche																							
Naam site:		Rotselaar - Eektstraat																					
Afkortingscode:		ROEE																					
Onderzoek:		Opgraving																					
Ligging:		Vlaams-Brabant, Rotselaar, Wezemaal, Eektstraat																					
Kadaster:		Rotselaar, afdeling 3, sectie A, percelen 387G4, 387K4, 387P4 en 387S4																					
Coördinaten:		<table><tr><td rowspan="2">1</td><td>X</td><td>175816,706</td></tr><tr><td>Y</td><td>181859,591</td></tr><tr><td rowspan="2">2</td><td>X</td><td>175822,730</td></tr><tr><td>Y</td><td>181803,066</td></tr><tr><td rowspan="2">3</td><td>X</td><td>155947,378</td></tr><tr><td>Y</td><td>181789,687</td></tr><tr><td rowspan="2">4</td><td>X</td><td>175941,371</td></tr><tr><td>Y</td><td>181839,829</td></tr></table>		1	X	175816,706	Y	181859,591	2	X	175822,730	Y	181803,066	3	X	155947,378	Y	181789,687	4	X	175941,371	Y	181839,829
1	X	175816,706																					
	Y	181859,591																					
2	X	175822,730																					
	Y	181803,066																					
3	X	155947,378																					
	Y	181789,687																					
4	X	175941,371																					
	Y	181839,829																					
Uitvoerder:		ARCHEBO bv																					
Projectcode opgraving:		2024C224																					
ID-nummer bureaustudie:		ID: 26626																					
ID-nummer vooronderzoek:		ID: 29540																					
ID-nummer archeologierapport:		ID: 2936																					
Projectleiding:		Jan Claesen																					
Erkenningsnummer projectleiding:		OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																					
Bewaarplaats archief:		Opdrachtgever																					
Grootte projectgebied:		Ca. 6.784 m²																					
Grootte onderzoeksgebied:		Ca. 6.784 m²																					
Uitvoeringsperiode:		22 t.e.m. 28 mei 2024																					
Reden van de ingreep		Verkaveling																					
Wetenschappelijke vraagstelling:		Het doel van het verslag van resultaten is een overzicht bieden van de resultaten van de uitgevoerde onderzoekshandeling en het wetenschappelijk potentieel duiden.																					

ROEE/23/06/12/1 - Digitale aanmaak

Figuur 1: Situering van het onderzoeksgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Bron: Geopunt)

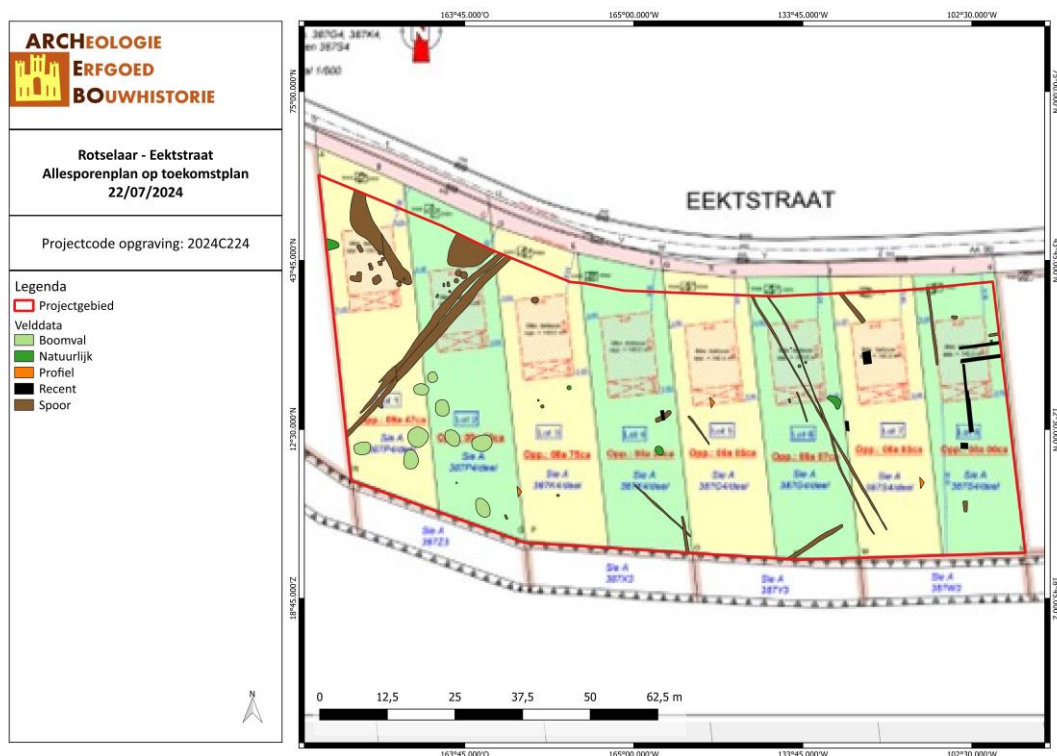
ROEE/23/06/12/2 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Onderzoeksgebied op de topografische kaart (Bron: Geopunt)

ROEE/24/05/29/3 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Allesporenplan (© ARCHEBO bv)

ROEE/24/07/22/4 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Allesporenplan op toekomstplan (© ARCHEBO bv)

2.2.1 Onderzoeksopdracht

De aanleiding van het vervolgonderzoek, met name een opgraving, kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de nota met ID 29540 en projectcode 2024C211¹.

Deze nota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande verkaveling aan de Eektstraat in Wezemaal (gem. Rotselaar, prov. Vlaams-Brabant). Kadastraal staan deze percelen genummerd als: Rotselaar, afdeling 3 (Wezemaal), sectie A, percelen 387G4, 387K4, 387P4 en 387S4. Het projectgebied, alsook het onderzoeksgebied, heeft een oppervlakte van ca. 6.784 m².

Voorgaand aan de opgraving werden een bureauonderzoek, een landschappelijk bodemonderzoek, een verkennend archeologisch booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 16 archeologische sporen aangetroffen. De aangetroffen sporen kunnen gedateerd worden tussen de volle middeleeuwen en de Nieuwe Tijd.² De archeologische opgraving (met code ROEE, 2024C224) werd uitgevoerd van 22 t.e.m. 28 mei 2024.

De vlakdekkende opgraving heeft tot doel uitspraken te doen over de aard, omvang en datering van de archeologische site. Na afloop van een archeologische opgraving dient de erkende archeoloog een rapportering in bij het Agentschap Onroerend Erfgoed. Deze rapportering neemt de vorm aan van een archeologierapport en uiteindelijk een eindverslag. De rapportering over de opgraving heeft tot doel een overzicht te bieden van de resultaten van de uitgevoerde onderzoekshandelingen en het bijkomend wetenschappelijk potentieel van de resultaten daarvan te duiden. Voorliggend rapport is het eindverslag van de onderzoekshandelingen.

Op basis van de nota werden enkele onderzoeksvragen³ geformuleerd die minimaal beantwoord moeten worden in het eindrapport:

- *Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?*
- *Zijn structuren zichtbaar? Wat is de functie en ruimtelijke indeling?*
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
- *Welke specifieke activiteiten hebben in het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie?*
- *Zijn de aangetroffen sporen afkomstig van bewoning?*

Het archeologisch onderzoek kan enkel als volledig beschouwd worden als er geen archeologische waarden meer aanwezig zijn binnen het bereik van de geplande bodemingrepen. Bovendien dient het onderzoek voldoende informatie voort te brengen om een antwoord te kunnen geven op bovenstaande vragen.

2.2.2 Randvoorwaarden

Er werden geen randvoorwaarden opgelegd.

¹ CLAESEN J., et al, 2024b

² CLAESEN J., et al, 2024a, pp. 57

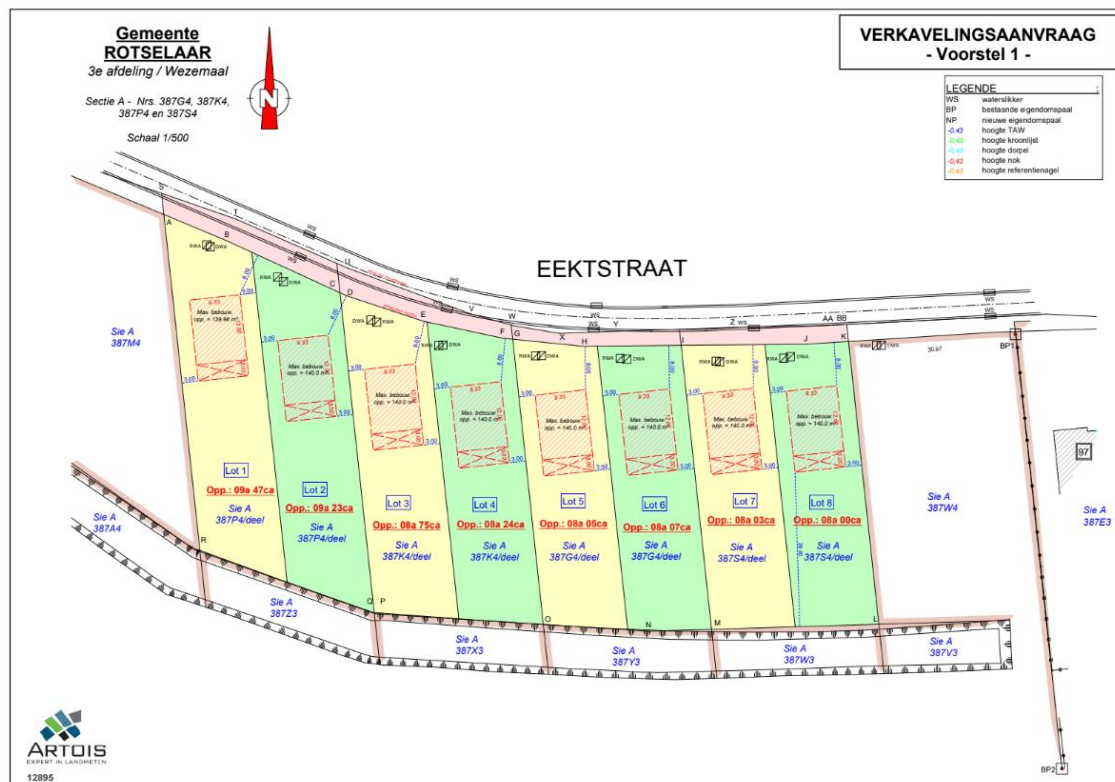
³ CLAESEN J., et al, 2024b, pp. 8

2.3 AANLEIDING ⁴

Volgens het gewestplan ligt het projectgebied in woongebied en dit nabij agrarisch gebied in het zuiden en landschappelijk waardevol agrarisch gebied ten noordwesten van het projectgebied. Het projectgebied wordt verkaveld in 8 loten voor vrijstaande woningen met voor- en achtertuin. Gezien het terrein onbebouwd is dienen er ook geen afbraakwerken plaats te vinden. Evenmin staan er bomen op het projectgebied waardoor er ook geen ontworteling dient te gebeuren.

De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ongeveer 6243,59 m².

Gezien de toekomstige werken (rioleringen, nutsvoorzieningen, regenwaterputten, funderingswerken,...) op het projectgebied, mag men uitgaan van een maximale verstoring van de ondergrond.

Figuur 5: Verkavelingsplan van het projectgebied. (Opdrachtgever, 2023).

⁴ CLAESEN J. et al, 2023, pp. 10

2.4 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS EN RESULTATEN ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK

2.4.1 Bureaustudie

2.4.1.1 Inleiding

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie. Hierbij worden zo veel mogelijk cartografische en andere bronnen geraadpleegd.

2.4.1.2 Resultaten

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in 2023 en leverde volgend resultaat op⁵:

“Naar aanleiding van een aanvraag tot verkavelingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Eektstraat te Rotselaar (Vlaams-Brabant). Binnen het projectgebied zal de grond verkaveld worden in 8 loten voor vrijstaande bebouwing. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 6243,59 m².

Volgens de bodemkaart komen er twee bodems samen binnen het projectgebied namelijk een Ldm-bodem (NO deel van het projectgebied) en een Ldc-bodem (ZW-deel van het projectgebied).

De Ldm-bodem betreft matig gleyige zandleemgronden met een diepe antropogene humus A horizont. De diepe antropogene humus A horizont wijst duidelijk op een langdurig gebruik van de grond als landbouwgrond.

De Ldc-bodem betreft matig gleyige zandleemgronden met een sterk gevlekte textuur B horizont.

In beide gevallen gaat het om een matig vochtige en dus niet al te natte of al te droge bodem. Kortom een interessante locatie voor een tijdelijk steentijdkampement.

Op ongeveer 102 meter ten ZW van het projectgebied loopt de Grote Losting en op ca. 350 meter ten W van het projectgebied loopt de Winge. Het gebied is tevens ruim voorzien van waterlopen. Gezien de zeer nabije ligging van de Grote Losting is er een behoorlijke kans op het aantreffen van steentijdartefactensites.

Het projectgebied ligt tussen de 14,26 m (N) en de 13,93 m (Z) boven het zeeniveau. Er is dus een zeer lichte afhelling naar het zuiden toe (naar de vallei van de Grote Losting). Deze licht oriëntatie op het zuiden maakt dat deze locatie tevens geschikt is inzake het aantreffen van een tijdelijk steentijdkampement.

Op basis van de huidige gegevens kan er geen uitsluitel gemaakt worden over eventueel te verwachten sporen.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Mesolithicum tot en met de Nieuwe Tijd.

⁵ CLAESEN J. et al, 2023, pp. 50-51

Het historisch cartografisch onderzoek alsmede de studie van kaartmateriaal uit de 20ste en 21ste eeuw aangevuld met luchtfoto's van het projectgebied toont aan dat het projectgebied minstens sinds het midden der 18de eeuw onbebouwd is gebleven en daarbij tot op heden in gebruik is gebleven als landbouwgrond. Het projectgebied is ook sinds het midden van de 18de eeuw onbebost gebleven.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. In een straal van 1 km rondom het projectgebied zijn er 16 CAI-locaties bekend. Belangrijk hierbij zijn de CAI-locaties met betrekking tot de steentijd, een periode die toch van belang is voor de regio en meer in het bijzonder voor de Winge-vallei. De volgende CAI-locaties zijn aanwezig in het buffergebied: voor Steentijd: CAI 1274, 1276, 150685, 150691 en 150699; voor de Bronstijd: CAI 164159; voor de IJzertijd: CAI 150585; voor de Romeinse periode: CAI 493 en 217873; voor de middeleeuwen: CAI 885, 886, 3308, 164159 en 164160 en voor de Nieuwe Tijd: CAI 210936 en 216309.

De archeologische conclusie inzake het projectgebied is zondermeer duidelijk: zowel de bodemkundige analyse als de studie van historische kaarten geven aan dat het gebied zeer lang als akkerland in gebruik is geweest. Voor de periode vanaf ca. 1750 tot heden kon er geen bebouwing op het projectgebied vastgesteld worden.

Het langdurig gebruik van het projectgebied als landbouwgrond kan impliceren dat mogelijk archeologische niveaus relatief ongestoord bewaard bleven. Bovendien is het projectgebied blijkbaar zeer lang onbebost gebleven waardoor boomwortels (en het verwijderen ervan) geen schade konden aanrichten aan het bodemarchief.

Gezien de toekomstige werken (rioleringen, nutsvoorzieningen, regenwaterputten, funderingswerken,...) op het projectgebied, mag men uitgaan van een maximale verstoring van de ondergrond."

2.4.2 Landschappelijk bodemonderzoek

2.4.2.1 Inleiding

Het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van landschappelijke boringen, heeft tot doel de aardkundige opbouw te leren kennen. Hierbij dient de gaafheid van de bodem en eventuele aanwezigheid van verstoringen in kaart gebracht te worden.

2.4.2.2 Resultaten

Het landschappelijk bodemonderzoek werd uitgevoerd in april 2024 en leverde volgend resultaat op⁶:

"De landschappelijke boringen toonden aan dat de bodem was opgebouwd uit een Ap-horizont die in een aantal gevallen kon opgedeeld worden in een Ap1- en een Ap2-horizont waarbij de Ap1-horizont beduidend donkerder was dan de Ap2-horizont. De Ap2-horizont bevatte soms insluitsels van baksteen en as. De tweeledige Ap-horizont werd vastgesteld bij de landschappelijke boringen B2, B3, B5, B7 en B8. Drie boringen vertoonden deze opdeling niet (B1, B4, B6). De dikte van de Ap-horizont varieerde tussen de 30 à 40 cm.

In alle 8 boringen werd een B-horizont vastgesteld. De B-horizont heeft een beige-gele tot soms witgele kleur met in zowat alle gevallen de aanwezigheid van mangaankorreltjes. De oranjekeurige vlekken zijn

⁶ CLAESEN J. et al, 2024a, pp. 56

echter niet steeds uitgesproken aanwezig, maar blijft toch als B-horizont herkenbaar. De B-horizont start op ca. 30 à 40 cm onder het loopvlak; alleen bij boring 8 begint de B-horizont op ca. 60 cm diepte.

Verder kon vastgesteld worden dat de B-horizont goed bewaard en ontwikkeld was waardoor er mogelijk kans is op het aantreffen van archaeologica (of sites).

De aanwezigheid van een goed bewaarde en goed ontwikkelde B-horizont onder het projectgebied noodzaakt dan ook de uitvoering van een verkennend archeologisch booronderzoek.

Op basis van de landschappelijke boringen konden er geen verstoringen vastgesteld worden. Gezien de historiek van het projectgebied is de kans klein dat er zich verstoringen zouden hebben voorgedaan.”

Figuur 6: Situering van de landschappelijke boringen op de luchtfoto van 2022 (© ARCHEBO bv)
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024a, p. 16, Figuur 6)

2.4.3 Verkennend archeologisch booronderzoek

2.4.3.1 Inleiding

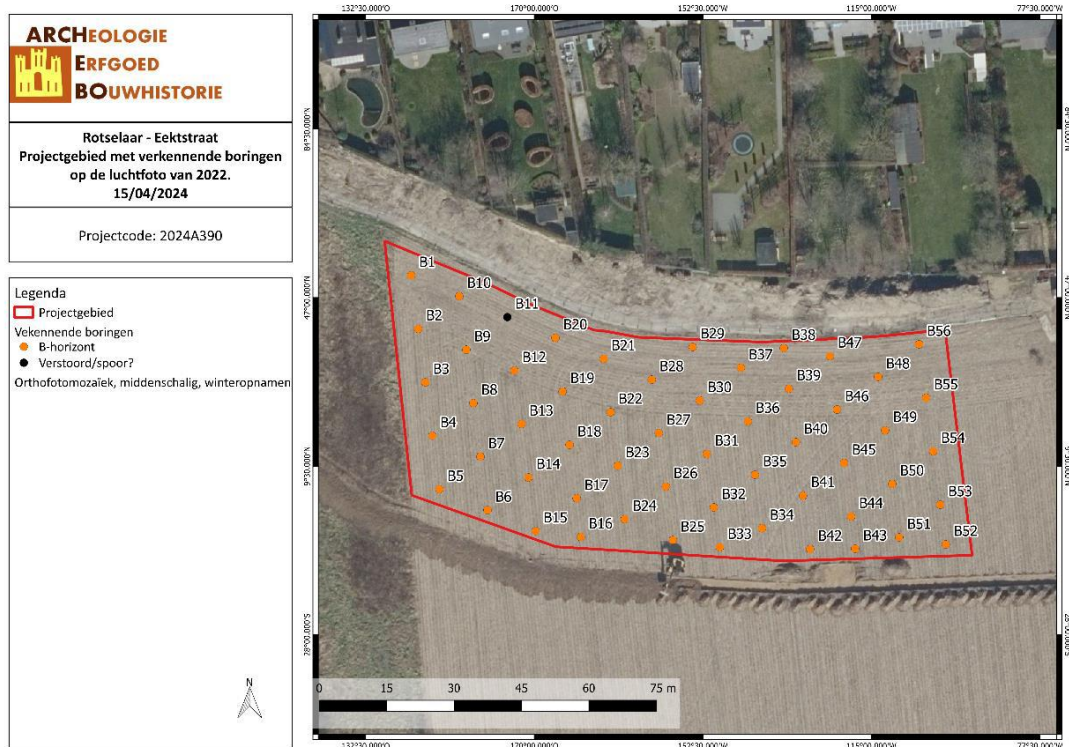
Archeologisch booronderzoek heeft tot doel het opsporen van steentijdvindplaatsen. Dergelijke vindplaatsen kenmerken zich voornamelijk door een verspreiding van losse vondsten. Bij een archeologisch booronderzoek wordt de bodem op een systematische wijze bemonsterd waardoor eventuele verspreidingen van vondsten in kaart worden gebracht. Een verkennend archeologisch booronderzoek is een evaluatie van een terrein waar een goede bodembewaring werd aangetroffen. Indien hieruit blijkt dat er steentijdvindplaatsen aanwezig zijn, dient een waarderend archeologisch booronderzoek uitgevoerd te worden, waarbij de aangetroffen site verder geëvalueerd en afgebakend wordt.

2.4.3.2 Resultaten

Het verkennend archeologisch booronderzoek werd uitgevoerd in april 2024 en leverde volgend resultaat op⁷:

Het verkennend archeologisch booronderzoek toonde aan dat de bodem binnen het projectgebied goed bewaard bleef wat overigens reeds aangetoond werd middels het landschappelijk booronderzoek. Overal werd er vrij consistent een B-horizont vastgesteld. Soms kon er binnen de Ap-horizont een tweedeling vastgesteld worden (Ap1- en Ap2-horizont). [...]

Tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek en het bijhorende zeefwerk werden echter geen steentijdartefacten aangetroffen.”

Figuur 7: Situering van de verkennende archeologische boringen op de luchtfoto van 2022 (© ARCHEBO bv)
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024a, p. 26, Figuur 23)

2.4.4 Proefsleuvenonderzoek

2.4.4.1 Inleiding

Het doel van het voorgestelde proefsleuvenonderzoek is het evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven, zodoende het archeologisch potentieel van het terrein na te gaan. Hierbij dient nagegaan te worden of er archeologische niveaus aanwezig zijn in het projectgebied en op welke diepte om een inschatting te kunnen maken van de versturende impact van de geplande werken. Verder dient het vooronderzoek met

⁷ CLAESEN J. et al, 2024a, pp. 56-57

ingreep in de bodem uitspraken te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied en over het potentieel op kennisvermeerdering. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

2.4.4.2 Resultaten

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd in april 2024 en leverde volgend resultaat op⁸:

“Er werden zestien archeologische sporen aangetroffen. Sporen s2, s4, s7, s8, s12 en s14 tot s16 zijn verspreid over werkputten 1, 2, 5, 6 en 7 en verschillen zowel in vorm als grootte. De sporen zijn bruingrijs gevlekt of bestaan uit een heterogene bruine kleur. In spoor s12 werd een stukje leisteen aangetroffen bij het aanleggen van het vlak. Het gebruik daarvan kan gedateerd worden vanaf de middeleeuwen. Spoor s8 heeft een zeer sterke aflijning en een donkere kleur waardoor dit spoor eerder recenter lijkt te zijn.

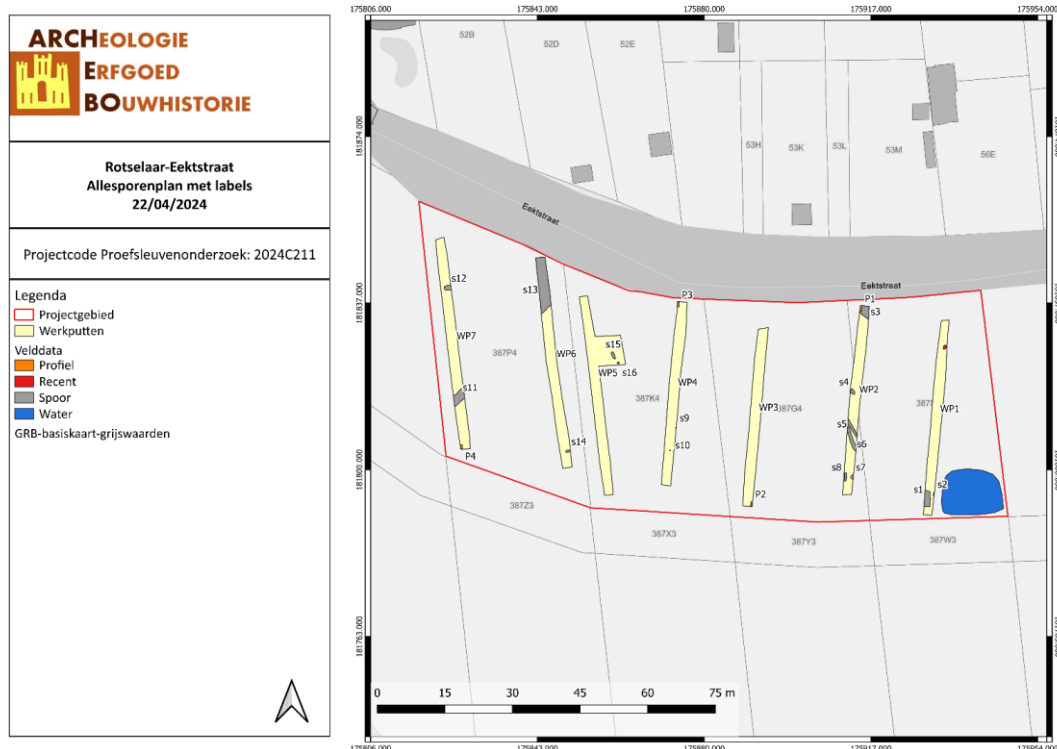
Sporen s1, s3, s5, s6, en s11 worden geïnterpreteerd als grachten of greppels, ze zijn lichtbruin van kleur en zijn homogeen of heterogeen. In s11 is een scherf Maaslands wit aardewerk aangetroffen. Deze scherf kan gedateerd worden in de volle middeleeuwen.

Sporen s9 en s10 zijn heterogene lichtgrijs-bruine paalsporen. In deze sporen zijn geen vondsten aangetroffen en kunnen bijgevolg niet gedateerd worden.

Tot slot beslaat spoor s13 het noordelijke deel van werkput 6. Tijdens het aanleggen van het vlak zijn er verschillende vondsten aangetroffen, waaronder bouw materiaal, Raerensteengoed, rood en grijs aardewerk en natuursteen. Deze vondsten kunnen gedateerd worden in de Nieuwe Tijd.

De aangetroffen sporen kunnen gedateerd worden tussen de volle middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Verder zijn er paalsporen aangetroffen die op een on-site fenomeen kunnen wijzen. De kans op kennisvermeerdering kan dus zeer hoog ingeschat worden. Vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving wordt bijgevolg noodzakelijk geacht.”

⁸ CLAESEN J. et al, 2024a, pp 57

Figuur 8: Allesporenplan proefsleuvenonderzoek (© ARCHEBO bv)
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024a, p. 31, Figuur 25)

2.5 WERKWIJZE EN STRATEGIE

2.5.1 Algemene bepalingen

Een archeologische opgraving heeft tot doel de informatie uit het bodemarchief in de vorm van een archeologisch ensemble te behouden en te ontsluiten door archeologische sites, sporen en artefacten vrij te leggen, te onderzoeken en te registreren. De algemene bepalingen van een opgraving, zoals vastgesteld in de Code van Goede Praktijk, zijn hier van toepassing.⁹

2.5.2 Specifieke methodologie

2.5.2.1 Onderzoeksmethode, technieken en strategieën ¹⁰

Vlakdekkende opgraving

Er wordt voorgesteld om het volledige projectgebied te onderwerpen aan een vlakdekkend opgraving. Dit conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk (CGP hoofdstuk 15).

Immers binnen het projectgebied zal de opdrachtgever het terrein verkavelen in 8 bouwloten. Op elk van deze loten is een vrijstaande woning voorzien met een voor- en achtertuin. Dit alles wordt aangevuld met de nodige nutsvoorzieningen. De loten hebben een respectievelijke oppervlakte van 947, 923, 875, 824,

⁹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016

¹⁰ CLAESEN J. et al, 2024b, pp. 8-9

805, 807, 803 en 800 m² (samen ca. 6.784 m²). De op te graven zone en het volledige projectgebied hebben een oppervlakte van ca. **6.784 m²**

Het archeologische vlak situeert zich voornamelijk op het niveau waar de Ap-horizont overgaat in de B-horizont en situeert zich op ca. 30 à 50 cm onder het maaiveld.

Het is in ieder geval duidelijk dat de grondwerken voor de nieuwbouw tot in de C-horizont zullen gaan en dit zowel voor het projectgebied als voor de op te graven zone.

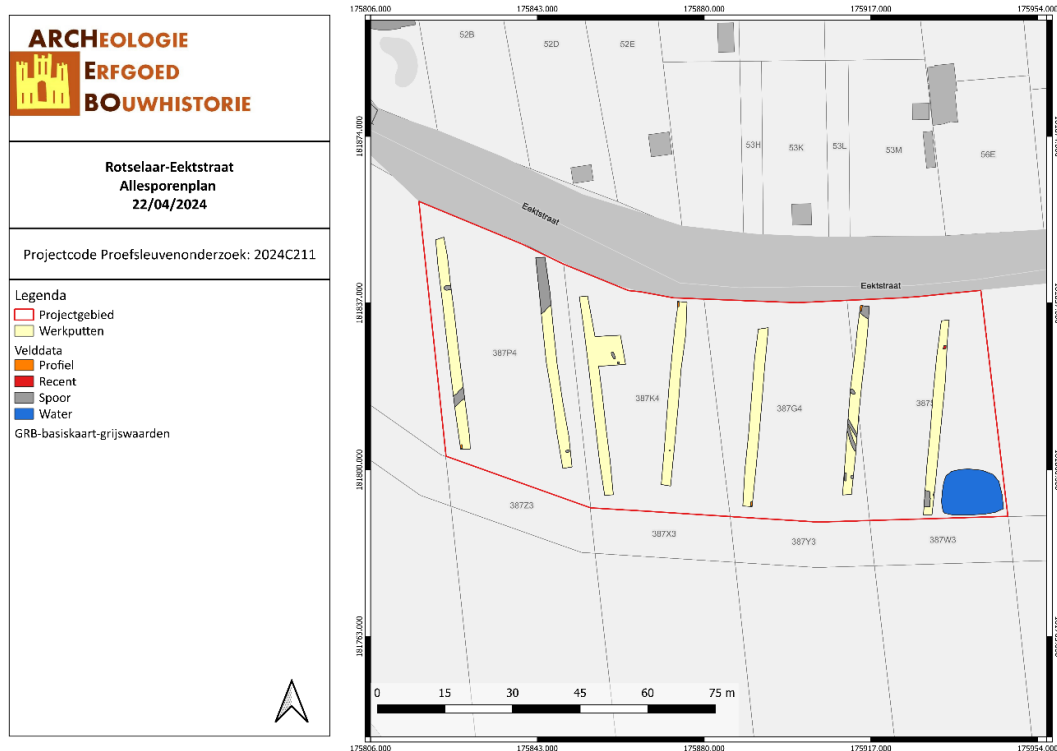
Het staat de erkende archeoloog vrij om te bepalen of de opgraving zal gebeuren in één of meerdere opgravingsputten per vindplaats. De omvang van iedere put/vlak is in ieder geval dusdanig dat er een accuraat ruimtelijk zicht wordt gegarandeerd en dat alle plannen naadloos aansluiten om te komen tot overzichtelijke opgravingsplannen van de vindplaatsen. De vorm en omvang van de individuele werkputten moet toelaten om een duidelijk overzicht van de sporen, spoorcombinaties en structuren te verkrijgen, zonder deze te lang aan degradatie bloot te stellen. Wanneer structuren (zoals gebouwplattegronden) gedeeltelijk buiten het vlak van de uitgezette werkput dreigen te vallen, dient de werkput (lokaal) uitgebreid te worden om deze structuren in hun geheel te kunnen onderzoeken.

Inhumatiegraven

Indien er graven worden aangetroffen wordt er conform de Code van Goede Praktijk een fysisch antropoloog ingezet. Deze begeleidt de archeologen in het veld bij de opgraving en ook bij de verwerking.

Metaaldetectie

Zowel het aangelegde vlak als de storthopen dienen grondig met een metaaldetector gecontroleerd te worden op signalen.

Figuur 9: Afbakening zone vervolgonderzoek (© ARCHEBO bv)
(bron: CLAESEN J. et al, 2024b, p. 6, Figuur 4).

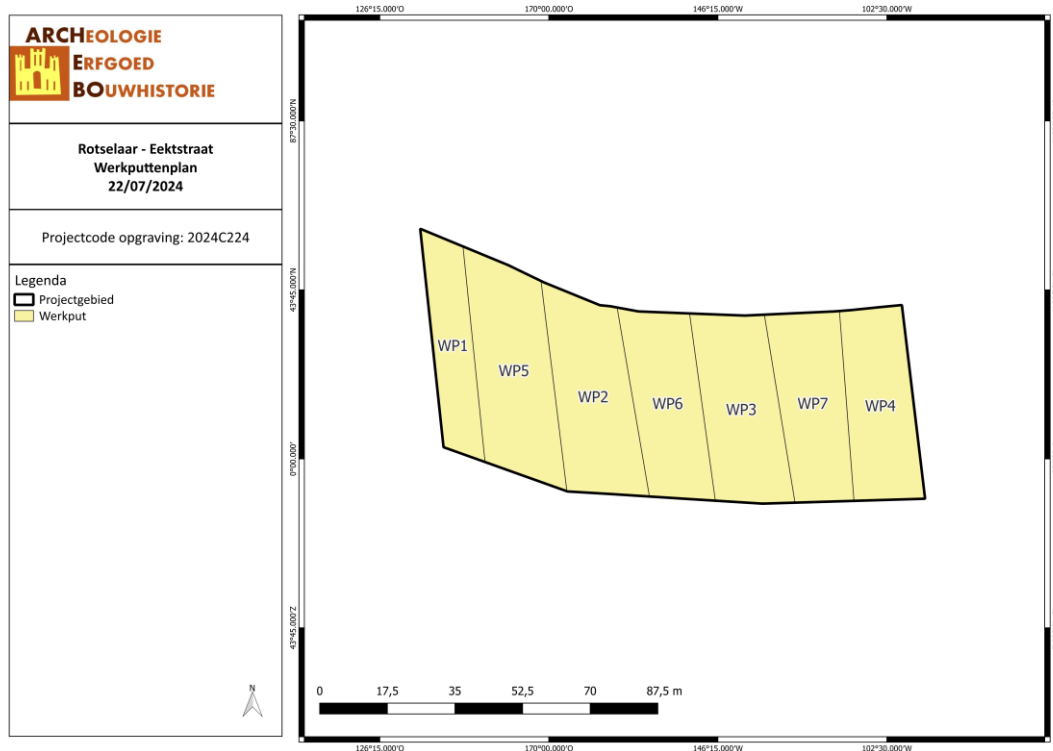
2.5.3 Organisatie van de opgraving

2.5.3.1 Uitgevoerde methodologie: onderzoeksmethode en -technieken

De opgraving werd uitgevoerd van 22 t.e.m. 28 mei 2024, onder leiding van erkend archeoloog en veldwerkleider Jan Claesen (2015/00014). Het team werd vervolledigd door archeologen Kevin Bouckaert en Niels Geelen en assistent-archeologen Dimitri Wijns en Stien Verstreken. Het kraanwerk werd uitgevoerd door Van Eycken Trans bv.

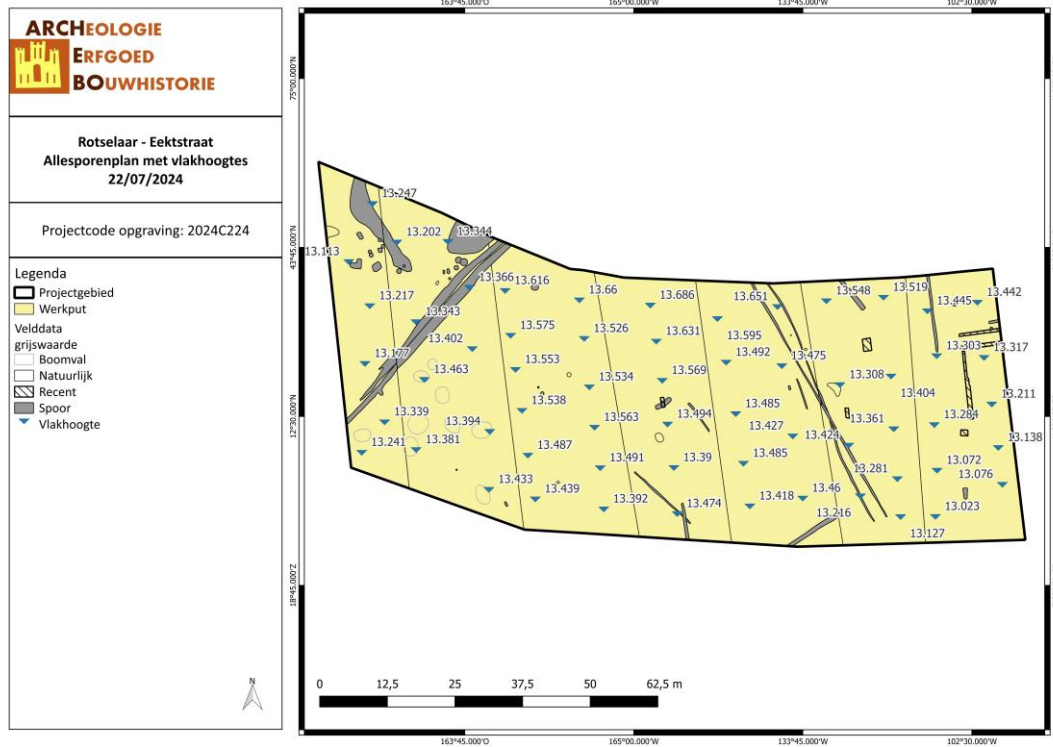
Tijdens de archeologische opgraving werd een oppervlakte van ca. 6.784 m² onderzocht. De opgravingszone werd opgedeeld in werkputten zodat elke zone op korte termijn afgewerkt kon worden en de sporen niet degraderen door het openliggen. Het onderzochte terrein werd in zeven werkputten opgedeeld en opgegraven. De werkputten werden aangelegd door middel van een rupskraan met een gladde kraanbak van 2 m breed. De teelaarde werd laagsgewijs verdiept tot op het archeologisch leesbaar niveau.

Het archeologisch vlak manifesteert zich in de advieszone tussen ca. 13,1 en 13,6 m +TAW, waarbij de hoogste waarden werden opgetekend in het centrale noordelijke deel van het onderzoeksgebied. Het terrein vertoont een lichte afhelling naar het zuidoosten en het zuidwesten. Het archeologisch niveau bevindt zich op een diepte van ca. 40 à 70 cm t.o.v. het huidig maaiveld.

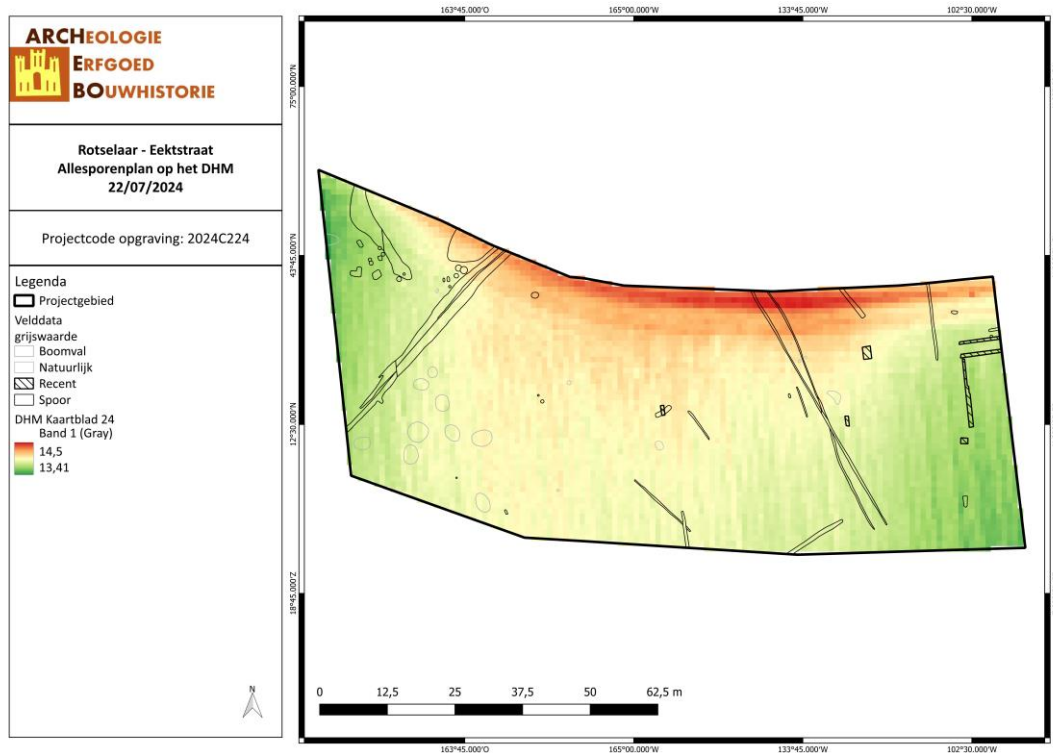
ROEE/24/07/22/5 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Werkputtenplan (© ARCHEBO bv).

ROEE/24/07/22/6 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Allesporenplan met vlakhoogtes (© ARCHEBO bv).

ROEE/24/07/22/7 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Allesporenplan op het DHM (© ARCHEBO bv).

Figuur 13: Vlakfoto werkput 1 in noordelijke richting (© ARCHEBO bv)

Figuur 14: Vlakfoto werkput 2 in noordelijke richting (© ARCHEBO bv)

Figuur 15: Vlakfoto werkput 4 in zuidelijke richting (© ARCHEBO bv)

Figuur 16: Vlakfoto werkput 5 in zuidelijke richting (© ARCHEBO bv)

2.5.4 Relevant gebruikt materiaal

Het archeologisch vlak werd aangelegd met een 21-tons kraan en dit met een platte graafbak. Bij het opmeten van het vlak, sporen, puntvondsten,... werd gebruik gemaakt van een GPS-gestuurd systeem met een precisie van 1 cm. Foto's werden genomen met een digitaal fototoestel. De metaaldetectie werd uitgevoerd met behulp van een metaaldetector. Verder werd gebruik gemaakt van klein opgravingsmateriaal zoals: schop, truweel,...

2.5.5 Afwijkingen strategie t.o.v. het Programma van Maatregelen

Er zijn geen afwijkingen t.o.v. het Programma van Maatregelen. Indien er toch afgeweken werd van het Programma van Maatregelen en/of de Code van Goede Praktijk was dit omwille van milieu-, technische- of veiligheidsredenen.

2.5.6 Selectiekeuze vondsten

Tijdens het veldwerk werd een selectie van de vondsten doorgevoerd. Niet alle bak- en natuurstenen uit greppels S33 en S43 en het grote spoor S42 (afvalkuil) werden ingezameld (*cfr. infra*). Hiervan werd een representatief staal genomen. Alle aangetroffen vondsten werden per spoor of per laag ingezameld en voorzien van een vondstenkaartje/-nummer.

2.5.7 Selectiekeuze staalname

Stalen worden genomen in functie van de onderzoeksvragen of indien deze uiterst interessant lijken. Voor de landschappelijke vraagstellingen kunnen geologisch materiaal, pollen, zaden en vruchten, hout en ander vegetatief plantenmateriaal,... interessant zijn. Voor de culturele vraagstellingen kunnen dierlijke resten, plantkundige resten,... interessant zijn. Naar dateringsdoeleinden toe kan staalname gebeuren in functie van ¹⁴C-datering of dendrochronologie. Indien tijdens het veldwerk blijkt dat er onzekerheid is over de uitvoering van bepaalde staalnames zal de betrokken specialist hierbij betrokken worden. De monsters werden handmatig ingezameld waarbij gelet werd op de positie van het monster in het spoor en mogelijke contaminatie (bioturbatie, ...).

Met betrekking tot conservatie worden geen specifieke handelingen of vereisten voorzien tijdens het veldwerk. Er worden specifieke maatregelen getroffen bij het aantreffen van hout, leder, metaal of glas. Indien nodig wordt een conservator geraadpleegd.

2.5.8 Inbreng specialisten en algemene wetenschappelijke advisering

Advies en wetenschappelijke begeleiding tijdens het veldwerk, alsook bij de verwerking en rapportering, werd uitgevoerd door dhr. F. Geerts i.v.m. het lithisch materiaal. Het verbrand botmateriaal werd voorgelegd aan A. Pijpelink (CRINA Fysische Antropologie).

3 ASSESSMENTRAPPORT

3.1 GEHANTEERDE METHODE, TECHNIEKEN EN CRITERIA

Alle sporen, vondsten en stalen zijn beschreven en geregistreerd zoals omschreven in de Code van Goede Praktijk. Op basis hiervan werd een gedegen assessment van de vondsten, stalen, conservatie, sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren en de site in zijn geheel uitgevoerd door de veldwerkleider, de assistent-archeologen en -indien noodzakelijk- de natuurwetenschapper. De diverse methoden, technieken en criteria worden in onderhavige deelhoofdstukken verder omschreven.

3.2 OBSERVATIES EN REGISTRATIES

3.2.1 Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

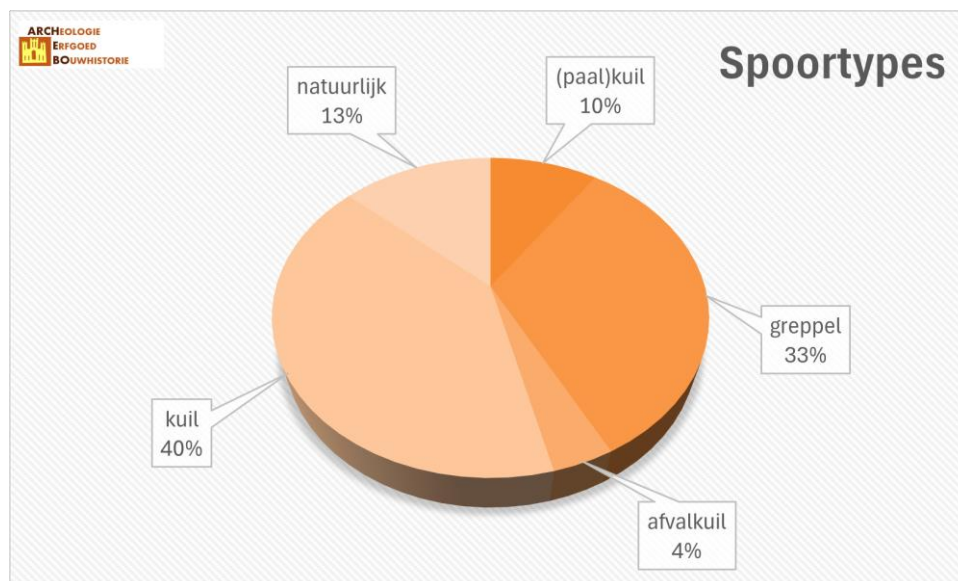
Tijdens het vlakdekkend onderzoek werden in totaal 52 archeologische sporen aangeduid en beschreven (SP1 t.e.m. SP52). De meeste sporen zijn van antropogene oorsprong. Zeven sporen bleken na het couperen ervan – vermoedelijk – van natuurlijke oorsprong (13%). De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden: (paal)kuilen (10%), greppels (33%), afvalkuilen (4%) en kuilen (40%).

Naast de archeologische sporen werden ook nog een aantal natuurlijke sporen aan het licht gebracht, waaronder grotendeels boom- of windvallen. Deze boomvallen komen voornamelijk voor in de zuidwestelijke hoek van het onderzoeksgebied. Verder werden nog een aantal recente verstoringen aangesneden en op plan gezet.

De sporen werden beschreven, waarbij o.a. het spoornummer, de locatie (werkput, vlak, ...), de vorm, de inhoud (aard, kleur, textuur, inclusies), de afmetingen, een interpretatie en indien mogelijk een datering worden vermeld. De afmetingen zijn hierbij de waarden die werden opgemeten in het archeologisch grondvlak en de diepte ten opzicht van dit vlak. Alle sporen zijn opgenomen in een determinatietabel (cfr. *Sporenlijst*).

SPOORTYPES	AANTAL
(Paal)kuil	5
Greppel	17
Afvalkuil	2
Kuil	21
Natuurlijk	7
TOTAAL	52

Tabel 1: Sporen per type

Figuur 17: Percentuele verdeling van de sporen (© ARCHEBO bv)

Het uitzicht en de inhoud van de afzonderlijke sporen werd met elkaar vergeleken om zo spoorcombinaties of -associaties te bekomen. Op basis hiervan is het mogelijk om archeologische structuren (zoals gebouwplattegronden e.d.) te herkennen of afzonderlijke sporen in eenzelfde periode te situeren. Er werden geen structuren zoals gebouwplattegronden of bijgebouwen vastgesteld binnen het onderzoeksgebied.

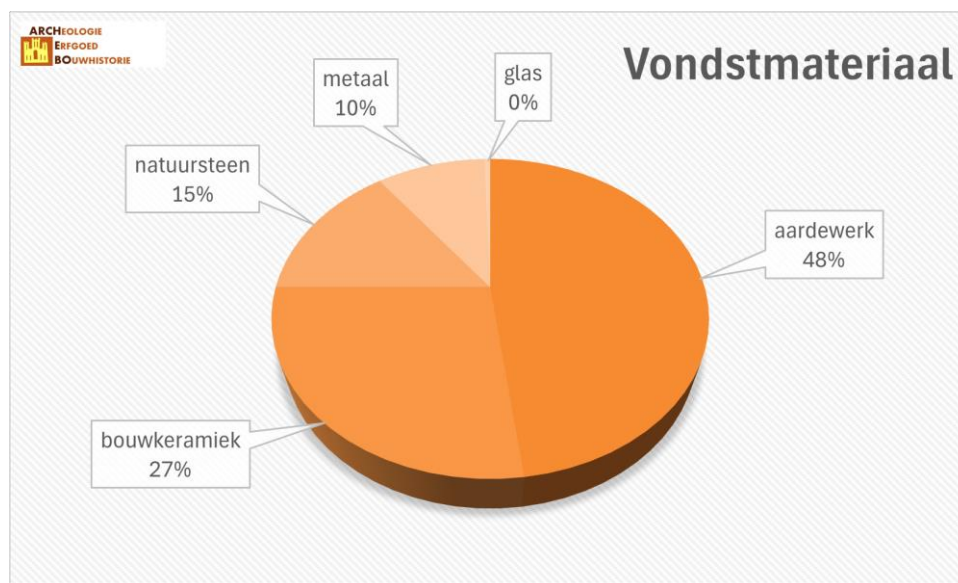
3.2.2 Assessment van de vondsten

Tijdens het onderzoek werden 42 vondstnummers (V1 t.e.m. V42) uitgedeeld. De verzamelde vondsten werden aangetroffen tijdens de aanleg van het vlak of tijdens het couperen en uithalen van de sporen. De metaaldetectie van zowel het vlak als de storthopen leverde in totaal zeven relevante artefacten op (Md1 t.e.m. Md3). Ook werden er nog eens negen puntvondsten geregistreerd (PV1 t.e.m. PV9), waarvan acht lithisch materiaal betreft. Op die manier werden er in totaal 196 afzonderlijke vondsten ingezameld met een gezamenlijk gewicht van 44.650 g.

De vondsten worden onderverdeeld per categorie. Het gaat daarbij om aardewerk (48%), bouwkeramiek (27%), natuursteen (15%), metalen vondsten (10%) en glas (> 1%). Het vondsmateriaal werd gewassen en relevante vondsten werden gefotografeerd. Alle vondsten zijn opgenomen in een determinatietabel (cfr. *Vondstenlijst*, *Puntvondstenlijst* en *Lijst metaaldetectie*).

VONDSTCATEGORIE	AANTAL	GEWICHT (GRAM)
Aardewerk	92 + 2	2.634 + 3
Bouwmateriaal	53	18.732
Natuursteen	21 + 8	12.777 + 115
Metaal	12 + 7	10325 + 56
Glas	1	8
TOTAAL	196	44.650

Tabel 2: Vondstmateriaal per categorie

Figuur 18: Percentuele verdeling van de vondsten per vondstcategorie (© ARCHEBO bv)

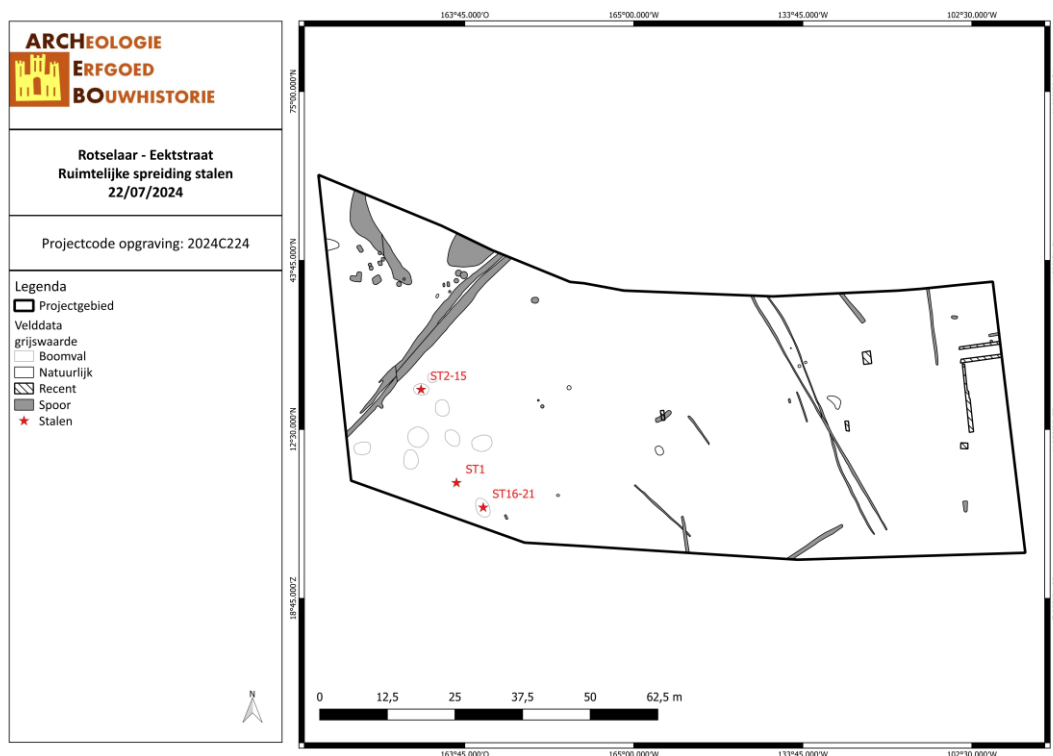
Het aardewerk vormt de grootste groep binnen het vondstmateriaal, met in totaal 94 scherven. Alle scherven zijn gedetermineerd op basis van de aardewerksoort, daarna is verder gekeken naar vorm, vormdetails en eventuele versiering. Uitzonderlijke kenmerken, zoals onder andere gebruikssporen of het al dan niet verweerd of gefragmenteerd zijn van de scherven is van naderbij bestudeerd. Per vondstnummer werden alle vondsten bekeken en ingevoerd in de determinatietabel. Zo werden per vondstnummer alle belangrijke gegevens met betrekking tot de scherven genoteerd. Deze gegevens zijn o.a.: het aantal scherven, het MAI (Minimum Aantal Individuen) tussen deze scherven, om welk fragment het gaat (rand, wand, oor, bodem,...), het baksel, versiering of glazuur, verschralling en indien mogelijk een datering. Op basis van deze gegevens kon een beter beeld over het hele aardewerkensemble gegenereerd worden. Ook werden de representatieve rand- of bodemfragmenten grafisch uitgewerkt. Voor de determinatie van het aardewerk wordt er ingezet op de uitwerking van schervenrijke contexten, als referentiecollectie voor de rest van de site.

3.2.3 Assessment van de stalen

Stalen werden genomen in functie van het beantwoorden van de onderzoeksvragen of indien deze uiterst interessant lijken. De stalen werden nadien afzonderlijk gewaardeerd in functie van eventueel verder wetenschappelijk onderzoek. Bruikbare stalen die in aanmerking komen voor wetenschappelijk

onderzoek worden uitgeselecteerd en opgestuurd naar een labo. Alle stalen zijn opgenomen in een determinatielijst (cfr. *Stalenlijst*)

Tijdens het archeologisch onderzoek werden in totaal 21 stalen genomen (ST1 t.e.m. ST21). Het betreft daarbij allen bulk- of zeefstalen. De gehele inhoud van S34 werd als bulk ingezameld. In dit spoor werd namelijk weinig verbrand bot waargenomen (ST1). De overige stalen (ST2 t.e.m. ST21) werden genomen uit twee boomvallen waarin bij de aanleg van het vlak lithisch materiaal aan het licht kwam. Met het oog op meerdere steentijdartefacten werden deze boomvallen bemonsterd. De stalen zullen uitgezeefd worden met een zeef met een maaswijdte van 0,5 mm.

ROEE/24/07/22/8 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Ruimtelijke spreiding stalen (© ARCHEBO bv).

3.2.3.1 ¹⁴C-datering

Er werden geen stalen genomen in functie van een radiokoolstofdatering of ¹⁴C-datering. De meeste sporen zijn op basis van het aardewerk relatief goed te dateren en bovendien te plaatsen in de 15de-17de eeuw, waardoor een ¹⁴C-datering wellicht geen preciezere datering zal opleveren.

3.2.3.2 Macro-botanische onderzoek en pollenanalyse

Er werden geen contexten aangetroffen die macro-botanische onderzoek of een pollenanalyse mogelijk of wenselijk maakt.

3.2.3.3 Dendrochronologie

Er werd tijdens het onderzoek geen hout aangetroffen dat in aanmerking zou kunnen komen voor een dendrochronologisch onderzoek.

3.2.3.4 Fysisch antropologisch onderzoek

Eén spoor, m.n. S34, leverde in beperkte mate verbrand bot op. Het is echter niet duidelijk of het hier gaat om menselijk dan wel om dierlijk bot. Dit spoor werd integraal ingezameld voor verder onderzoek (bulk-/zeefstaal ST1).

STAALNR.	CONTEXT	TYPE	WAARDERING	ANALYSE
ST1	Afvalkuil(?) S34	Verbrand bot	JA	NEE

Tabel 3: Lijst met stalen voor fysisch antropologisch onderzoek

3.2.3.5 Overige stalen

De overige stalen (ST2 t.e.m. ST21) werden genomen uit twee boomvallen waarin bij de aanleg van het vlak lithisch materiaal aan het licht kwam. Met het oog op meerdere steentijdartefacten werden deze boomvallen bemonsterd. De stalen werden gezeefd met behulp van een zeef met een maaswijdte van 0,5 mm. De stalen werden genomen per kwadrant en per 5 cm (niv. 1 = 0-5 cm en niv. 2 = 5-10 cm onder het archeologisch vlak).

STAALNR.	CONTEXT	TYPE	ZEVEN	ANALYSE
ST2	Boomval 1, KW1, niv. 1	Bulk	JA	JA
ST3	Boomval 1, KW1, niv. 1	Bulk	JA	JA
ST4	Boomval 1, KW1, niv. 1	Bulk	JA	JA
ST5	Boomval 1, KW1, niv. 2	Bulk	JA	JA
ST6	Boomval 1, KW1, niv. 2	Bulk	JA	JA
ST7	Boomval 1, KW2, niv. 1	Bulk	JA	NEE
ST8	Boomval 1, KW2, niv. 2	Bulk	JA	JA
ST9	Boomval 1, KW3, niv. 1	Bulk	JA	JA
ST10	Boomval 1, KW3, niv. 1	Bulk	JA	NEE
ST11	Boomval 1, KW3, niv. 1	Bulk	JA	NEE
ST12	Boomval 1, KW3, niv. 2	Bulk	JA	NEE
ST13	Boomval 1, KW3, niv. 2	Bulk	JA	NEE
ST14	Boomval 1, KW4, niv. 1	Bulk	JA	NEE
ST15	Boomval 1, KW4, niv. 2	Bulk	JA	NEE
ST16	Boomval 2, KW1, niv. 1	Bulk	JA	NEE
ST17	Boomval 2, KW2, niv. 1	Bulk	JA	NEE

ST18	Boomval 2, KW2, niv. 2	Bulk	JA	NEE
ST19	Boomval 2, KW3, niv. 1	Bulk	JA	NEE
ST20	Boomval 2, KW3, niv. 2	Bulk	JA	NEE
ST21	Boomval 2, KW4, niv. 1	Bulk	JA	NEE

Tabel 4: Lijst met bulk-/zeefstalen uit de boomvallen

3.2.4 Conservatie-assessment

Archeologische conservatie kent verschillende vormen die in alle fases van het archeologisch onderzoek kunnen worden toegepast om het onderzoekspotentieel van de opgegraven objecten ten volle te benutten (CGP 24.1). Zo wordt ervoor gezorgd dat alle nodige voorzorgen genomen zijn om de bewaring van een archeologisch artefact te verzekeren van bij het opgraven tot een eventuele verdere conservatiebehandeling. De artefacten worden bewaard in een gecontroleerde en aangepaste omgeving om eventuele degradatieprocessen te vertragen of te stoppen. Indien nodig wordt een conservatie in functie van het onderzoek (alle ingrepen die nodig zijn om zoveel mogelijk informatie uit een archeologisch artefact te halen) of een stabiliserende conservatie (de behandeling die nodig is om een artefact stabiel te kunnen bewaren en hanteren) uitgevoerd. Op basis van het assessment wordt - in samenspraak met een conservator - een beslissing genomen met betrekking tot welke ingrepen noodzakelijk en nuttig zijn. De conservator coördineert alle aspecten inzake conservatie tijdens het onderzoek.

Ook dient er rekening te worden gehouden met het vondstensemble. Indien een groot ensemble van dezelfde artefacten wordt gevonden is het niet in alle gevallen noodzakelijk om alle artefacten te gaan conserveren. In dit geval zal dan een representatief aandeel verder onderzocht en geconserveerd worden.

De bewaringstoestand in alle vondstcategorie is vrij goed en naar conservatie toe stelt zich dan ook geen specifieke problematiek aangezien deze zich in een stabiele toestand bevinden. Het vondstmateriaal wordt degelijk verpakt volgens de regels van de kunst¹¹, om verder verval en breuken te voorkomen en er zo een degelijke bewaring (tijdens en na het onderzoek) kan worden gegarandeerd. Geen van de ingezamelde vondsten werd geselecteerd voor actieve conservatie.

3.3 UITWERKING EN DEPONERING

3.3.1 Strategie voor de verwerking

Alle gegevens van de opgraving werden opgelijst in de plannen-, foto-, sporen-, vondsten-, tekeningen- en stalenlijst. Het vondstmateriaal werd gewassen, gedroogd, gesplitst en ingevoerd, waarna een assessment en een voorstel tot verdere uitwerking werden gemaakt. Nadien werd het vondstmateriaal conform de Code van Goede Praktijk degelijk ingepakt. De bruikbare stalen voor verder wetenschappelijk onderzoek werden voorgelegd aan de nodige specialisten of opgestuurd naar een labo. De resultaten werden samengevoegd om tot een synthese en uitwerking te komen. Hierin worden, indien nodig, voorstellen gedaan voor verder specialistisch onderzoek die hier niet aan bod zijn gekomen.

3.3.2 Conservatiestrategie

¹¹ COOLS A., 2009

Het vondstmateriaal is stabiel genoeg en vraagt geen verdere conservatie of restauratie. De vondsten worden goed en veilig verpakt, waardoor geen breuken kunnen ontstaan.

3.3.3 Deponering van het archeologisch ensemble

De resultaten van de opgraving, bestaande uit data, vondsten en het archeologische ensemble, blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. Na het bestuderen van het vondstmateriaal wordt het archeologisch archief overgemaakt aan de initiatiefnemer.

3.3.4 Onderzoeksvragen bij vervolgonderzoek

De onderzoeksvragen en -doelstellingen zoals geformuleerd in de nota met ID 29540¹² volstaan voor de analyse van de archeologische vindplaats. Er dient geen vervolgonderzoek plaats te vinden op de resultaten van de opgraving. Wel kunnen de resultaten opgenomen worden in verder specialistisch of synthetiserend onderzoek.

¹² CLAESEN J., *et al*, 2024b

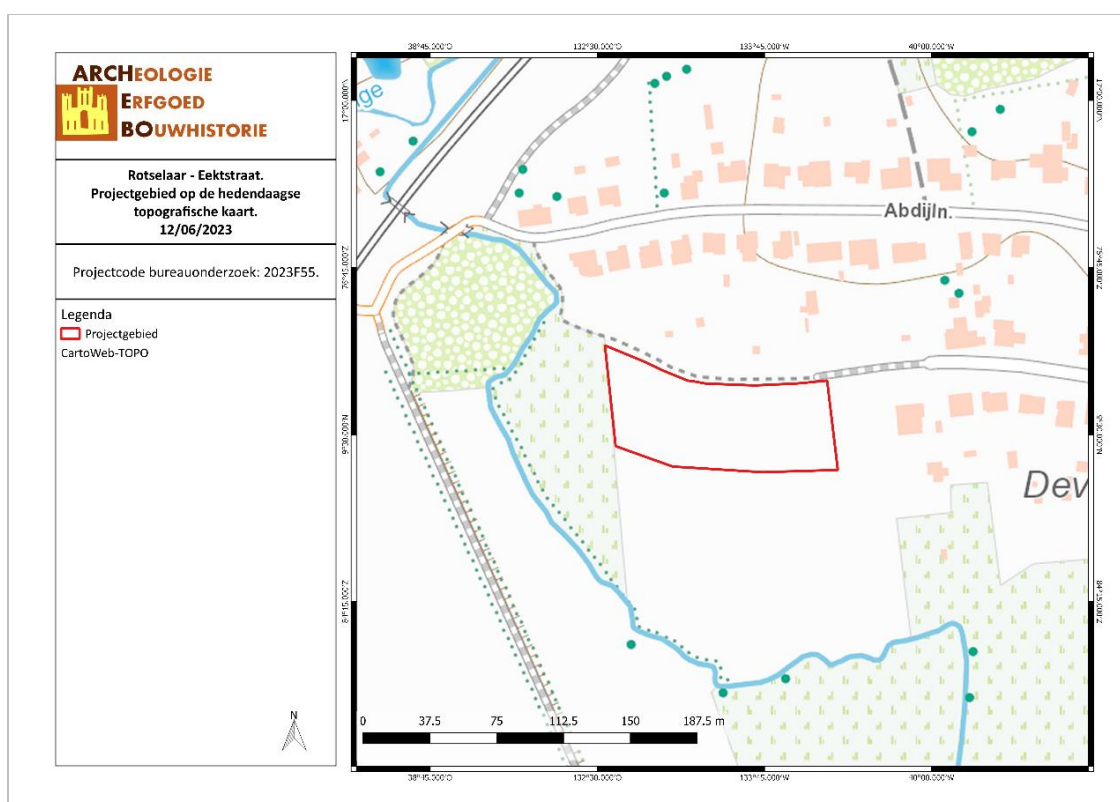
4 INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

4.1 LANDSCAPPELIJK, HISTORISCH EN ARCHEOLOGISCH KADER

4.1.1 Landschappelijk kader ¹³

4.1.1.1 Topografische situering

Rotselaar is gelegen in de provincie Vlaams-Brabant en bestaat uit de deelgemeenten Rotselaar, Wezemaal en Werchter. Verder is er nog het gehucht Heikant dat deel uitmaakt van de gemeente Rotselaar. Het gebied ligt op een plaats waar drie streken elkaar raken. Werchter behoort tot de Zuiderkempen terwijl Heikant en Wezemaal tot het Hageland behoren en Rotselaar tot het Dijleland. Het projectgebied in kwestie situeert zich aan de Eektstraat in de deelgemeente Wezemaal.

Figuur 20: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2023, p. 11, Figuur 8)

4.1.1.2 Landschappelijke situering

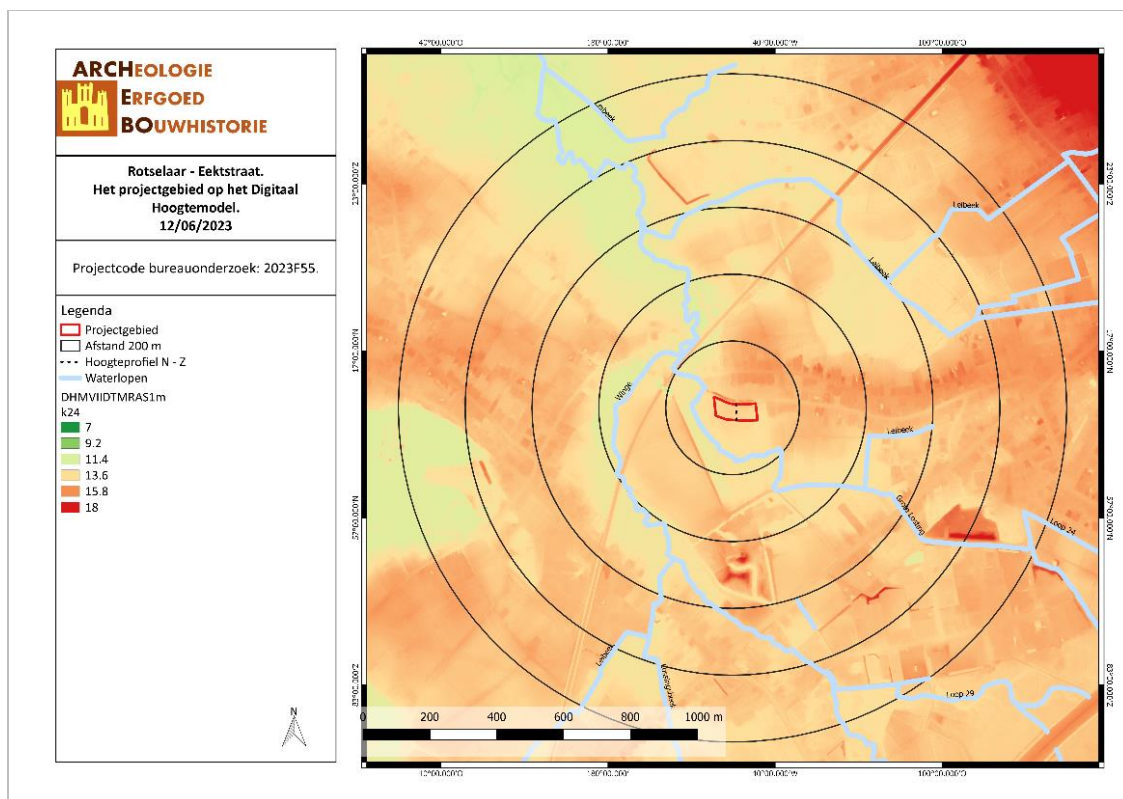
Op ongeveer 102 meter ten ZW van het projectgebied loopt de Grote Losing en op ca. 350 meter ten W van het projectgebied loopt de Winge. Het gebied is tevens ruim voorzien van waterlopen. Gezien de zeer nabij ligging van de Grote Losing is er een behoorlijke kans op het aantreffen van steentijdartefactensites.

Het projectgebied ligt tussen de 14,26 m (N) en de 13,93 m (Z) boven het zeeniveau. Er is dus een zeer lichte afhelling naar het zuiden toe (naar de vallei van de Grote Losing). Deze lichte oriëntatie op het

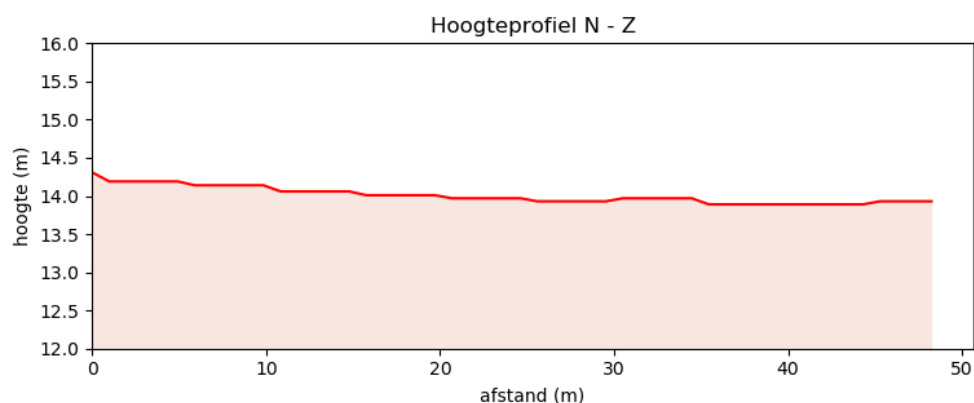
¹³ CLAESEN J., et al, 2023, pp. 11-13

zuiden maakt dat deze locatie tevens geschikt is inzake het aantreffen van een tijdelijk steentijdkampement.

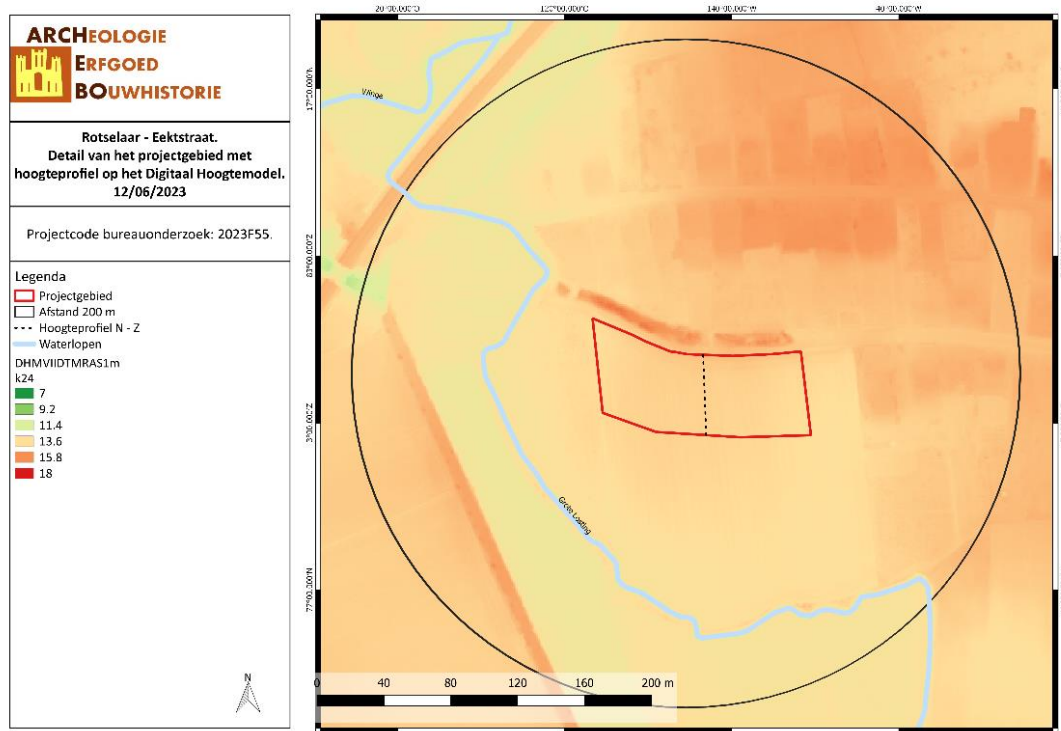
Uit het Digitaal Hoogtemodel blijkt dat er zich binnen het projectgebied amper reliëfverschillen voordoen. Dit blijkt ook wanneer men het hoogteprofiel in rekening brengt. Ook de luchtfoto's bevestigen het vlakke karakter (wat overigens niet mag verbazen aangezien het terrein in gebruik is als akkerland).

Figuur 21: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 12, Figuur 9)

Figuur 22: Hoogteprofiel doorheen het projectgebied (N-Z) (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 12, Figuur 10)

Figuur 23: Detail van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 13, Figuur 11)

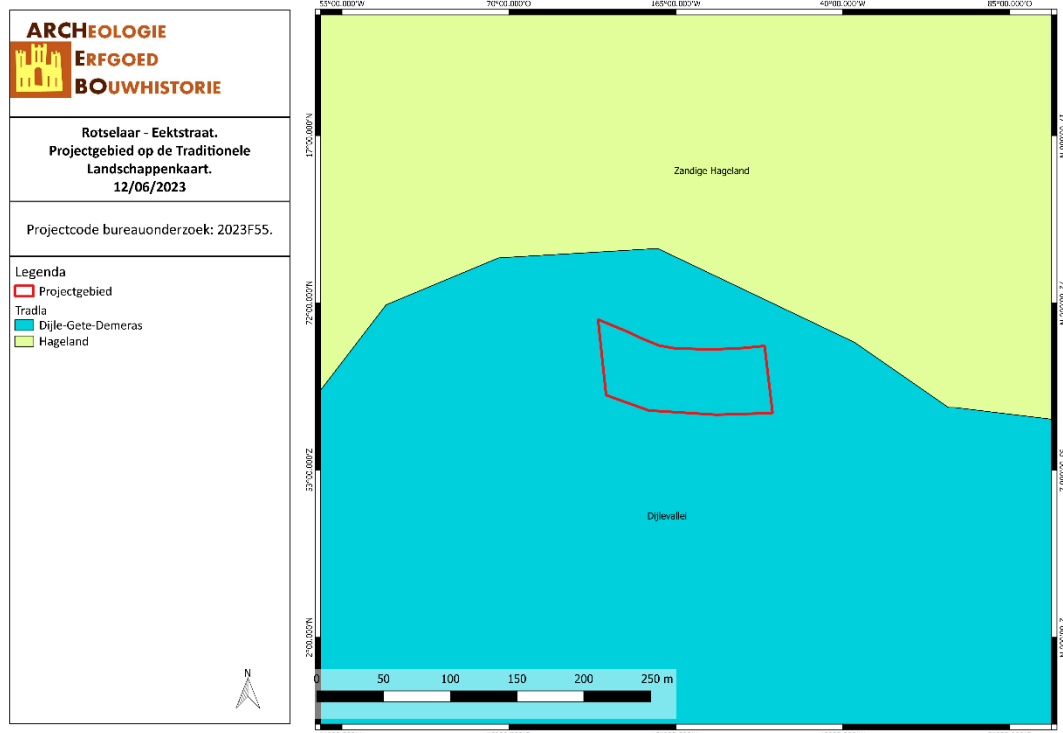
4.1.1.3 Fysische geografie

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd binnen de Dijle-vallei met ten noorden Zandig Hageland ¹⁴.

De Dijle en Winge-vallei (code 921040) is een landschappelijke subeenheid van de Dijle-Demer-Gete-vallei (code 921040). Dit landschap bestaat uit een brede vallei met begrenzend dalwanden, vegetatiemassa's, schermen evenals een verstedelijkt weefsel. Er is een sterke verweving door lintbebouwing. De bebouwing kan zowel ruimtebepalend als ruimtebegrenzend zijn. (Lineair) groen versterkt de topografische structuur.

Het Zandig Hageland (code 510000) is een landschappelijke subeenheid van het Hageland. Het landschap wordt gekenmerkt door (beboste) heuvelruggen en valleien met geassocieerde wegen en bewoning die de hoofdstructuur vormen. Het landschap van Zandig Hageland wordt bovendien gekenmerkt door wijdsesoms panoramische en meestal gerichte (ver)gezichten begrensd door de topografie en de vegetatie. Er is rijbebouwing aanwezig en dit strekkend volgens de landschappelijke hoofdrichting. Deze bewoning behoort tot de Open Ruimte; Kenmerkend is de verspreide bebouwing en vlakvormige bebouwing, meestal storend, maar zelden ruimtebegrenzend. Lineair groen versterkt de valleistrukturen.

¹⁴ Traditionele Landschappen van het Vlaams Gewest, Universiteit van Gent Vakgroep Geografie o.l.v. Prof ANTROP, M., maart 2002.

Figuur 24: Het projectgebied op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 14, Figuur 12)

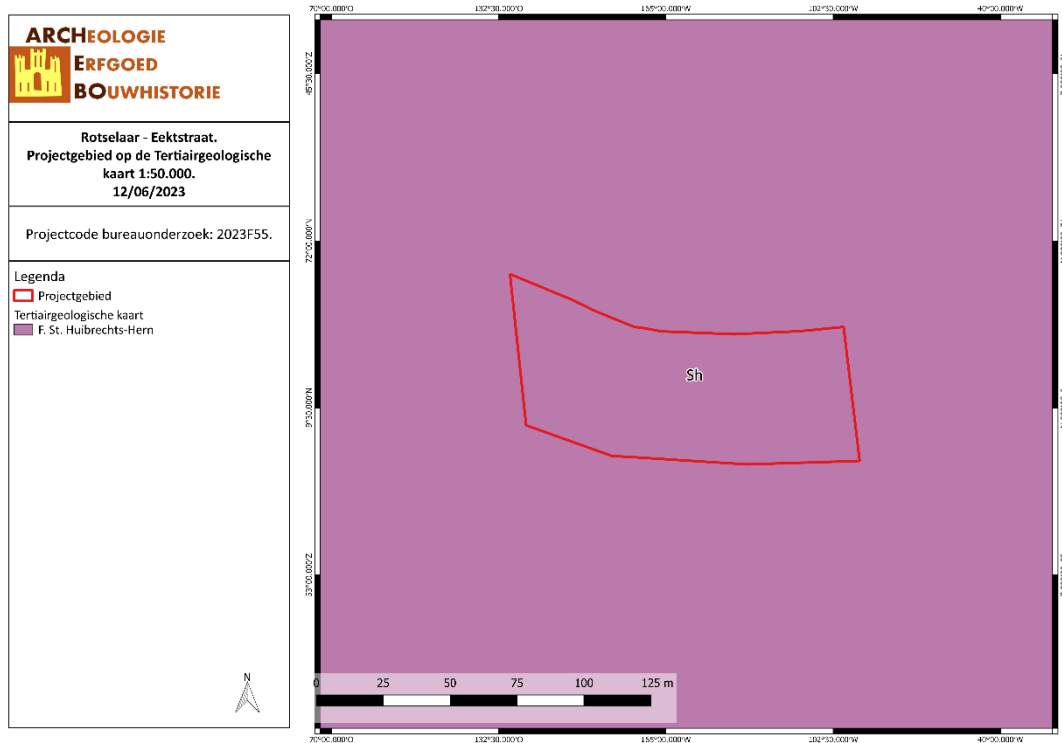
4.1.2 Geologisch kader ¹⁵

4.1.2.1 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het onderzoeksterrein zich binnen de Formatie van Sint-Huibrechts-Hern. De Formatie van Sint Huibrechts-Hern of Sint Huibrechts-Hern Formatie (sic, afkorting: Sh) is een geologische formatie in de ondergrond van het noordoosten van België. De formatie bestaat uit een tot 30 meter dikke laag zand die afgezet werd in een ondiepe (epicontinentale) binnenzee in het vroege Oligoceen (meer precies: Laat-Priabonien tot Vroeg- Rupelien, rond 32 miljoen jaar geleden). De formatie wordt verdeeld in twee leden. Het Zand van Grimmertingen is een pakket kleiig zand, waarin glauconiet, mica's en fossielen voorkomen. Daarbovenop ligt het Zand van Neerrepn, dat aan de basis een hardground heeft en bestaat uit fijn gelaagd wit zand, onderop vaak glauconiethoudend. De Formatie van Sint Huibrechts-Hern behoort tot de Tongeren Groep, waartoe ook de deels gelijktijdig afgezette mariene zanden van de Formatie van Zelzate en de jongere lagunaire kleien en zanden van de Formatie van Borgloon behoren. Wanneer de laatste formatie afwezig is liggen op de Formatie van Sint Huibrechts-Hern afzettingen uit de Rupel Groep, zoals de formaties van Boom of Bilzen. Onder de Formatie van Sint Huibrechts-Hern kunnen diverse oudere lagen liggen, zoals afzettingen uit de Landen Groep of Ieper Groep (Laat-Paleoceen tot Vroeg-Eoceen). De Formatie van Sint Huibrechts-Hern wordt gecorreleerd met het Laagpakket van Klimmen uit de Nederlandse lithostratigrafie.¹⁶

¹⁵ CLAESEN J., et al, 2024, pp. 15-18

¹⁶ CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, *Archebo-rapport 2019B194*, *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat*, Kortenaken 2019, p. 15

Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 15, Figuur 13)

4.1.2.2 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich deels binnen profieltype 3 met in de omgeving een profieltype 3a (ten W van het projectgebied).

Profieltype 3 De onderste laag van dit profieltype bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). Hierboven situeren zich eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holocene. Zand tot zandleem situeert zich in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen, waaronder het plangebied valt. Ook kunnen er hellingsafzettingen van het Quartair in het plangebied voorkomen. Echter kunnen beide afzettingen mogelijk afwezig zijn.

Profieltype 3a. Dit profieltype bestaat uit een onderste laag van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), een laag hellingsafzettingen van het Quartair en/of eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holocene en een bovenste laag fluviatiele afzettingen (organochemisch en perimarien inclus), afzettingen van het Holocene en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan). De onderste laag fluviatiele afzettingen ontbreekt mogelijk in sommige delen van de beekvalleien buiten de Vlaamse Vallei en haar uitlopers en de laag hellingsafzettingen en eolische afzettingen is mogelijk afwezig.¹⁷

¹⁷ Databank Ondergrond Vlaanderen.

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Quartaireologische kaart 1/200.000 (DOV) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 16, Figuur 14)

Volgens de Samengestelde quartairprofieltypekaart (1/50.000) kent het projectgebied type 12. De basis van type 12 bestaat uit vlechtende rivierafzettingen die zeer zandig (fijn tot grof) zijn van natuur, met mogelijks in het basisgedeelte grind. Op deze fluviatiele afzettingen bevinden zich zandige tot zandlemige eolische afzettingen. Deze zijn homogeen bovenaan, mogelijk gevolgd door een alternatie van zand- en leemlagen¹⁸.

¹⁸ BOGEMANS, F., Quartaireologische Profieltypekaart Kaartblad 24 Aarschot, Brussel, 2001.

Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 18, Figuur 15)

4.1.2.3 Bodemkundige situering ¹⁹

Volgens de bodemkaart komen er twee bodems samen binnen het projectgebied namelijk een Ldm-bodem (NO deel van het projectgebied), een Ldc-bodem (ZW-deel van het projectgebied).

De Ldm-bodem betreft matig gleyige zandleemgronden met een diepe antropogene humus A horizont²⁰. De diepe antropogene humus A horizont wijst duidelijk op een langdurig gebruik van de grond als landbouwgrond.

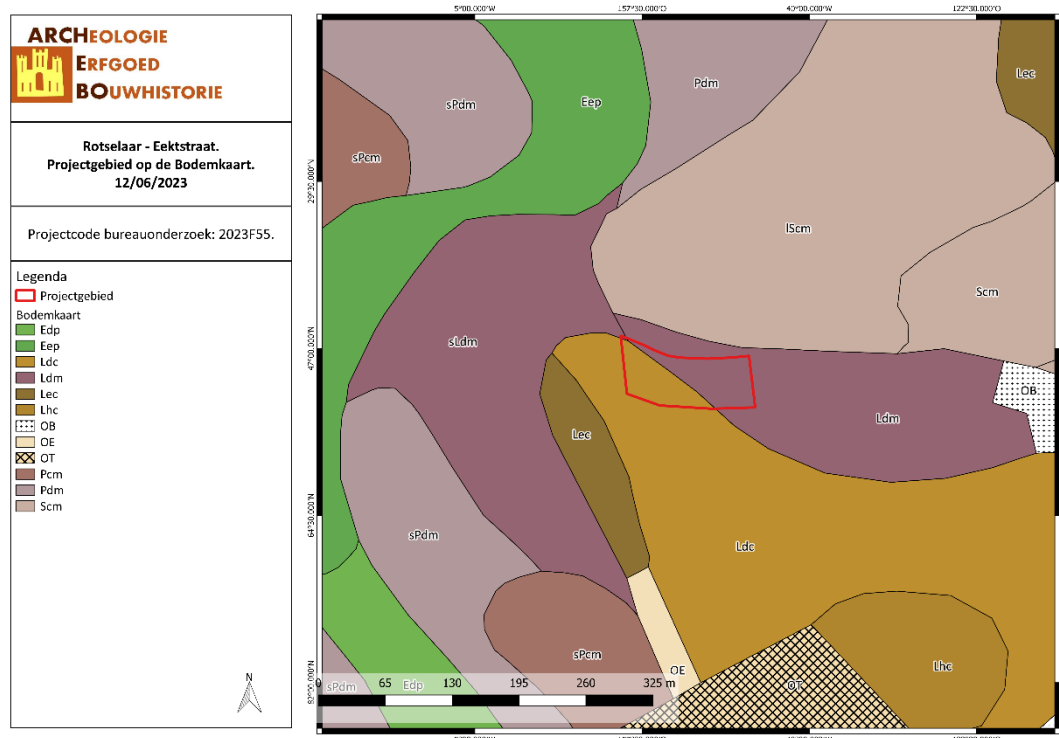
De Ldc-bodem betreft matig gleyige zandleemgronden met een sterk gevlekte textuur B horizont²¹.

In beide gevallen gaat het om een matig vochtige en dus niet al te natte of al te droge bodem. Kortom een interessante locatie voor een tijdelijk steentijdkampement.

¹⁹ CLAESEN J., et al, 2024, pp. 15-18

²⁰ VAN RANST, E. en C. SYS, Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20.000), Gent, 2000, p. 164.

²¹ VAN RANST, E. en C. SYS, Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20.000), Gent, 2000, p. 164.

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 19, Figuur 16)

4.1.3 Historisch kader

4.1.3.1 Historische bronnen²²

Geschiedenis van Wezemaal.²³

Eerste vermelding.

De naam “Wisemale” verschijnt voor het eerst in 1044. De 13de-eeuwse oorkonden wijzen erop dat Wezemaal van oorsprong een allodiale heerlijkheid (eigen goed) was²⁴.

Geschiedenis

Inzake het onderdeel geschiedenis hoort in voorliggend geval normaal de geschiedenis van Rotselaar behandeld te worden. Aangezien het projectgebied echter aan de Eektstraat te Wezemaal ligt; is het vooral de geschiedenis van Wezemaal die hier van belang is.

De gemeente Wezemaal, deelgemeente van Rotselaar is gelegen in het Hageland. De naam Wezemaal kende doorheen de geschiedenis verschillende schrijfwijzen: Wisemale (1044), Wezemaal (1187), Wismale (1197), Wesmalia (1225), Westmael (1234), Wesemaal (1761).

De baronnen van Wezemaal behoorden tot één van de meest illustere en tevens machtigste families van Brabant, een familie die een belangrijke rol speelde in de geschiedenis van de streek. De waardigheid van

²² CLAESEN J., et al, 2024, pp. 35-37

²³ DE SEYN E., art. Wesemaal in Dictionnaire Historique et Géographique des Communes Belges, deel II, Brussel, 1934, p. 1408.

²⁴ [https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300382#:~:text=De%20naam%20Wisemale%20verschijnt%20voor,heerlijkheid%20\(eigen%20goed\)%20was.](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300382#:~:text=De%20naam%20Wisemale%20verschijnt%20voor,heerlijkheid%20(eigen%20goed)%20was.)

de maarschalk (erfelijk) van Brabant evenals het recht om als leermeester van de minderjarige hertogen op te treden was verbonden aan de heerlijkheid van Wezemaal. De baronnen van Wezemaal waren bovendien de eersten die de eed van trouw zwoeren aan hertog Godfried waarbij ze de hertogen op genereuze wijze in alle oorlogen gediend hebben. Bovendien waren ze machtig genoeg om hun rechten te laten respecteren en gewapenderhand af te dwingen.

Het geslacht van de baronnen van Wezemaal stierf in mannelijke lijn uit in 1464. Jan de laatste baron van Wezemaal stierf zonder legitieme nakomelingen en stelde als erfgenaam Karel van Bourgondië aan, graaf van Charolais. Deze laatste gaf het land aan Karel van Croy, heer van Rode en heer van Hemricourt die in 1477 onthoofd werd door de Gentenaars. Karel de kleinzoon van Gui de Brimeu, verkocht vervolgens het land aan Gaspard Schetz van Grobbendonk, de erfelijke maarschalk van Brabant die het op zijn beurt liet overgaan op zijn nakomelingen.

Wezemaal beschikte eertijds ook over een abdij, namelijk de Abdij Vrouwenpark, zo genoemd om het onderscheid te kunnen maken met de Abdij van het Park te Leuven. De Zusters-cisterciënzerinnen die er leefden, omarmden in 1216 de kloosterregel van Cîteaux en dit met de goedkeuring van paus Gregorius IX.

In 1914 bleef de gemeente, zoals zo vele andere, niet gespaard van oorlogsgeweld: 46 woningen werden afgebrand, ongeveer 150 woningen werden geplunderd en 13 burgers werden gedood.

4.1.3.2 Cartografische bronnen ²⁵

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 18de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de-eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaret-kaart en de Ferraris-kaart. De Villaret-kaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferraris-kaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.

DE 18DE EEUW

Een eerste historische kaart, betreft de Frickx-kaart uit 1744. Hoewel deze kaart weinig bruikbaar is kan ze wel globale informatie verlenen over het landschap. Volgens deze kaart ligt het projectgebied in een

²⁵ CLAESEN J., *et al*, 2024, pp. 38-46

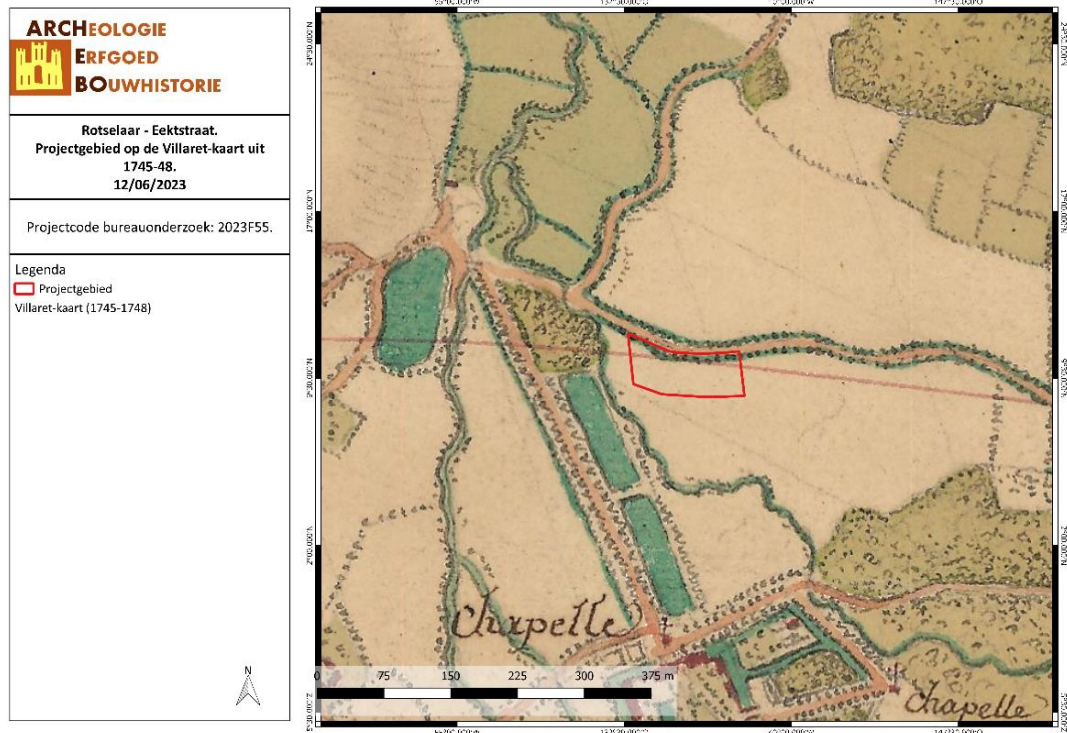
valleizone met in het westen een heuvel en in het oosten een bosgebied (bosgebied van Wezemaal). Er is een duidelijk ruraal karakter aanwezig. Status: onbebouwd.

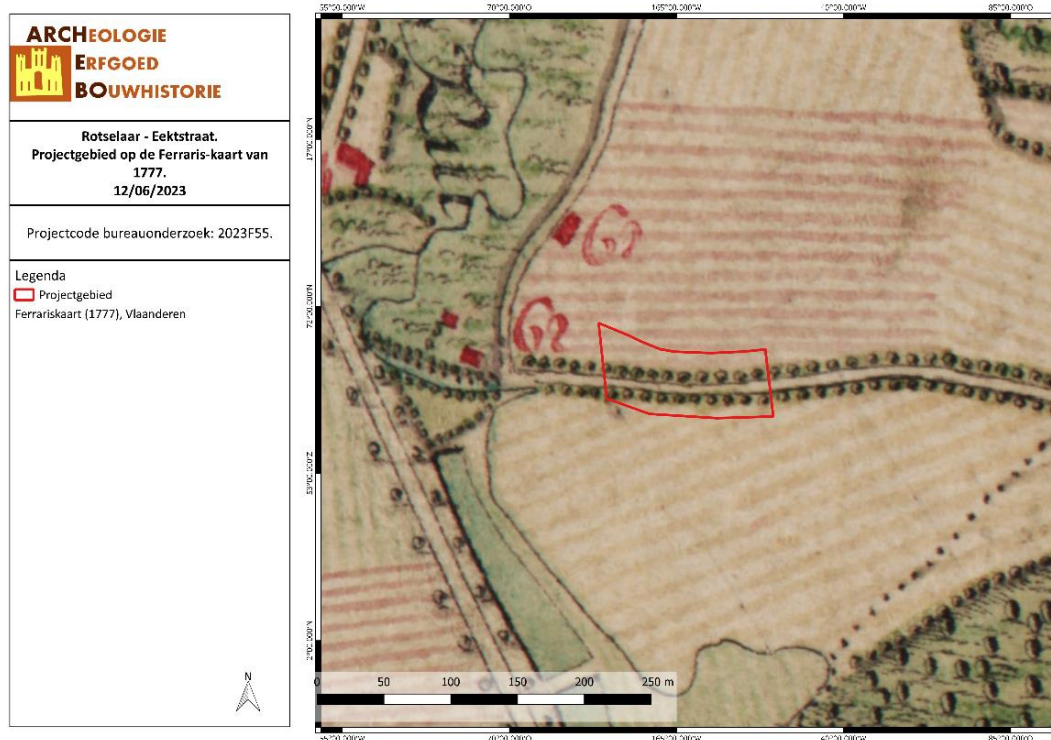
Figuur 29: Detail uit de Frickx-kaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 38, Figuur 23)

De Villaret-kaart uit 1745-48 geeft meer informatie. Zo blijken er ten ZW van het projectgebied “vijvers”²⁶ aanwezig te zijn. Ten zuiden is er een waterloop zichtbaar namelijk de Grote Losting. Verder kan ook vastgesteld worden dat de regio goed voorzien is van waterlopen en dat er wegen aanwezig zijn die het gebied ontsluiten. Er is landbouwgrond aanwezig evenals bosgebied. Het projectgebied zelf is onbebouwd en wellicht in gebruik als landbouwgrond. Aan de noordzijde loopt een weg. Er is geen bos aanwezig op het projectgebied.

²⁶ Het gaat hier om visvijvers die aangelegd zijn voor en door de abdij van Vrouwenpark die zich ten zuiden van het projectgebied bevindt (zie CAI-locatie 3308). Het betreft grote (langs Drielindenstraat) en kleine (langs de Abdijlaan) karpervijvers van de abdij (schriftelijke communicatie Bart Minnen)

Figuur 30: Detail uit de Villaret-kaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
 (Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 39, Figuur 24)

Figuur 31: Detail uit de Ferraris-kaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
 (Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 40, Figuur 25)

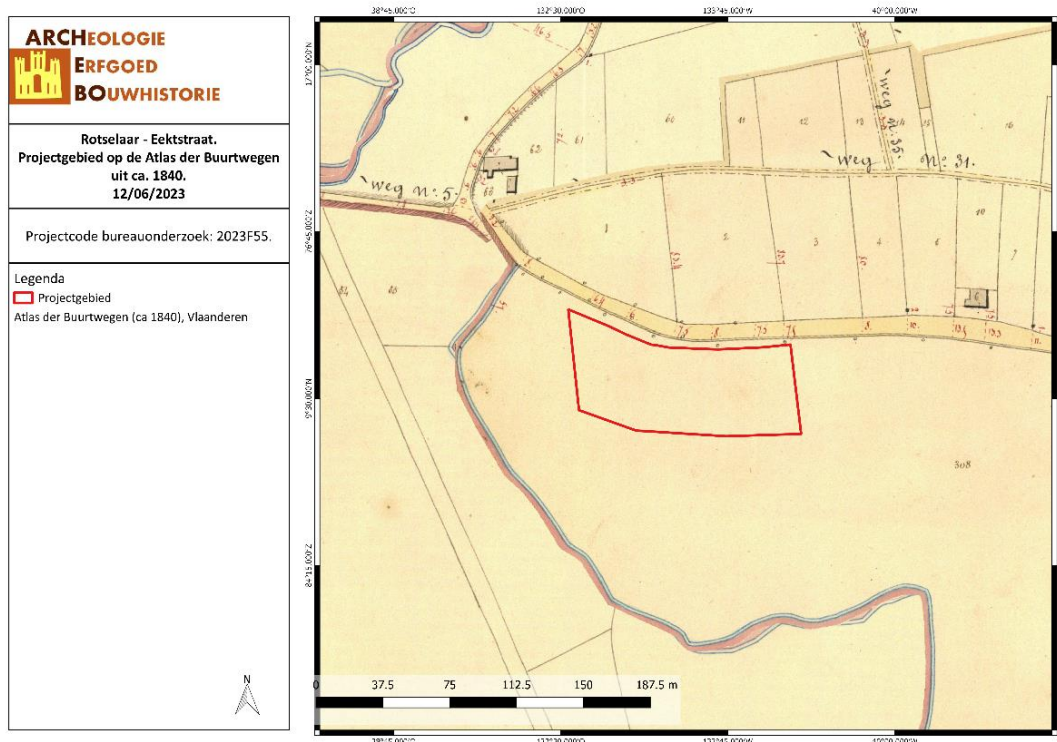
De Ferraris-kaart uit 1777 bevestigt de gegevens van de Villaret-kaart. Vooreerst evenwel één opmerking: er is duidelijk een probleem met de georeferering van het projectgebied op de kaart waardoor het lijkt of er een weg door het projectgebied loopt. Het projectgebied ligt echter tegen deze weg aan zoals duidelijk blijkt uit de Villaret-kaart. Deze weg is de oude weg tussen Leuven en Aarschot.

Het projectgebied is op de Ferraris-kaart in gebruik als akkerland. In de omgeving is er ook duidelijk wat bos- en weidegrond aanwezig. Ook zijn de “vijvers” nog duidelijk zichtbaar. Bovendien heeft de regio een uitgesproken ruraal karakter met her en der een gebouw (hoeve?) langsheen de wegenis. Het projectgebied zelf is onbebouwd.

Conclusie voor de 18de-eeuwse kaarten: het terrein was onbebouwd en als landbouwgrond in gebruik. Er is geen bos aanwezig op het projectgebied.

DE 19DE EEUW

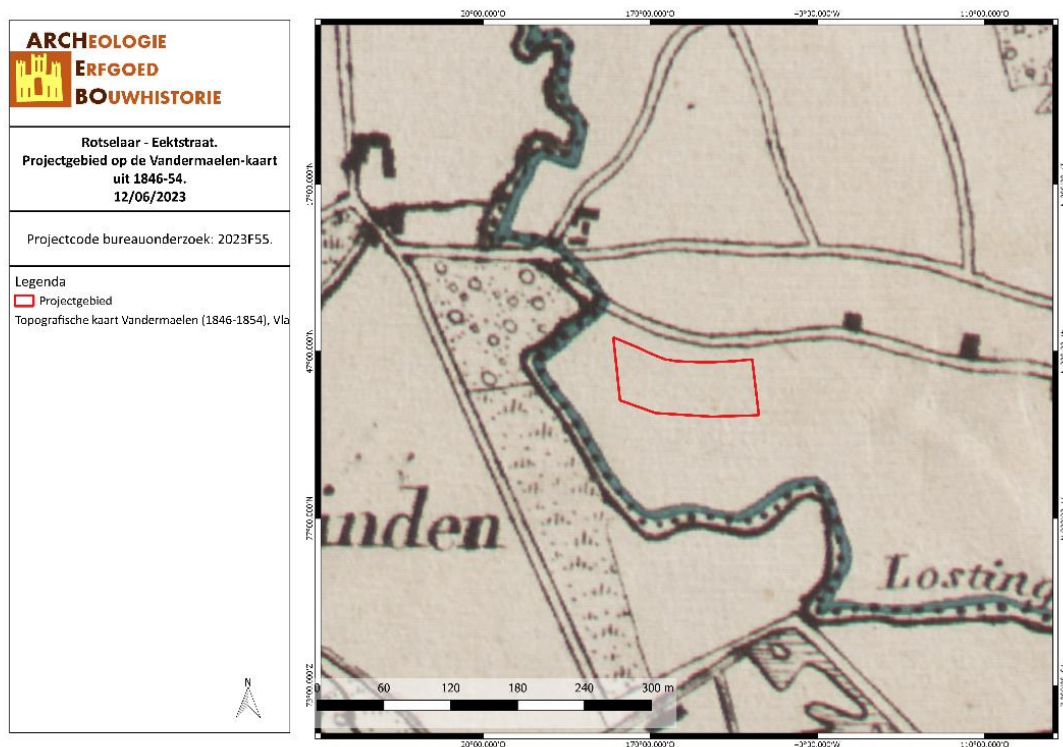
De eerste betrouwbare kaarten dateren echter uit de 19de eeuw. Vooreerst is er de Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840.

Figuur 32: Detail uit de 'Atlas der Buurtwegen' let aanduiding van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 41, Figuur 26)

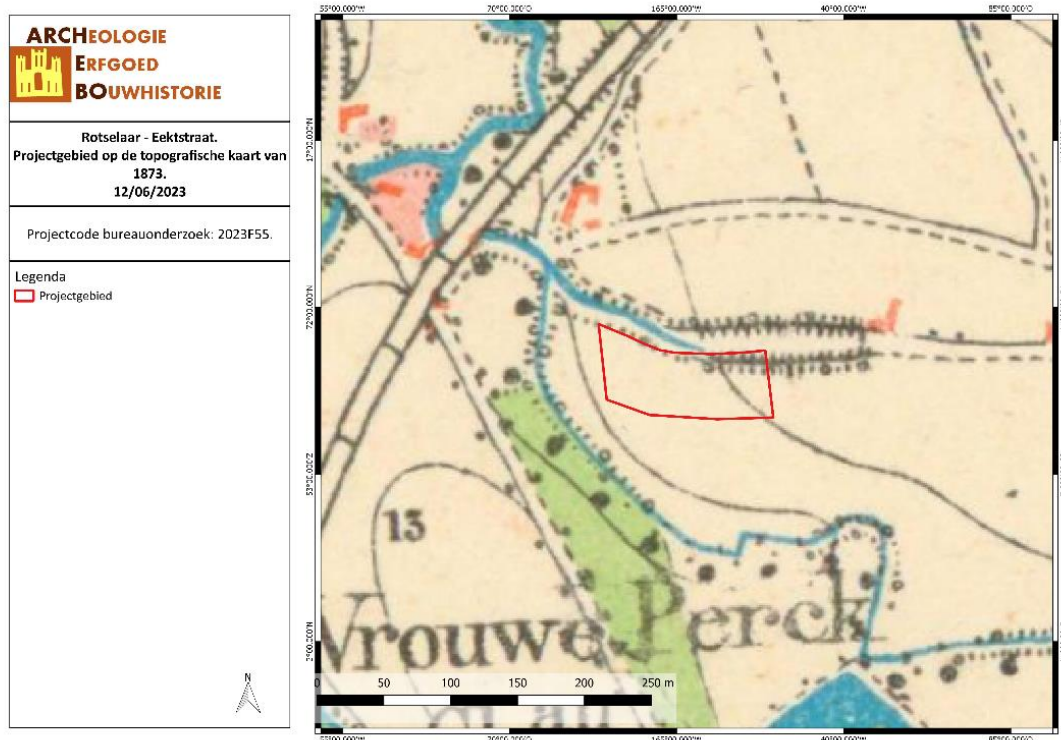
Op de Atlas der Buurtwegen is duidelijk te zien dat het projectgebied langsheen een weg ligt (noordzijde) bovendien is ook de Grote Loting (waterloop) duidelijk weergegeven. De bebouwing in de regio blijft duidelijk beperkt (tot zeer beperkt). Het projectgebied kent geen percelering en situeert zich duidelijk binnen één groot perceel. De kaart geeft geen “vijvers” weer ten ZW van het projectgebied. Wellicht is

het projectgebied in gebruik voor landbouwdoeleinden. Het projectgebied is in ieder geval onbebouwd en heeft aan de noordzijde een weg.

Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Vandermaelenkaart (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 41, Figuur 27)

De Vandermaelenkaart uit 1846-54 toont dezelfde aspecten als de voorgaande kaarten namelijk een onbebouwd stuk land. Wat wel meteen opvalt is dat er ten ZW van het projectgebied geen “vijvers” meer getoond worden maar wel grasland. De “vijvers” zijn blijkbaar gedempt. De Grote Losing is wel duidelijk weergegeven. De bebouwing in de regio lijkt niet echt toe te nemen. Het projectgebied is duidelijk onbebouwd en daarbij wellicht in gebruik als landbouwgrond. Aan de noordzijde is er nog steeds een weg. Er is geen bos aanwezig binnen het projectgebied.

Figuur 34: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1873 (Cartesius) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 42, Figuur 28)

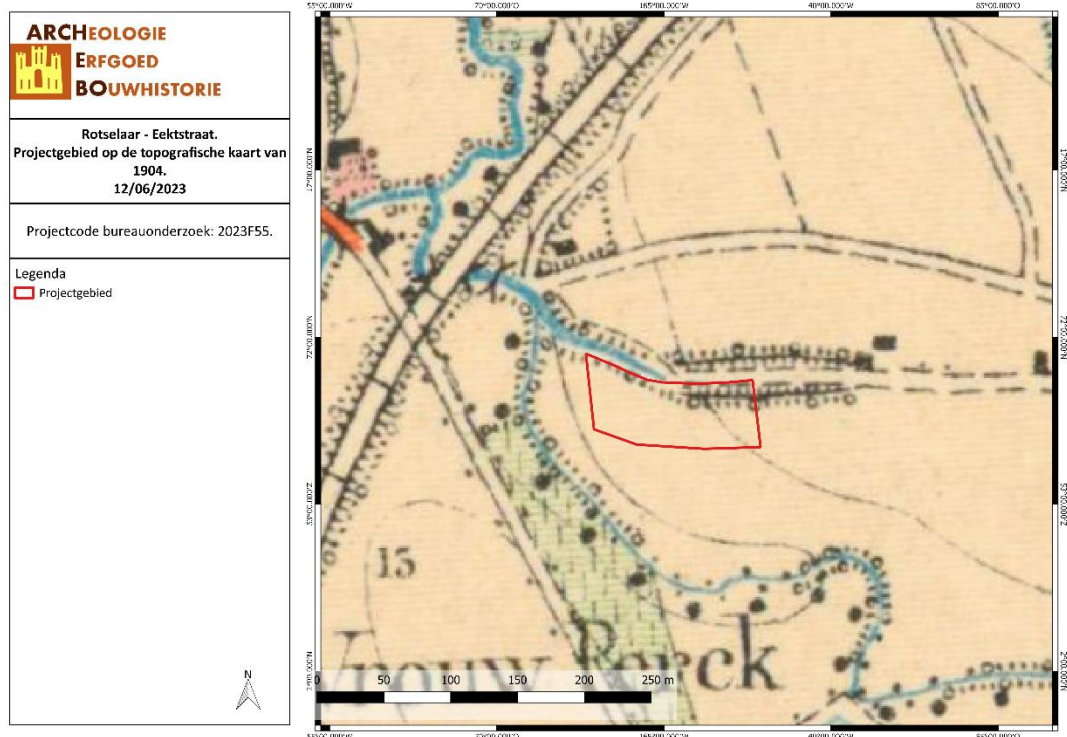
Ook de topografische kaart van 1873 toont geen spectaculaire veranderingen inzake het projectgebied. Wat wel opvalt is dat er een waterloop ten N van het projectgebied getoond wordt. Deze waterloop volgt ten dele het wegtracé en sluit aan op de Grote Losting. Van de “vijvers” zoals gekend uit de 18de-eeuwse kaarten, is er geen spoor meer te bekennen. De regio heeft nog steeds een uitgesproken ruraal karakter; de bebouwing neemt amper toe. Het projectgebied is onbebouwd en vermoedelijk in gebruik als landbouwgrond. Er is geen bos aanwezig binnen het projectgebied.

Conclusie voor de 19de-eeuwse kaarten: het terrein bleef onbebouwd en als landbouwgrond in gebruik. De “vijvers” ten ZW van het projectgebied (zoals gekend van de 18de-eeuwse kaarten) zijn duidelijk verdwenen.

DE 20ste en 21ste EEUW

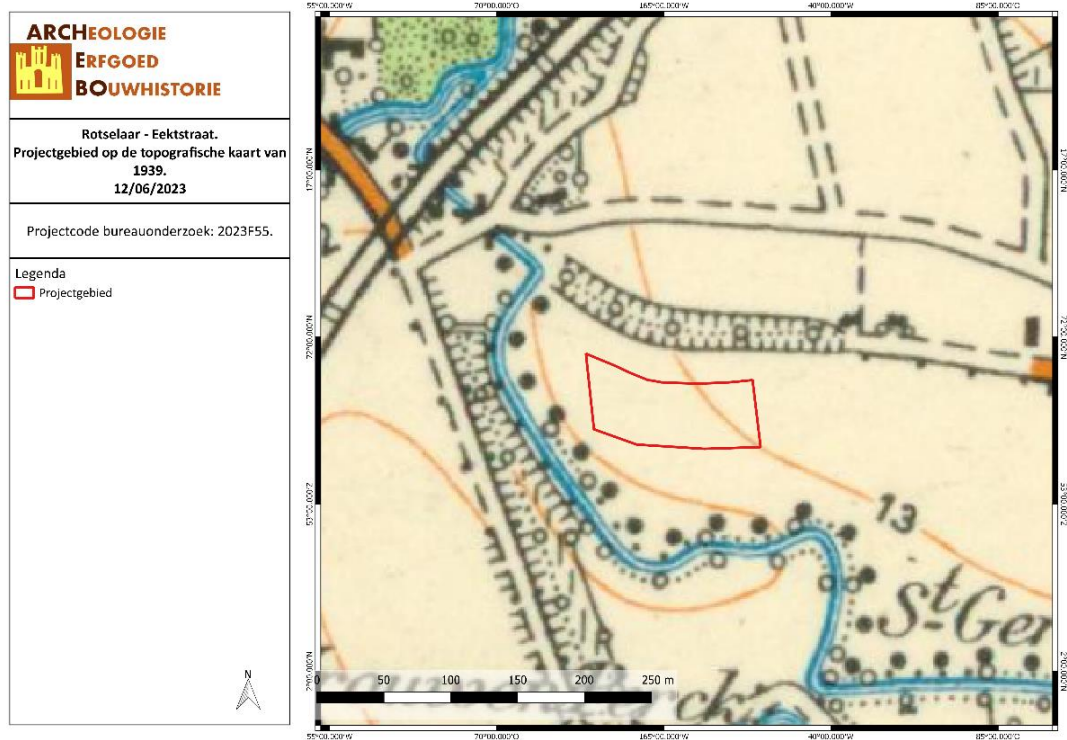
Voor informatie met betrekking tot de toestand in de 20ste en 21ste eeuw, is men aangewezen op topografische kaarten en luchtfoto's.

De topografische kaart van 1904 toont geen echte verschillen met de topografische kaart van 1873. Ten N van het projectgebied aan de wegzijde is er nog steeds een waterloop aanwezig die aansluit op de Grote Losting. Het projectgebied is onbebouwd en vermoedelijk in gebruik als landbouwgrond. De weg is nog steeds zichtbaar. Er is in ieder geval geen bos aanwezig op het projectgebied.

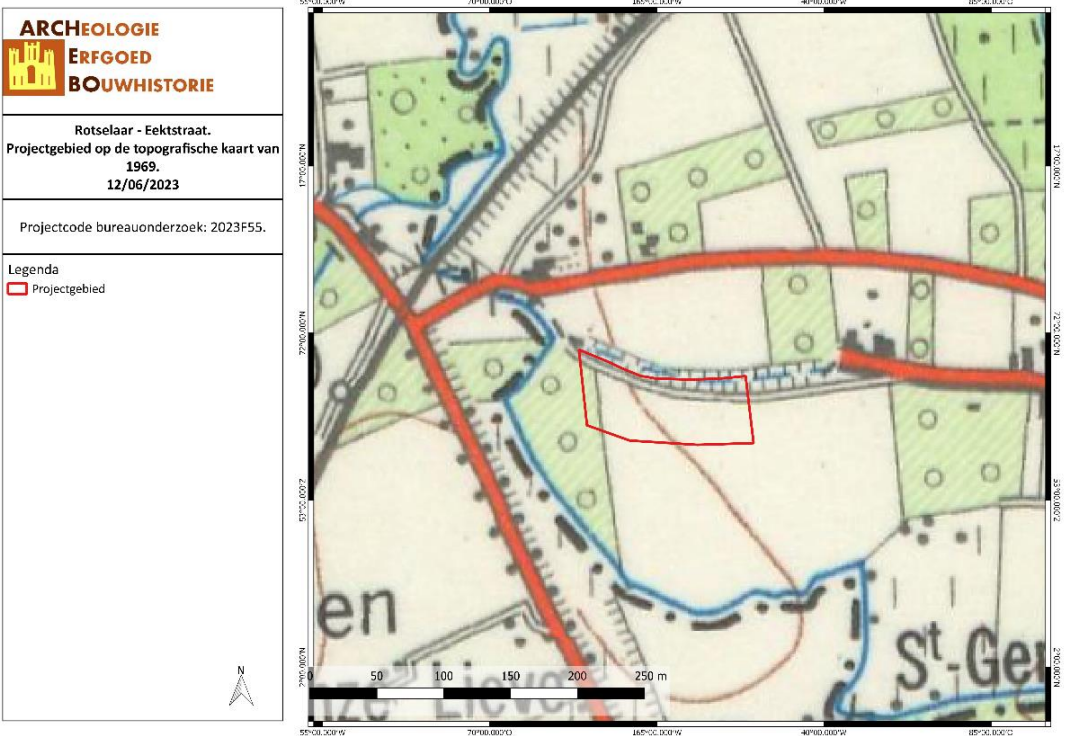
*Figuur 35: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1904 (Cartesius) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 43, Figuur 29)*

De topografische kaart van 1939 toont evenmin veel wijzigingen in de regio. In ieder geval is het duidelijk dat de waterloop die ten N van het projectgebied de weg volgde en aansloot op de Grote Loting, verdwenen is. Bepaalde delen van de natuurlijke waterlopen lijken intussen rechtgetrokken te zijn. De bebouwing in de regio blijft beperkt waardoor het rurale karakter bewaard bleef. Het projectgebied zelf blijft onbebouwd en is wellicht in gebruik als landbouwgrond. De landweg is nog steeds zichtbaar. Er is geen bos aanwezig binnen het projectgebied.

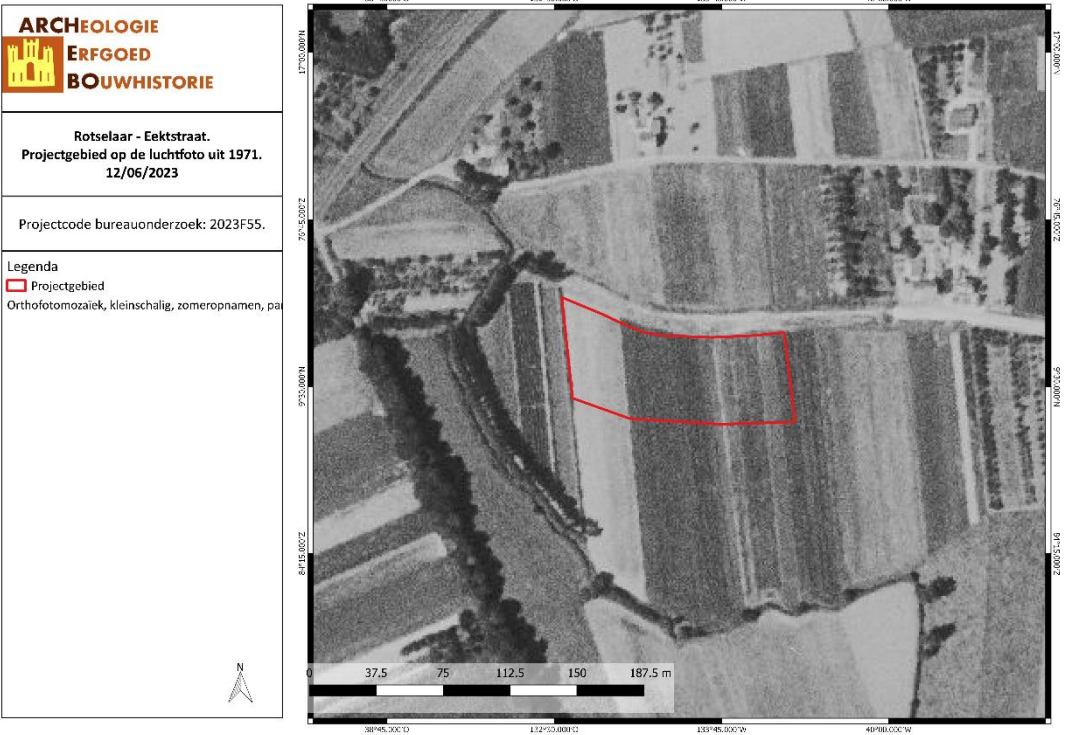

*Figuur 36: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1939 (Cartesius) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 44, Figuur 30)*

De topografische kaart van 1969 toont amper een toename inzake de bebouwing in de regio. Het projectgebied zelf blijft onbebouwd en is volgens de gegevens van de luchtfoto van 1971 in gebruik als landbouwgrond. Ook de landweg is nog steeds aanwezig. Het projectgebied is niet bebost, al lijkt er in de regio wat toename te zijn van het bosareaal. De bebouwing neemt een weinig toe, maar het rurale karakter blijft behouden.

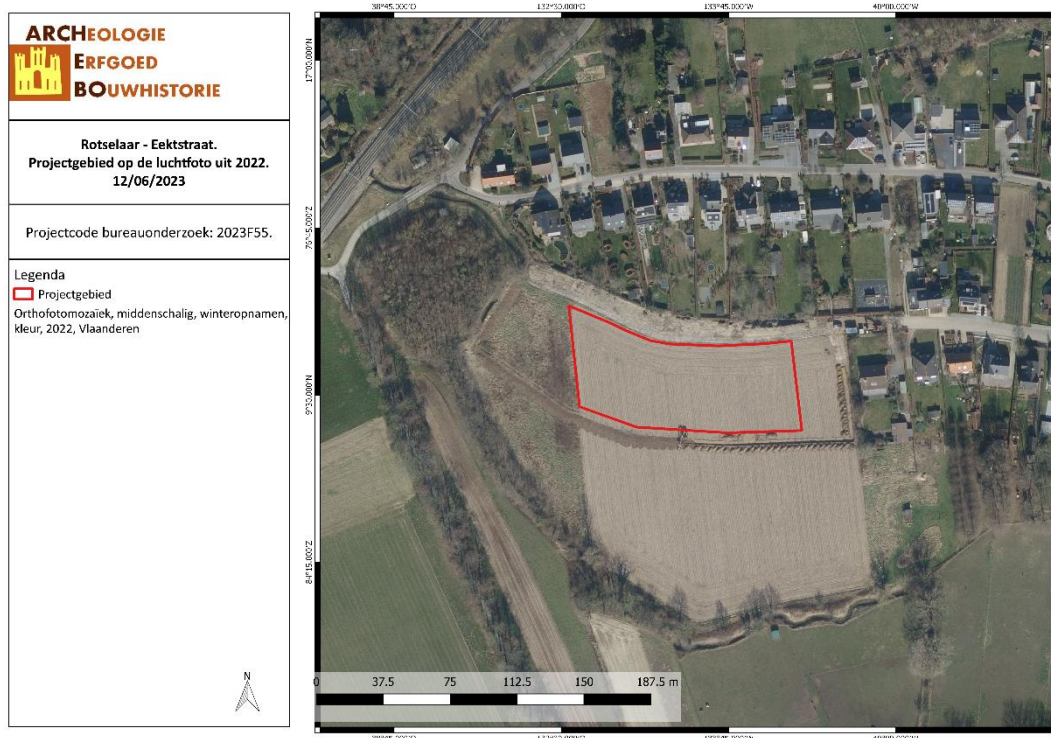

Figuur 37: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1969 (Cartesius) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 44, Figuur 31)

Figuur 38: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1971 (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 45, Figuur 32)

De luchtfoto van 1971 is zondermeer duidelijk. Het projectgebied is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond. Her en der zijn er wat bomen aanwezig zonder dat er echt van bosgebied kan gesproken worden.

*Figuur 39: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2022 (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 45, Figuur 33)*

Op de luchtfoto van 2022 kan duidelijk vastgesteld worden dat het projectgebied nog steeds onbebouwd is en in gebruik is als landbouwgrond. De bebouwing in de regio is duidelijk fors toegenomen waardoor een stuk van het landelijke karakter verdwenen is.

Conclusie voor de 20ste en 21ste-eeuwse topografische kaarten en luchtfoto's: het terrein was onbebouwd en als landbouwgrond in gebruik. Tot op heden is het projectgebied onbebouwd gebleven. Na 1970 en vooral de laatste jaren is de bebouwing in de regio duidelijk toegenomen.

Eindconclusie: zowel het historisch cartografisch onderzoek als de studie van kaartmateriaal uit de 20ste en 21ste eeuw aangevuld met luchtfoto's van het projectgebied toont aan dat het projectgebied minstens sinds het midden van de 18de eeuw en dit tot op heden onbebouwd is gebleven. Het projectgebied bleef daarbij steeds in gebruik als landbouwgrond/akkerland. Bovendien is het projectgebied sinds het midden der 18de eeuw onbebost gebleven. Dit impliceert dat mogelijke archeologische lagen en sporen relatief goed bewaard kunnen zijn (indien deze aanwezig zijn).

CAI 150685. Locatie op ca. 594 m ten Z van het projectgebied. Het betreft de vondst van een beperkt aantal steentijdartefacten. Tot de vondsten behoorde een afslagschabber met schuine retouche in Wommersomkwartsiet. De vondsten werden gedaan tijdens een veldprospectie²⁹.

CAI 150691. Locatie op ca. 307 m ten W van het projectgebied. Het betreft hier de vondst van enkele steentijdartefacten³⁰.

CAI 150699. Locatie op ca. 771 m ten N van het projectgebied. Het betreft hier enkele vondsten uit het Mesolithicum³¹.

BRONSTIJD 2000 ACN – 750 ACN

CAI 164159. Locatie op ca. 873 m ten Z-ZW van het projectgebied. Tijdens een mechanische prospectie werd er op deze locatie een paalkuil met tien scherven van handgevormd aardewerk aangetroffen. Het aardewerk was gemagerd met chamotte uit de Late Bronstijd. Verder werd er nog een langwerpige kuil uit de late middeleeuwen aangetroffen³². Zie ook onderdeel “MIDDELEEUWEN”.

IJZERTIJD 750 ACN – 57 ACN

CAI 150585. Locatie op ca. 723 m ten W van het projectgebied. Het betreft hier de vondst van een slakkenconcentratie. Deze concentratie is het resultaat van recente menselijke activiteit. Daarnaast werden op deze locatie twee scherven aardewerk uit de ijzertijd en aardewerk uit de volle en late middeleeuwen aangetroffen en dit tijdens een veldprospectie.³³

ROMEINSE TIJD 57 ACN – 476 PCN

CAI 493. Locatie op ca. 824 m ten Z van het projectgebied. Het betreft de vondst van *tegulae*, *imbrices* en scherven uit de Midden-Romeinse Tijd. Het zou gaan om de uitbraaksporen van een klassieke Romeinse porticus-villa in ijzerzandsteen. De vondsten kwamen aan het licht tijdens opgravingen³⁴.

CAI 217873. Locatie op ca. 966 m ten Z van het projectgebied. ook hier gaat het om een vondst van een stuk Romeins bouw materiaal. Namelijk een fragment van een dakpan³⁵.

²⁹ CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT en K. BOUCKAERT, *Archeologienota Rotselaar – Kloosterhoeve, Archebo-Rapport 2020D238*, Kortenaken, 2020, p. 22.

³⁰ CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, , *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat, Archebo-rapport 2019B194*, Kortenaken 2019, p. 23.

³¹ PERDAEN, Y., D. CELIS, K. NEVEN, D. PAUWELS, R. ANNAERT, V. LAUWERS, A. STORME en K. DEFORCE, *Preventief archeologisch onderzoek aan de Winterdijk in Rotselaar (prov. Vlaams-Brabant, Intern VIOE-rapport 03*, Brussel, 2011, p. 23.

³² CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, , *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat, Archebo-rapport 2019B194*, Kortenaken 2019, p. 23.

³³ CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat, Archebo-rapport 2019B194*, Kortenaken 2019, p. 22.

³⁴ CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, , *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat, Archebo-rapport 2019B194*, Kortenaken 2019, p. 22.

³⁵ CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat, Archebo-rapport 2019B194*, Kortenaken 2019, p. 22.

MIDDELEEUWEN 476 - 1500

CAI 885. Locatie op ca. 818 m ten W van het projectgebied. Het gaat hier om de vondst van een aantal laatmiddeleeuwse eiken aangepunte balken van een molen (Dievenmolen). Deze balken/palen werden aangetroffen in de Winge.³⁶

CAI 886. Locatie op ca. 1000 m ten W-ZW van het projectgebied. Op deze locatie bevindt de hoeve 'Hof ter Werft' (ook wel 'Kleine hoeve van Scravenhoven' of 'Swingskespachthof' genoemd) van Arnold van Park. Het bestaan van deze hoeve is ondermeer gekend middels een historische bron. Hof ter Werft bestond reeds in 1265. De hoeve in kwestie stond in de eerste helft van de 14de eeuw onder het leenheerlijk gezag van de heren van Rotselaar. Aangrenzend bevindt zich een jongere hoeve die in de 14de eeuw gekend stond als het Hof van Gerard van Ophem (CAI ID 158984)³⁷.

CAI 3308. Locatie op ca. 868 m ten ZW van het projectgebied. Op deze plaats werden er sporen aangetroffen van de laatmiddeleeuwse Cisterciënzerinnenabdij van Vrouwenpark. Er zijn rijkelijk versierde wanden en een mortellaag op vloer, ceramiek uit 13de en 16de eeuw, steengoed, rood, wit en blauwgrijs baksel, metaal, ijzerzandsteen en kalksteen, beschilderde muurbepoetsing en menselijke beenderen aangetroffen. Binnen het abtisdomein zijn ook sporen van een kerk (waarvan de oudste delen dateren ca. 1270) en van een laatmiddeleeuws kerkhof aangetroffen. Tenslotte werden sporen van een laatmiddeleeuwse weg aangetroffen. Het gaat om een met ijzerzandstenen gekasseide verbinding tussen de kek en de abdijlaan. Deze sporen en vondsten zijn gevonden tijdens een opgraving en tijdens de controle van de archeologische werken.³⁸

CAI 164159. Locatie op ca. 873 m ten Z-ZW van het projectgebied. Hier werd naast wat bronstijdaardewerkfragmenten ook een langwerpige greppel uit de late middeleeuwen vastgesteld. Zie ook onderdeel "BRONSTIJD".

CAI 164160. Locatie op ca. 852 m ten Z-ZW van het projectgebied. Tijdens een mechanische prospectie werd er een greppel uit de late middeleeuwen gevonden³⁹.

NIEUWE TIJD 1500 - 1800

CAI 210936. Locatie op ca. 920 m ten Z-ZW van het projectgebied. Tijdens een metaaldetectie werden op deze locatie 18 musketkogels gevonden, een bronzen beslag in de vorm van een Sint-Jacobsschelp en een fragment van een tinnen lepel⁴⁰.

CAI 216309. Locatie op ca. 570 m ten W-ZW van het projectgebied. Het gaat hier onder meer om antropogene bodemsporen bestaande uit twee greppels, acht kuilen en acht paalkuilen met een

³⁶ CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat, Archebo-rapport 2019B194*, Kortenaken 2019, p. 22.

³⁷ ACKE, B., M. BRACKE en P. FONTEYN, *Archeologienota (2018-164) Rotselaar Leuvensebaan Verslag van Resultaten*, Moerbeke – Waas 2019, p. 29.

³⁸ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: *Abdij van Vrouwenpark, heden klooster der Montfortanen* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42696> (geraadpleegd op 12 juni 2023).

CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat, Archebo-rapport 2019B194*, Kortenaken 2019, p. 20.

³⁹ CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat, Archebo-rapport 2019B194*, Kortenaken 2019, p. 22.

⁴⁰ CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat, Archebo-rapport 2019B194*, Kortenaken 2019, p. 22.

concentratie van deze sporen in proefsleuf 1. Een structuur of plattegrond kon echter niet herkend worden. In twee sporen werden vier scherven ceramiek uit de post-middeleeuwse periode aangetroffen⁴¹.

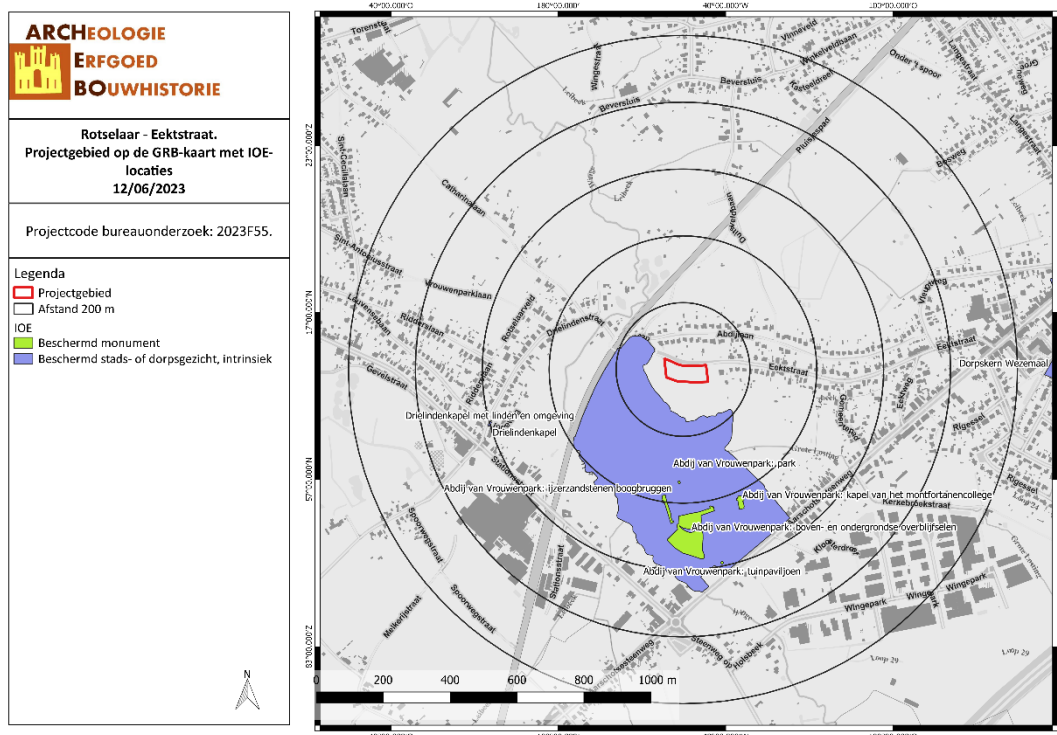
Enkele conclusies met betrekking tot de CAI-locaties. Uit de studie van de CAI-locaties blijkt duidelijk dat er in de regio steentijd aangetroffen kan worden al, betreft het voorlopig wat “losse” vondsten. Naar steentijd toe is er in ieder geval wel potentieel aanwezig zoals ook zal blijken uit de (archeologie)nota's. Een tweede element dat opvalt is de Romeinse aanwezigheid die op zijn minst belanghebbend kan genoemd worden met onder meer de sporen van een porticusvilla. Verder is er een duidelijke aanwezigheid van middeleeuwse en post-middeleeuwse sporen.

4.1.4.2 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn. Binnen het projectgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedobjecten.

Buiten het projectgebied bevindt er zich één belangrijke erfgoedsite namelijk de Abdij van Vrouwenpark (*Parcum Dominarum*), thans het Monfortcollege. Het centrum van deze locatie bevindt zich op ca. 350 m ten Z van het projectgebied en bestaat uit een beschermd stads- of dorpszicht en een beschermd monument.

⁴¹ CLAESSEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT, E. KEERSMAEKERS en A. DOUCET, *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat, Archeo-rapport 2019B194*, Kortenaeken 2019, p. 23.

*Figuur 41: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2023) (© ARCHEBO bv).
(Bron: CLAESEN J. et al, 2024, p. 33, Figuur 22)*

De Abdij van Vrouwenpark (*Parcum Dominarum*)^{42 43}

De abdij van Vrouwenpark, '*Parcum Dominarum*' ontstond kort voor 1215 op initiatief van Amold III van Rotselaar, erf-seneschalk van hertog Hendrik I, die hiertoe zijn 'park' of jachtgebied in de zuidoostelijke hoek van zijn domein, ter hoogte van de oude weg van Leuven naar Aarschot, ter beschikking stelde.

Van bij het begin werd Vrouwenpark rijkelijk begiftigd met een hoeve en watermolen in het nabijgelegen gehucht Dieve (Dievenmolen). In de loop van de 13de eeuw wist de abdij tienden te verwerven in Wezemaal, Tildonk, Erps, Korbeek-Lo, Hakendover, Wommersom, Zittert-Lummen en Grez-Doiceau. Verder bezat ze verschillende hoeven onder meer te Buke, Nieuwrode, Sint-Pieters-Rode, Wommersom, Kuntich en Zuurbemde.

Vanaf de 14de en 15de eeuw kende het abdijdomein geen noemenswaardige aangroei meer. Vrouwenpark stond onder het geestelijk gezag van de abdij van Villers en rekruteerde voornamelijk uit de adellijke en patricische kringen van Leuven en Oost-Brabant.

De abdij verwierf bekendheid als Mariabedevaartsoord. Het voorwerp van verering, een gotisch Mariabeeld met kind (circa 1270) bevindt zich momenteel in de kerk van Rotselaar. Mogelijk gaf de faam

⁴² INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: *Abdij van Vrouwenpark, heden klooster der montfortanen* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42696> (geraadpleegd op 14 juni 2023).

⁴³ Zie ook CAI 3308.

van deze mariale devotie aanleiding tot het ontstaan van de bekende Beatrijslegende, die in Vrouwenpark wordt gesitueerd. De naam van Vrouwenpark is tevens onlosmakelijk verbonden met de zalige Catharina van Leuven († 1220) die er in het klooster trad en overleed.

Tussen 1578 en 1595, toen de streek gedurig werd geteisterd door oorlogshandelingen en rondtrekkende troepen, werden de abdijgebouwen geplunderd en gedeeltelijk vernield. Onder abdis Robertina d'Amenzaga (1655-1664) beleeft Vrouwenpark een nieuwe bloei waarbij de abdij wordt hersteld en vernieuwd. Uit deze heropbouwperiode dateren het abdiskwartier, de stalvleugel en het aalmoezeniershuis.

In de loop van de 18de eeuw vierde de decadentie in kerkelijke kringen hoogtij (de verwevenheid van kerk en adel is daar niet vreemd aan), zo ook in de Abdij Vrouwenpark. Dit verklaart mogelijk het feit dat de abdij in deze periode geen vernieuwingscampagne kende en dit in tegenstelling tot de meeste andere abdijen. In 1796 werd de abdij door het Franse bewind opgeheven. De kloostergebouwen met boomgaard, vijvers en zes hectare tuin werden voor 150 gulden verkocht aan ene citoyen Hurlet uit Brussel.

Een poortgebouw geflankeerd door dienstvleugels gaf toegang tot een ruim erf, aan oost- en westzijde begrensd door boerderijgebouwen, bakkerij, brouwerij en aalmoezeniershuis met respectievelijke tuinen en boomgaard. Het zuidelijk gedeelte van het terrein werd in beslag genomen door de kloostergebouwen met karakteristieke kwadraatstructuur. Aan de noordzijde lag de ijzerzandstenen abdikerk, in 1270 in vroeg-gotische stijl heropgebouwd. Zij bezat een schip van acht traveeën met polygonaal koor en een kapel in de vorm van een pseudotransept. Boven de viering was er een kleine klokkentoren. Tussen kerk en omgrachting aan de oostzijde bevindt zich het in 1661 opgerichte abdisverblijf.

4.2 STRATIGRAFISCHE OPBOUW

4.2.1 Bodemgenese

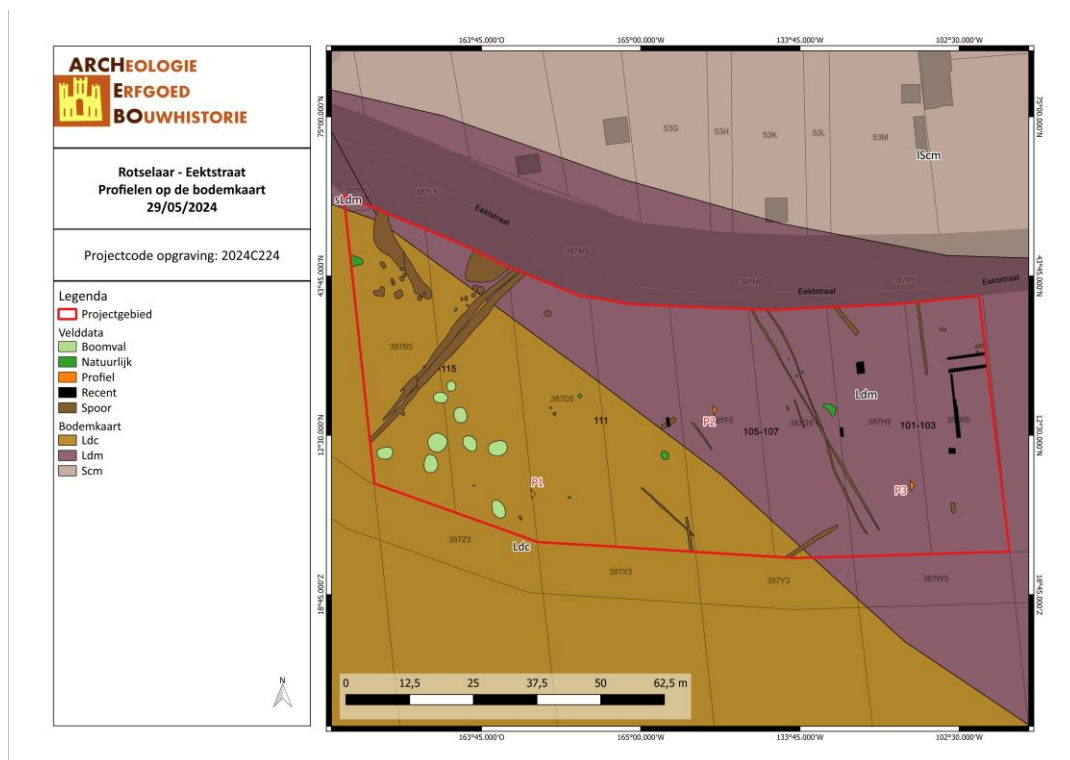
De bodemkundige opbouw is gekend op basis van het vooronderzoek in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek.⁴⁴ Tijdens de archeologische opgraving werden er drie bijkomende landschappelijke profiel aangelegd om dit te verifiëren.

Het terrein wordt gekenmerkt door een ca. 40 à 50 cm dikke Ap-horizont dat bestaat uit donkerbruin-grijze zandleem. Hieronder werd in de meeste gevallen onmiddellijk een oranjebruine Bt-horizont aangesneden. Deze Bt-horizont vertoont heel wat ijzer- en mangaanaanrijking. Plaatselijk is er tussen de Ap- en de Bt-horizont nog een tweede ploeglaag aanwezig (Ap2-horizont) die bestaat uit bruingrijze zandleem. In het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied is er ook een meer zandige bodem aanwezig met kleiaanrijking (zie profiel P3).

⁴⁴ CLAESEN J. *et al*, 2024a

Figuur 42: Profielen P1, 2 en 3 (© ARCHEBO bv).

ROEE/24/05/29/9 - Digitale aanmaak

Figuur 43: Situering profielen op de bodemkaart van Vlaanderen (© ARCHEBO bv).

4.2.2 Bodembewaring en bewaring archeologische site en artefacten

De bewaring van de bodem is algemeen genomen matig tot goed te noemen. De ondergrond wordt over het volledige onderzoeksgebied gekenmerkt door een relatief dikke A-horizont die voor een afdekking van de bodem heeft gezorgd en waaronder nog een Bt-horizont aanwezig is. Door de relatief dikke antropogene A-horizont is de bodem, maar ook de archeologische site en artefacten, afgedekt geraakt. Hierdoor is de bewaring van de site relatief goed te noemen.

4.2.3 Referentiebodems op gekende archeologische sites

Vergelijkbare bodems komen voor in de zandleemstreek en de ruime omgeving van Rotselaar.

4.3 BESCHRIJVING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

4.3.1 Inleiding

Tijdens de vlakdekkende opgraving werden 52 archeologische sporen aangeduid en beschreven. De meeste sporen zijn van antropogene oorsprong. Zeven sporen bleken na het couperen ervan – vermoedelijk – van natuurlijke oorsprong. De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden: (paal)kuilen, greppels, afvalkuilen en kuilen.

Naast de archeologische sporen werden ook nog een aantal natuurlijke sporen aan het licht gebracht, waaronder grotendeels boom- of windvallen. Deze boomvallen komen voornamelijk voor in de zuidwestelijke hoek van het onderzoeksgebied. Verder werden nog een aantal recente verstoringen aangesneden en op plan gezet.

De beschrijvingen van sporen die niet in detail behandeld worden in dit rapport, kunnen geraadpleegd worden in de sporenlijst en op de sporenkaarten (*zie bijlagen*).

ARCHEOLOGIE
ERFGOED
BOUWHISTORIE

Rotselaar - Eektstraat
Allesporenplan met labels
22/07/2024

Projectcode opgraving: 2024C224

Legenda

 Projectgebied

Velddata

 grijswaarde

 Boomval

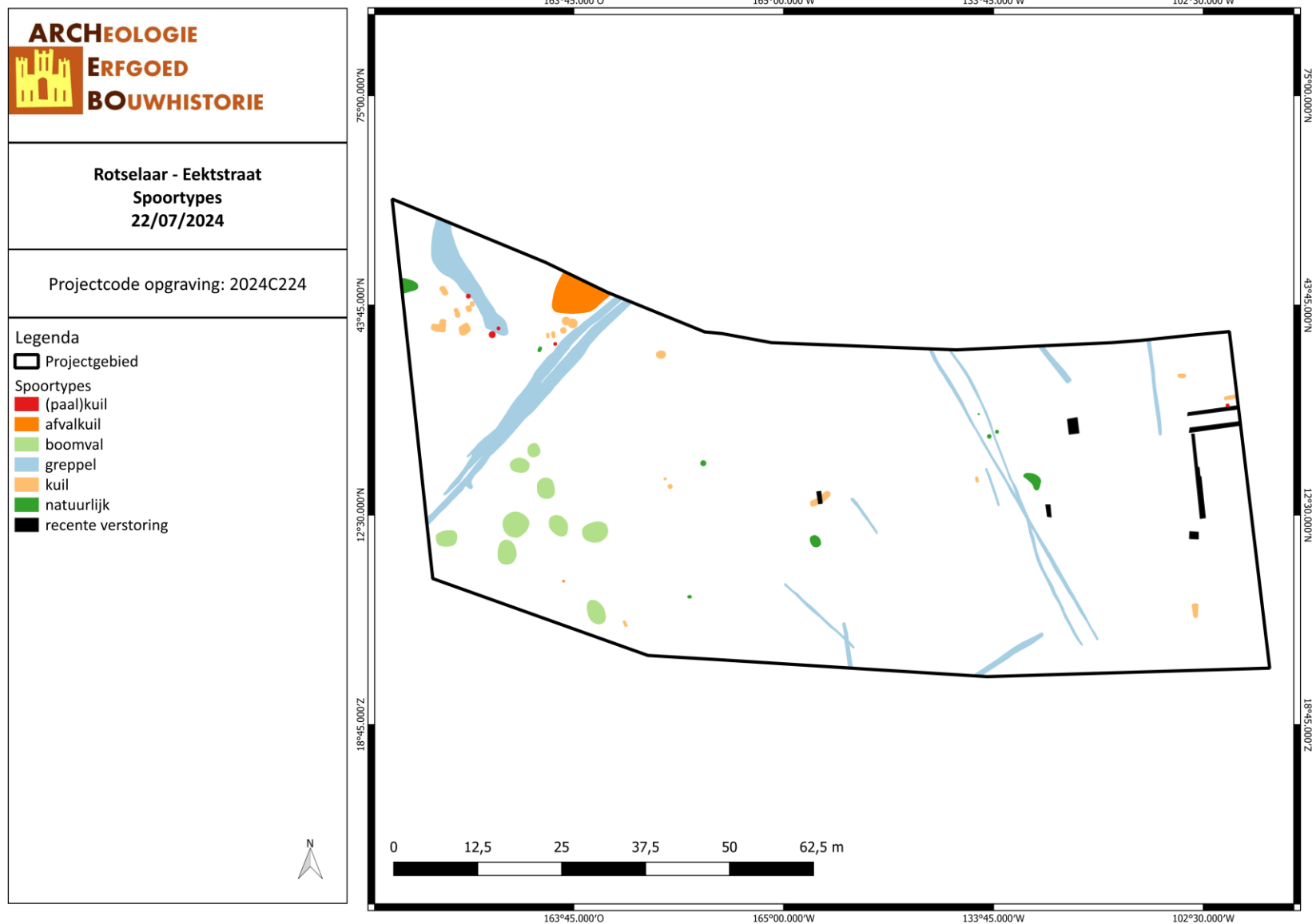
 Natuurlijk

 Recent

 Spoor

The map displays an archaeological site plan with various features labeled S1 through S51, BV1, BV2, and S24. The map is bounded by coordinates: 163°45.000'O to 102°30.000'W and 12°30.000'N to 18°45.000'Z. A scale bar indicates distances from 0 to 62.5 meters. A north arrow is located in the bottom left corner. The map shows a complex arrangement of features, including a large area labeled S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9, S10, S11, S12, S13, S14, S15, S16, S17, S18, S19, S20, S21, S22, S23, S24, S25, S26, S27, S28, S29, S30, S31, S32, S33, S34, S35, S40, S41, S42, S43, S44, S45, S46, S47, S48, S49, S50, S51, BV1, and BV2. The features are represented by different symbols and colors, indicating their nature and significance.

ROEE/24/07/22/10 - Digitale
aanmaak
Figuur 44: Allesporenplan (@
ARCHEBO bv).

ROEE/24/07/22/11 - Digitale
aanmaak
Figuur 45: Spoortypes (©
ARCHEBO bv).

4.3.2 Paalkuilen

Vijf sporen kunnen mogelijk geïnterpreteerd worden als (paal)kuilen. Het gaat daarbij om S4, S29, S31, S36 en S44. Paalkuil S44 kwam pas aan het licht bij het couperen van greppel S30. De mogelijke paalsporen kunnen niet tot een structuur gerekend worden. Deze (paal)kuilen zijn opgevuld met bruin en lichtgrijs gevlekte zandleem, met uitzondering van S29 dat vrij homogeen donkerbruine zandleem bevat. Spoor 29 is op basis hiervan recent te dateren (19de/20ste eeuw). De overige (paal)kuilen bevinden zich in het westelijke deel van het onderzoeksgebied en kunnen gelinkt worden aan de overige 15de-17de-eeuwse sporen aldaar. Paalkuil S4 leverde o.a. een vlakke bodem in Rijnlands steengoed uit Raeren/Aken op dat in de 16de/17de eeuw gedateerd kan worden (V7; *cfr. infra*). In S31 en S44 werden in totaal drie scherven teruggevonden uit de late/post-middeleeuwen.

Figuur 46: Coupefoto's (paal)kuilen S4 & S31 (© ARCHEBO bv).

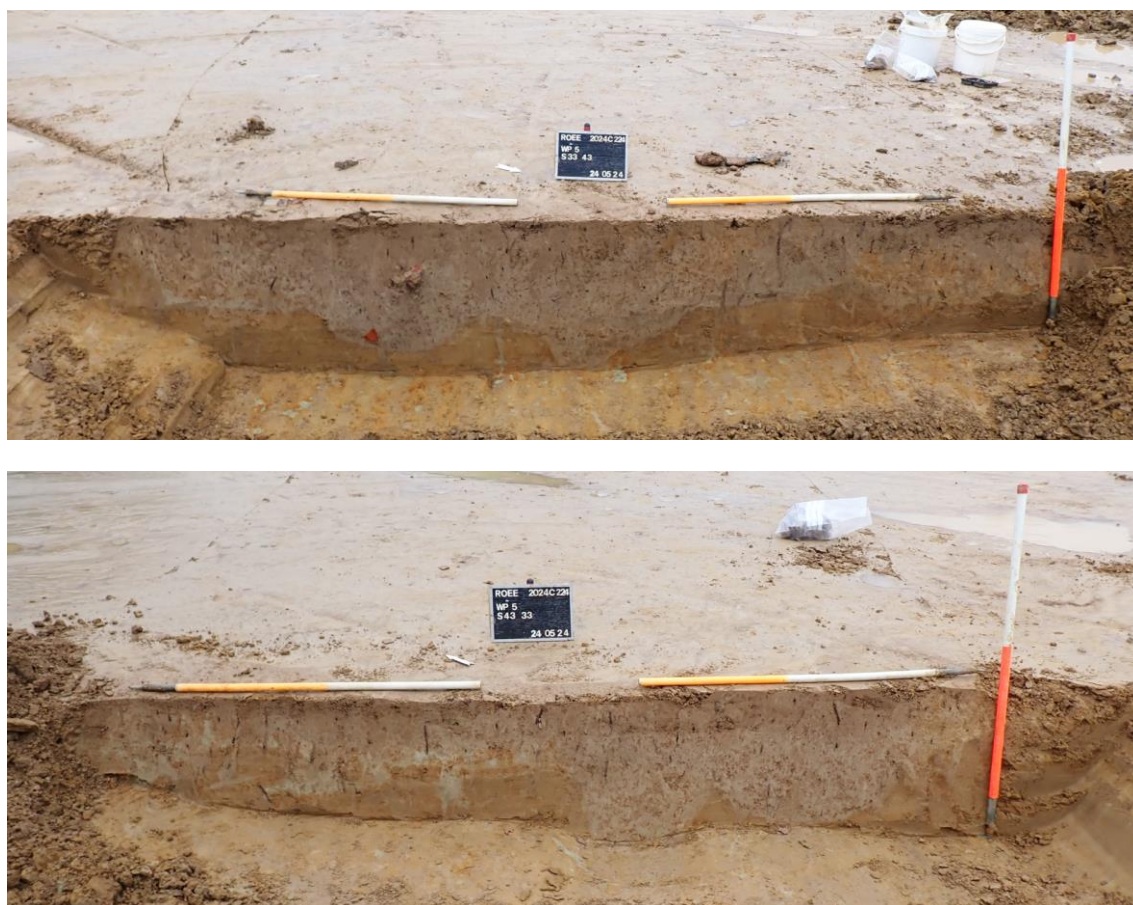
4.3.3 Greppels

De meeste sporen, m.n. 17, binnen het onderzoeksgebied zijn afkomstig van 12 afzonderlijke greppels. De greppels hebben daarbij verschillende oriëntaties, maar zijn quasi allen opgevuld met vrij vergelijkbaar bruin of bruin en lichtgrijze zandleem. In het westelijke deel van het onderzoeksgebied komt een vrij brede greppel voor (S1/30), met een maximale breedte van 388 cm. In coupe bleek de greppel tot maximaal 57 cm diep te gaan. In deze greppel werd laat- en laat/post-middeleeuws aardewerk teruggevonden (V1 en V20; *cfr. infra*).

Figuur 47: Coupefoto greppel S1 (© ARCHEBO bv).

Ten zuidoosten van greppel S1/30 komt een greppelstructuur voor die bestaat uit twee verschillende greppels, m.n. S10/43 en S11/33. Greppel S10/43 is daarbij iets grijzer van kleur dan S11/30. De maximale breedte van beide greppels samen bedraagt 368 cm. De maximale diepte van de greppels is 45 cm. In deze greppels werd heel wat bouw materiaal aangetroffen, en dan voornamelijk in het noordoostelijke deel van greppel S33 waar het bouw materiaal geclusterd voorkomt (in de nabijheid van spoor S42 N.B.; *cfr. infra*). Het betreft daarbij o.a. bakstenen, maar ook (dak)tegels (V25; *cfr. infra*). Gezien de grote hoeveelheid van dit bouwkeraamiek werd enkel een representatief staal ingezameld. Ook opvallend is de aanwezigheid van ijzeren voorwerpen om hout te bewerken en te klieven (V27; *cfr. infra*). Het aardewerk uit de greppels wijst op een datering in de 15de-17de eeuw. Deze greppel(s) sluit(en) aan op een greppel dat eerder werd aangesneden bij de opgraving ter hoogte van het bufferbekken ten zuiden van en aangrenzend aan onderhavig onderzoeksgebied⁴⁵.

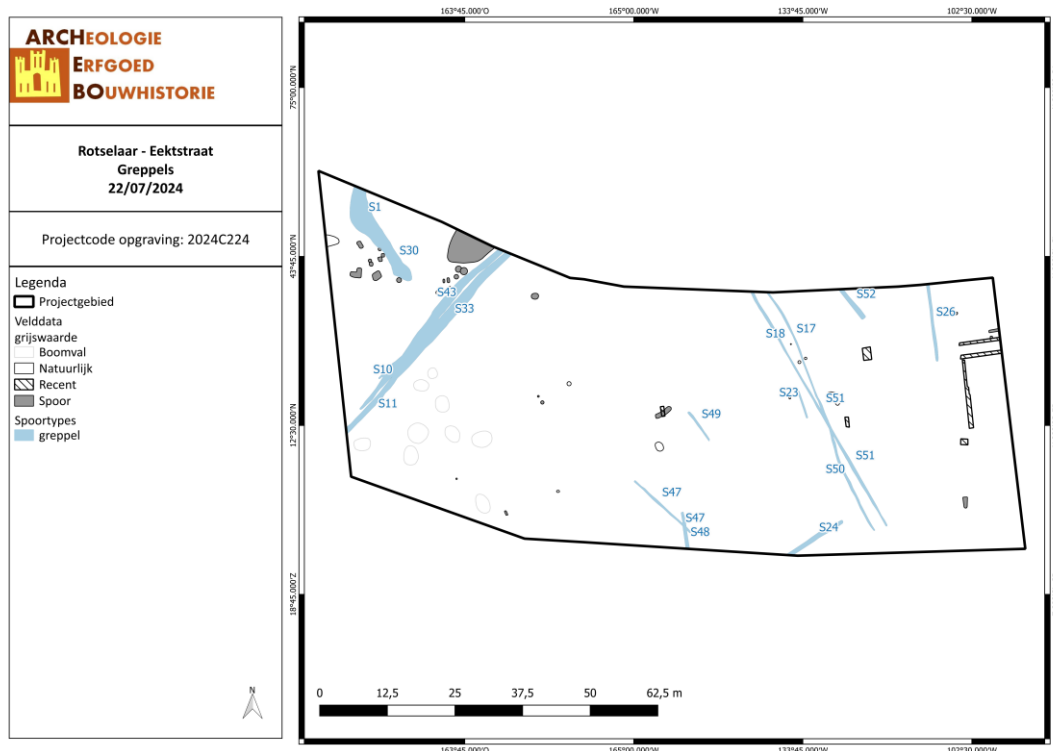

Figuur 48: Coupefoto's greppel S33 & 43 (© ARCHEBO bv).

De overige greppels werden aangesneden in het oostelijke deel van het onderzoeksgebied. De meest opvallende greppels zijn S17/50 en S18/51, die elkaar kruisen en elkaar daarbij lijken te oversnijden waarbij S17/50 mogelijk iets ouder lijkt te zijn. De greppels lopen van noordwest naar zuidoost over het terrein in werkputten 3 en 7. De maximale breedte van beide greppels is respectievelijk 40 en 45 cm. De diepte is maximaal 17 cm in coupe. Van de overige greppels werd slechts een gedeelte aangesneden binnen het onderzoeksgebied of is slechts een deel bewaard gebleven in het bodemarchief. Op basis van

⁴⁵ Zie 5.2 Belang en betekenis van de archeologische site.

het uitzicht en de vondsten van deze greppels zijn ze vermoedelijk allen in de late/post-middeleeuwse periode te dateren, met uitzondering van S48 dat eerder in de 19de/20ste eeuw te plaatsen valt op basis van de donkergrijze inhoud.

ROEE/24/07/22/12 - Digitale aanmaak

Figuur 49: Greppels (© ARCHEBO bv).

4.3.4 Afvalkuilen

In de noordwestelijke hoek werd naast greppels S10/43 en S11/33 een groot spoor aan het licht gebracht (ca. 7,20 op 5,70 m), m.n. S42. Van dit spoor kon slechts een deel onderzocht worden aangezien het andere – noordelijke – deel buiten het onderzoeksgebied valt. In dit grote – maar eerder ondiepe – spoor (ca. 30 cm diep in coupe) werd heel wat afval in de vorm van bouw materiaal teruggevonden. Het gaat daarbij zowel om bouwkeramiek als om natuurstenen (o.a. Diestiaan ijzerzandstenen) (V35 en V36; *cfr. infra*). De bakstenen en (dak)tegels vertonen echter geen mortel. Vermoedelijk zijn ze dan ook niet daadwerkelijk gebruikt en lijkt het eerder afval te zijn van een bouwplaats(?). Bijkomend argument hiervoor is het voorkomen van een aantal misbaksels en te hard gebakken exemplaren. De exacte betekenis en functie van het spoor blijft evenwel onduidelijk. Er zijn namelijk geen aanwijzingen van historische bebouwing in de onmiddellijke nabijheid van het onderzoeksgebied, noch in het huidige straatbeeld, noch op historisch kaartmateriaal, die kunnen wijzen op een dergelijke bouwplaats (tenzij de abdij van Vrouwenpark⁴⁶ ten zuiden van onderhavig onderzoeksgebied; CAI-locatie 3308). Opvallend is wel dat ook in greppel S33 dergelijk bouw materiaal werd teruggevonden (*cfr. supra*). Het gaat dus om een vrij behoorlijke activiteit op deze plaats waarbij o.a. ook materiaal gebruikt is voor houtbewerking (*cfr. supra/infra*). Het teruggevonden vondstmateriaal in het spoor wijst vermoedelijk op een datering in de 15de-17de eeuw (overgang late naar post-middeleeuwen) (V34; *cfr. infra*).

⁴⁶ Zie 4.1.4.2 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

Figuur 50: Vlak- en coupefoto's S42 (© ARCHEBO bv).

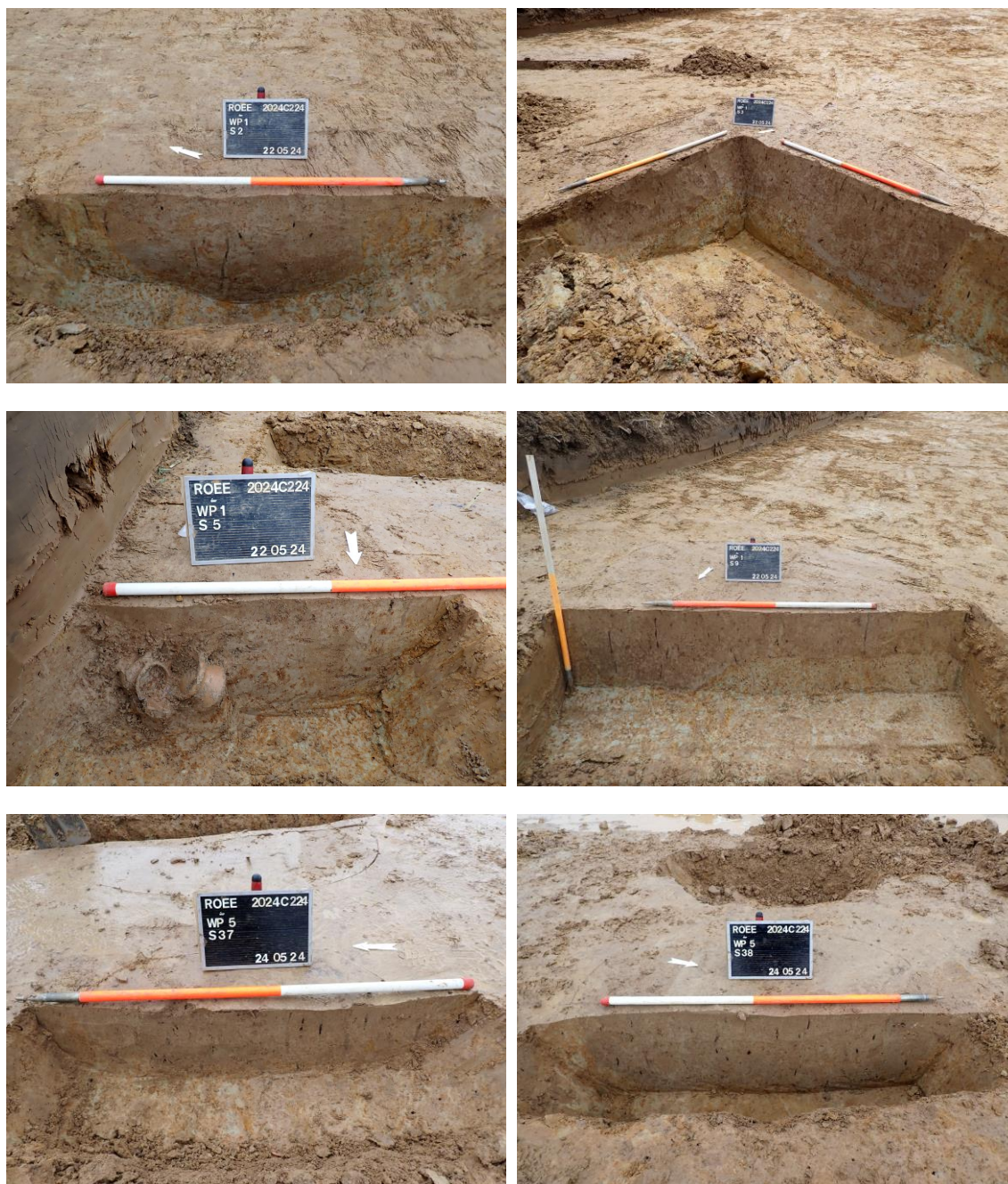
In het zuiden van werkput 5 werd een kleine kuil teruggevonden met daarin weinig verbrand bot (S34). Dit spoor werd integraal ingezameld voor verder onderzoek. Na het uitzeven bleek het om slechts één duidelijk fragmentje te gaan. Dit enige fragmentje botmateriaal dat het zeefstaal opleverde bleek bovendien te verweerd te zijn om vast te kunnen stellen of het dierlijk dan wel menselijk is. Het zou menselijk kunnen zijn, maar even goed rund of paard (*large mammal*) (cfr. *infra*). Indien het dierlijk botmateriaal betreft, kan het mogelijk gaan om consumptieafval na een bak- of braadproces ter plaatse.

Figuur 51: Vlak- en coupefoto S34 (© ARCHEBO bv).

4.3.5 Kuilen

21 sporen kunnen niet verder gedefinieerd worden als 'kuil'. De betekenis en functie van deze sporen is dan ook onduidelijk. De meeste van deze kuilen bevinden zich eveneens in het noordwestelijke deel van het onderzoeksgebied en zijn in verband te brengen met de overige sporen ((paal)kuilen, greppels en afvalkuil) in deze zone. De sporen vertonen daarbij allen een gelijkaardige bruine en lichtgrijs gevlekte inhoud. In kuil S5 werden o.a. twee bodems teruggevonden van kruikjes in Rijnlands steengoed afkomstig uit Raeren die te dateren zijn in de 16de/17de eeuw (V9; *cfr. infra*).

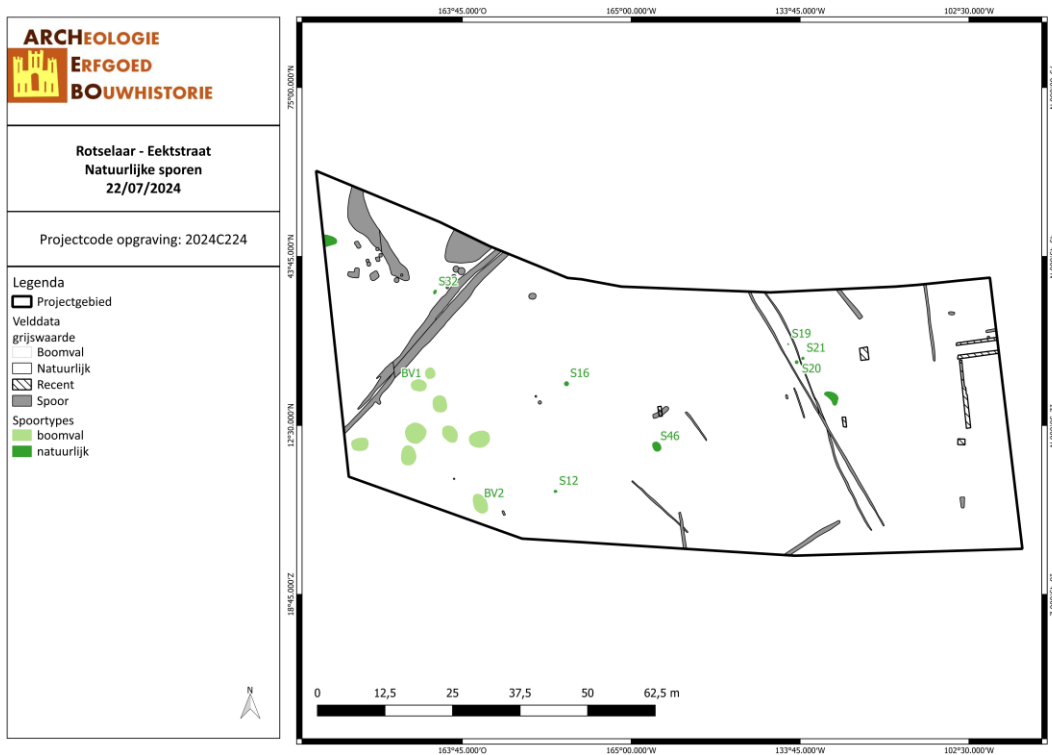

Figuur 52: Coupefoto's kuilen S2, 3, 5, 9, 37 en 38 (© ARCHEBO bv).

ROEE/24/07/22/13 - Digitale aanmaak

Figuur 53: Kuilen (© ARCHEBO bv).

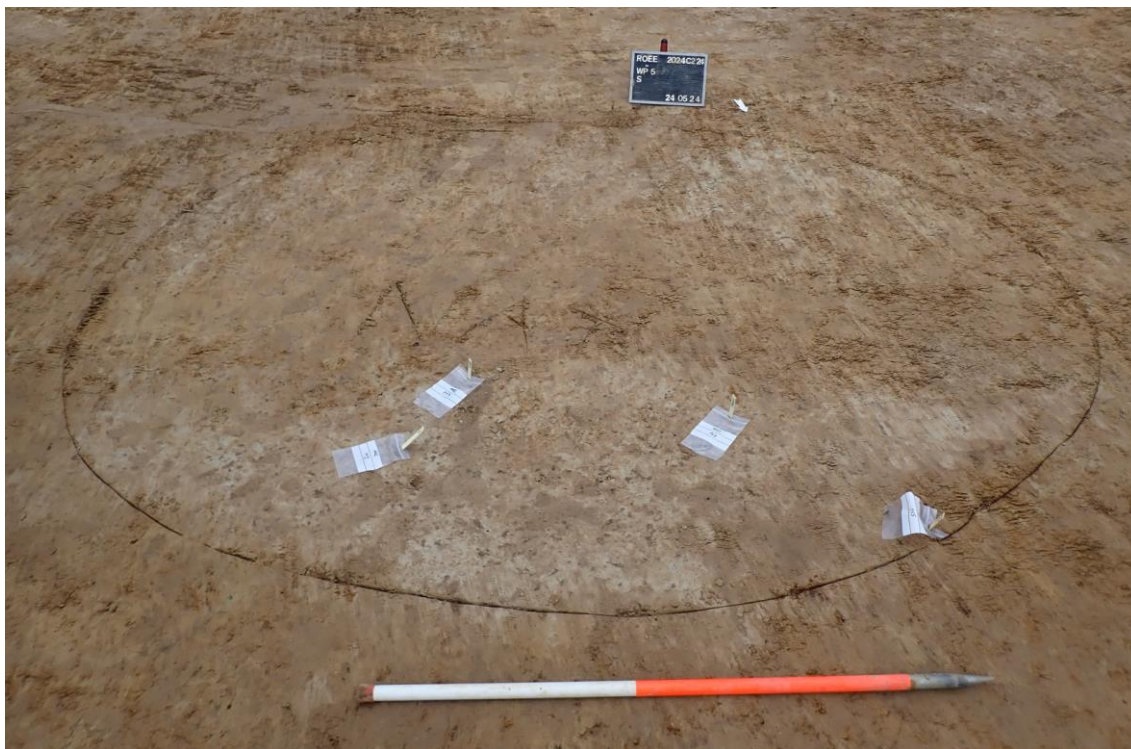

ROEE/24/07/22/14 - Digitale aanmaak

Figuur 54: Natuurlijke sporen (© ARCHEBO bv).

4.3.6 Natuurlijke sporen

Naast de archeologische sporen – waarvan zeven vermoedelijk van natuurlijke oorsprong zijn – werden ook nog een aantal natuurlijke sporen geregistreerd. Het gaat daarbij voornamelijk om boom- of windvallen. Deze boomvallen situeren zich voornamelijk in de zuidwestelijke hoek van het onderzoeksgebied. In twee boomvallen (BV1 en BV2) werden bij de aanleg van het vlak steentijdartefacten aan het licht gebracht (PV3 t.e.m. 6; *cfr. infra*) en werden dan ook verder onderzocht en ingezameld in bulk-/zeefstalen (*cfr. infra*). Een ander natuurlijk spoor (vermoedelijk ook een boomval) leverde een scherfje op dat mogelijk te dateren is in het (vroeg-)Neolithicum (PV9; *cfr. infra*).

Figuur 55: Vlakfoto boomval (BV1) met puntvondsten (© ARCHEBO bv).

Figuur 56: Boomval (BV1) gecoupeerd in kwadranten (© ARCHEBO bv).

4.4 VONDSTEN EN STALEN

Tijdens het onderzoek werden 42 vondstnummers uitgedeeld. De verzamelde vondsten werden aangetroffen tijdens de aanleg van het vlak of tijdens het couperen en uithalen van de sporen. De metaaldetectie van zowel het vlak als de storthopen leverde in totaal zeven relevante artefacten op. Ook werden er nog eens negen puntvondsten geregistreerd, waarvan acht lithisch materiaal betreft. Op die manier werden er in totaal 196 afzonderlijke vondsten ingezameld met een gezamenlijk gewicht van 44.650 g.

De vondsten worden onderverdeeld per categorie. Het gaat daarbij om aardewerk, bouw materiaal, natuursteen, metalen vondsten en glas.

4.4.1 Aardewerk

Het aardewerkonderzoek dient om afzonderlijke sporen te dateren en daaropvolgend de site in zijn geheel te kunnen situeren in de tijd. Bij dit onderzoek wordt bijzonder aandacht besteed aan rand- en bodemfragmenten die kunnen gebruikt worden om een oordeel te vellen over vormtypes. Daarnaast wordt er ook gelet op versieringselementen en gebruikssporen.

Inventaris en bespreking vondsten

Aardewerk vormt de grootste groep binnen het aangetroffen vondstmateriaal, met in totaal 94 scherven. De meeste scherven behoren tot een context. Ook werden er drie scherven ingezameld bij de aanleg van het vlak en behoren twee scherven toe tot puntvondst 9. Over het algemeen betreft het een zeer gefragmenteerd ensemble. Het gaat daarbij voornamelijk om aardewerk dat in de late middeleeuwen/vroege-Nieuw Tijd gedateerd kan worden (ca. 15de-17de eeuw). De scherfjes van puntvondst 9 zijn mogelijk (vroeg-)Neolithisch (?).

Aardewerk	Totaal	%
(vroeg-)Neolithicum	2	2,1%
Late/post-middeleeuwen	92	97,9%
Totaal	94	100,0%
%	100,0%	

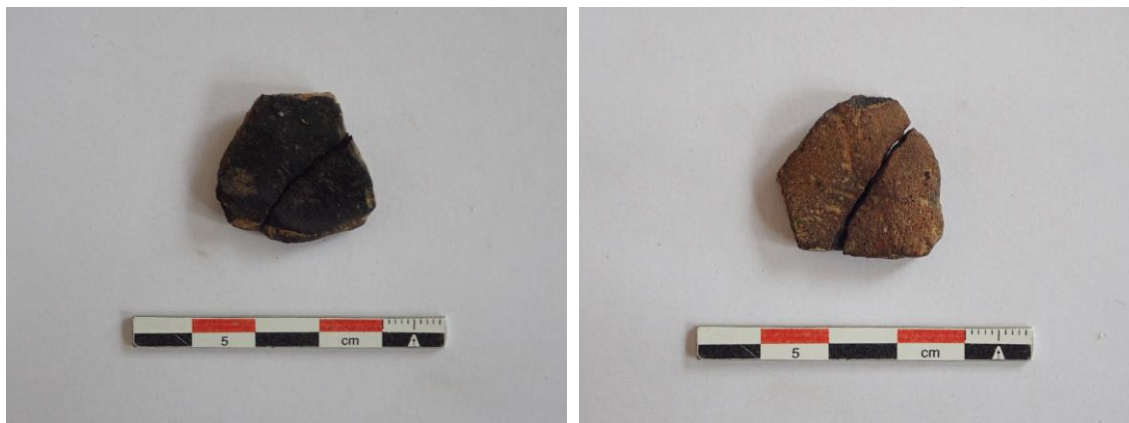
Tabel 5: Algemene telling aardewerk per periode

Het materiaal is over het algemeen zeer sterk gefragmenteerd, met slechts af en toe passende scherven die tot eenzelfde individu behoren. De sterke fragmentatie geeft aan dat het meeste materiaal geen primair afval is. Waarschijnlijk zijn de meeste scherven als los slingerende scherven in de sporen terechtgekomen. Vermoedelijk zijn de meeste scherven wel als min of meer contemporain te beschouwen aan de sporen waarin ze aangetroffen werden. Dit geeft aan dat er geen of weinig gemengde contexten aanwezig zijn.

In onderstaand overzicht worden de meest relevante scherven verder in detail besproken. Het materiaal dat in dit overzicht niet aan bod komt, kan geraadpleegd worden in de vondstenlijst (zie *bijlagen*).

4.4.1.1 (vroeg-)Neolithicum

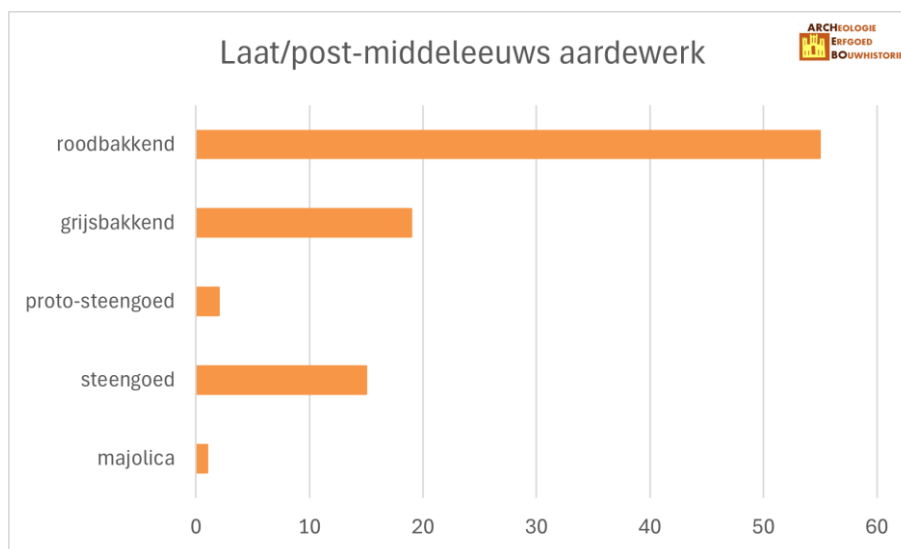
Ter hoogte van een natuurlijke boomval werd een scherfje aan het licht gebracht (PV9). Om het scherfje – en dan meer bepaald het baksel – beter te kunnen bestuderen, werd het in twee stukken gebroken. Vandaar dat het in de lijst is opgenomen als '2', maar eigenlijk betreft het er één. Het aardewerk is uitgevoerd in een zwart, reducerend gebakken baksel dat een licht geglad oppervlak vertoont aan de buitenzijde. Het bevat vrij grove mica/zand qua magering. Het vermoeden is dat het scherfje dateert uit het (vroeg-)Neolithicum.

Figuur 57: Scherfje PV9 uit het (vroeg-)Neolithicum(?), voor- en achterkant (© ARCHEBO bv).

4.4.1.2 Late/post-middeleeuwen

De overige scherven die werden gerecupereerd tijdens het onderzoek kunnen voornamelijk op de overgang tussen de late middeleeuwen en de vroege-Nieuwe Tijd geplaatst worden (ca. 15de-17de eeuw). Het gaat daarbij om al dan niet geglazuurd roodbakend aardewerk (n=55), geglazuurd grijsbakend aardewerk (n=19), proto-steengoed (n=2), Rijlands steengoed (n=15) en majolica (n=1).

Figuur 58: Aantal laat/post-middeleeuwse scherven per type (© ARCHEBO bv).

Figuur 59: Laat/post-middeleeuws aardewerk uit greppel S1; V1 (linksboven), greppel S30; V20 (rechtsboven) greppel S33; V24 (linksonder) en afvalkuil S42; V34 (rechtsonder) (© ARCHEBO bv).

ROOD- EN GRIJSBAKKEND AARDEWERK

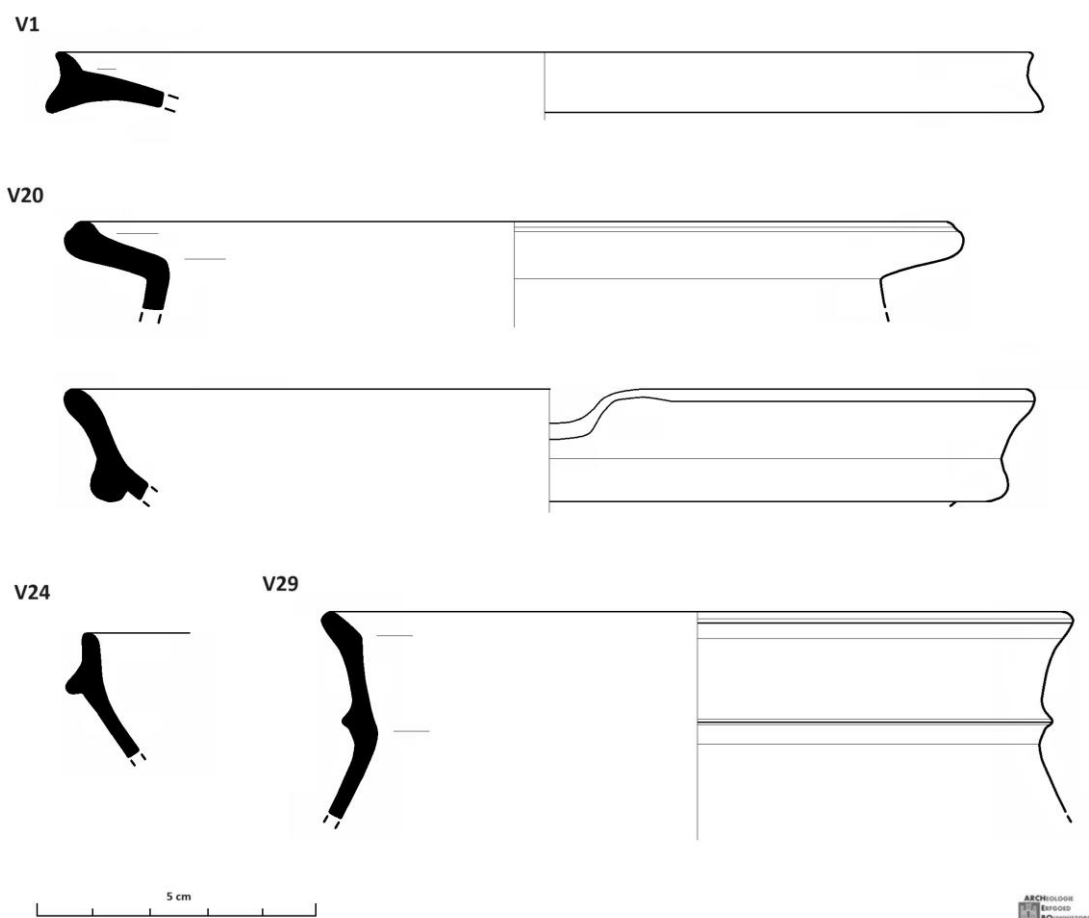
Er werden in totaal 55 scherven al dan niet geglazuurd roodbakkend aardewerk ingezameld en 19 scherven geglazuurd grijsbakkend aardewerk. De meeste van deze scherven werden teruggevonden in de greppels, met respectievelijk 83,6% (rood) en 63,2% (grijs). Het gaat voornamelijk om wandscherven al komen er ook randen, bodems en fragmenten van oren of pootjes voor. De scherven zijn afkomstig van gebruiks aardewerk. Het betreft scherven van o.a. een teil, pot/kom, steelkom en een kookpot.

Roodbakkend aardewerk	Wand	Rand	Bodem	Oor	Overige	Totaal	%
(Paal)kuil	-	-	-	1	-	1	1,8%
Greppel	33	6	6	1	-	46	83,6%
Afvalkuil	1	1	1	1	-	4	7,3%
Kuil	-	1	2	1	-	4	7,3%
Totaal	34	8	9	4	0	55	100,0%
%	61,8%	14,5%	16,4%	7,3%	0,0%	100,0%	

Tabel 6: Algemene telling roodbakkend aardewerk per type fragment en per context

Grijsbakkend aardewerk	Wand	Rand	Bodem	Oor	Overige	Totaal	%
(Paal)kuil	2	-	-	-	-	2	10,5%
Greppel	7	2	-	3	-	12	63,2%
Afvalkuil	1	-	-	1	-	2	10,5%
Kuil	1	1	-	-	-	2	10,5%
Aanleg vlak	-	-	-	1	-	1	5,3%
Totaal	11	3	0	5	0	19	100,0%
%	57,9%	15,8%	0,0%	26,3%	0,0%	100,0%	

Tabel 7: Algemene telling grijsbakkend aardewerk per type fragment en per context

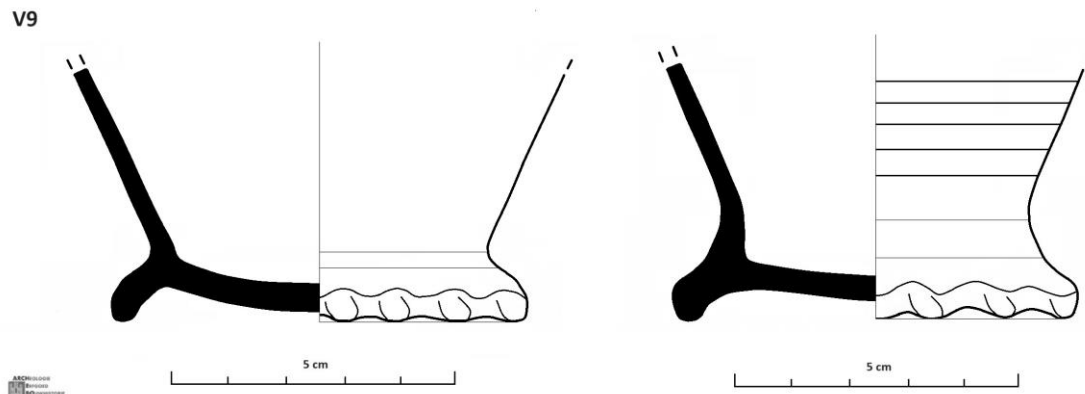
Figuur 60: Tekening randen in grijs en rood aardewerk (© ARCHEBO bv).

(PROTO-)STEENGOED

Twee scherfjes kunnen gedetermineerd worden als proto-steengoed (of bijna steengoed). Nog eens 15 scherven zijn in te delen onder 'Rijnlands steengoed'. Het gaat uitsluitend om wanden en bodems. Deze zijn voornamelijk vervaardigd in Raeren/Aken, al is er ook een bodem van een kruikje uit Siegburg aanwezig binnen het ensemble (V20). Ook de overige bodems zijn afkomstig van steengoedkruiken. Zowel vlakke bodems als bodems met een gegolfde standring komen voor.

Figuur 61: Twee bodems van steengoedkruikjes uit Raeren/Aken, gevonden in kuil S5; V9 (© ARCHEBO bv).

Figuur 62: Tekening bodems van steengoedkruikjes uit Raeren/Aken, gevonden in kuil S5; V9 (© ARCHEBO bv).

(PROTO-)STEENGOED	Wand	Rand	Bodem	Oor	Overige	Totaal	%
(Paal)kuil	-	-	1	-	-	1	10,5%
Greppel	3	-	3	-	-	6	63,2%
Afvalkuil	3	-	-	-	-	3	10,5%
Kuil	3	-	2	-	-	5	10,5%
Aanleg vlak	1	-	1	-	-	2	5,3%
Totaal	10	0	7	0	0	17	100,0%
%	57,9%	15,8%	0,0%	26,3%	0,0%	100,0%	

Tabel 8: Algemene telling grijsbakkend aardewerk per type fragment en per context

MAJOLICA

In kuil S25 werd één wandscherfje teruggevonden in majolica dat vermoedelijk afkomstig is van een bord (V14). Het scherfje is voorzien van wit tinglazuur met twee parallelle blauwe lijnen met zowel boven als onder twee bruine lijnen als versiering.

Figuur 63: Wandscherfje van een majolica bord uit kuil S25; V14 (© ARCHEBO bv).

4.4.2 Bouwkeramiek

Onder het keramisch bouw materiaal zijn 53 vondsten in te delen. Het gaat daarbij voornamelijk om bakstenen (n=33). Daarnaast werden ook een 20-tal (dak)tegels gerecupereerd waarvan er vier glazuur vertonen. Dit keramisch bouw materiaal werd voornamelijk ingezameld uit greppel S33 (V25; n=31) en afvalkuil S42 (V35; n=9). Niet alle fragmenten werden uit beide contexten ingezameld. Het werd beperkt tot een representatief staal. Opvallend daarbij is dat geen enkel fragment enige mortelresten vertoont. Het vermoeden is dan ook dat zij niet gebruikt zijn, maar eerder als afval zijn weggegooid op een bouwplaats(?). Bijkomend argument hiervoor is het voorkomen van een aantal misbaksels en te hard gebakken exemplaren.

Figuur 64: Bakstenen en (dak)tegels uit greppel S33; V25 (© ARCHEBO bv).

4.4.3 Natuursteen

Naast het keramisch bouw materiaal werden uit de sporen ook een 13-tal Diestiaan ijzerzandstenen ingezameld. Ook deze komen voornamelijk uit greppel S33 (V26; n=3) en afvalkuil S42 (V36; n=7) en zijn vermoedelijk als bouw materiaal aangewend. Ook werden er vier fragmenten van leistenen aangetroffen. Deze zijn mogelijk gebruikt als dakbedekking. Daarnaast werden twee kalkzandstenen, een afslag(?) in Wommersomkwartsiet en een onbewerkt silexfragment ingezameld.

Bij de aanleg van het vlak werden daarnaast negen puntvondsten ingemeten, waarvan acht lithisch materiaal betreft. Het gaat daarbij om zeven artefacten die zijn vervaardigd in Wommersomkwartsiet, m.n. een klingkern (PV1), twee fragmenten van microklingen (PV4 en 7), twee volledige klingen (PV2 en 3), een kernrandkling (PV6) en een afslag (PV8). Daarnaast werd ook nog een afslag in vuur- of keisteen aangetroffen (PV5). Puntvondsten 2 t.e.m. 6 werden ingezameld ter hoogte van twee boomvallen (PV2 t.e.m. PV5 bij BV1 en PV6 bij BV2⁴⁷). Op basis van de gebruikte grondstof en de debitagestijl zijn de litische artefacten in het Mesolithicum te dateren (9.500-5.300 v. Chr.).

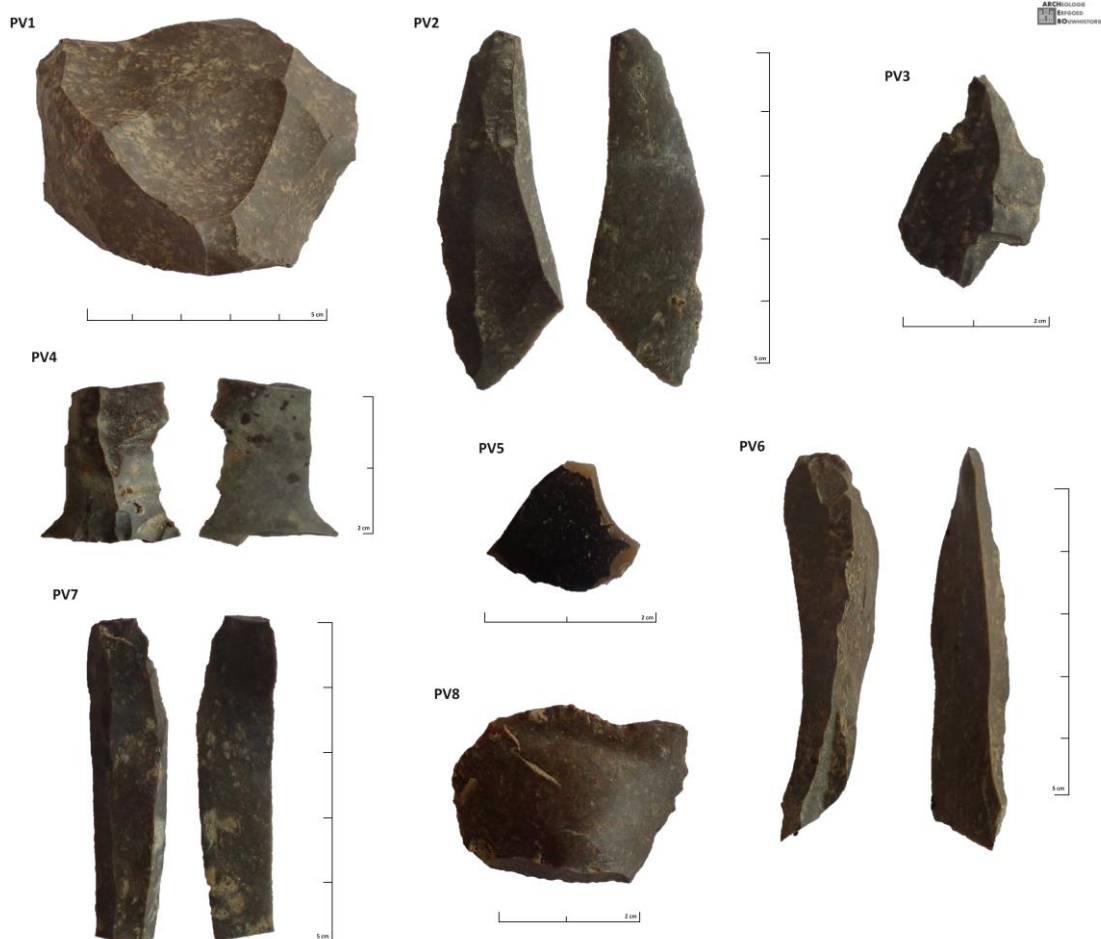
Natuursteen	Totaal	%
Ijzerzandsteen (Diestiaan)	13	44,9%
Leisteen	4	13,8%
Kalkzandsteen	2	6,9%
Silex	1	3,4%
Wommersomkwartsiet	8	27,6%
Vuur- of keisteen	1	3,4%
Totaal	29	100,0%
%	100,0%	

Tabel 9: Algemene telling natuurstenen

⁴⁷ Zie ook kaartjes onder 4.4.6.5 Overige stalen (Figuur 79 & 80)

Figuur 65: Natuurstenen uit greppel S33; V26 (L) en uit afvalkuil S42; V36 (R) (© ARCHEBO bv).

Figuur 66: Puntvondsten (© ARCHEBO bv).

ROEE/24/07/22/15 - Digitale aanmaak

Figuur 67: Ruimtelijke spreiding puntvondsten (© ARCHEBO bv).

VONSTNUMMER	CONTEXT	MATERIAAL	BESCHRIJVING	XY-COÖRDINATEN	DATERING
PV1	Bt-horizont	Wommersomkwartsiet	Klingkern	X: 175821.972 Y: 181836.902	Mesolithicum
PV2	BV1	Wommersomkwartsiet	Kling	X: 175835.394 Y: 181820.421	Mesolithicum
PV3	BV1	Wommersomkwartsiet	Kling	X: 175836.147 Y: 181820.445	Mesolithicum
PV4	BV1	Wommersomkwartsiet	Fragment microkling	X: 175836.022 Y: 181820.222	Mesolithicum
PV5	BV1	Vuursteen	Afslag	X: 175835.024 Y: 181820.828	Mesolithicum
PV6	BV2	Wommersomkwartsiet	Kernrandkling	X: 175846.613 Y: 181797.633	Mesolithicum
PV7	Bt-horizont	Wommersomkwartsiet	Fragment microkling	X: 175879.902 Y: 181816.413	Mesolithicum
PV8	Bt-horizont	Wommersomkwartsiet	Afslag	X: 175919.632 Y: 181799.575	Mesolithicum

Tabel 10: Overzicht puntvondsten natuursteen

Determinatie door F. Geerts

Lithisch materiaal Rotselaar, Eektstraat

Archeologisch onderzoek door Archebo, Kortenen

Het betreft hier 8 puntvondsten van lithisch materiaal, waarvan

- 1 vondst in put 1
- 5 vondsten in put 5
- 1 vondst in put 6
- 1 vondst in put 7

PV 1

Klingkern uit wommersomkwartsiet met twee tegengestelde slagrichtingen (de twee slagvlakken liggen tegenover elkaar). De tafel van de kern bevindt zich op een smalle zijde van het artefact. L 63 mm; B 52 mm; D 52 mm.

PV 2

Volledige kling uit wommersomkwartsiet. L 53,9 mm; B 18,1 mm; D 3,8 mm.

PV 3

Volledige afslag uit wommersomkwartsiet. L 25,5 mm; B 16,4 mm; D 5,8 mm.

PV 4

Mediaal fragment van een microkling uit wommersomkwartsiet. Het proximale en het distale deel van de microkling zijn afgebroken. L 21,8 mm; B 11,8 mm; D 3,2 mm.

PV 5

Fragment van een afslag uit vuursteen. Het distale deel is afgebroken. De afslag werd afgehaakt van zogenaamd 'maaseitje'. L 14,6 mm; B: 14,8 mm; D: 3,5 mm.

PV 6

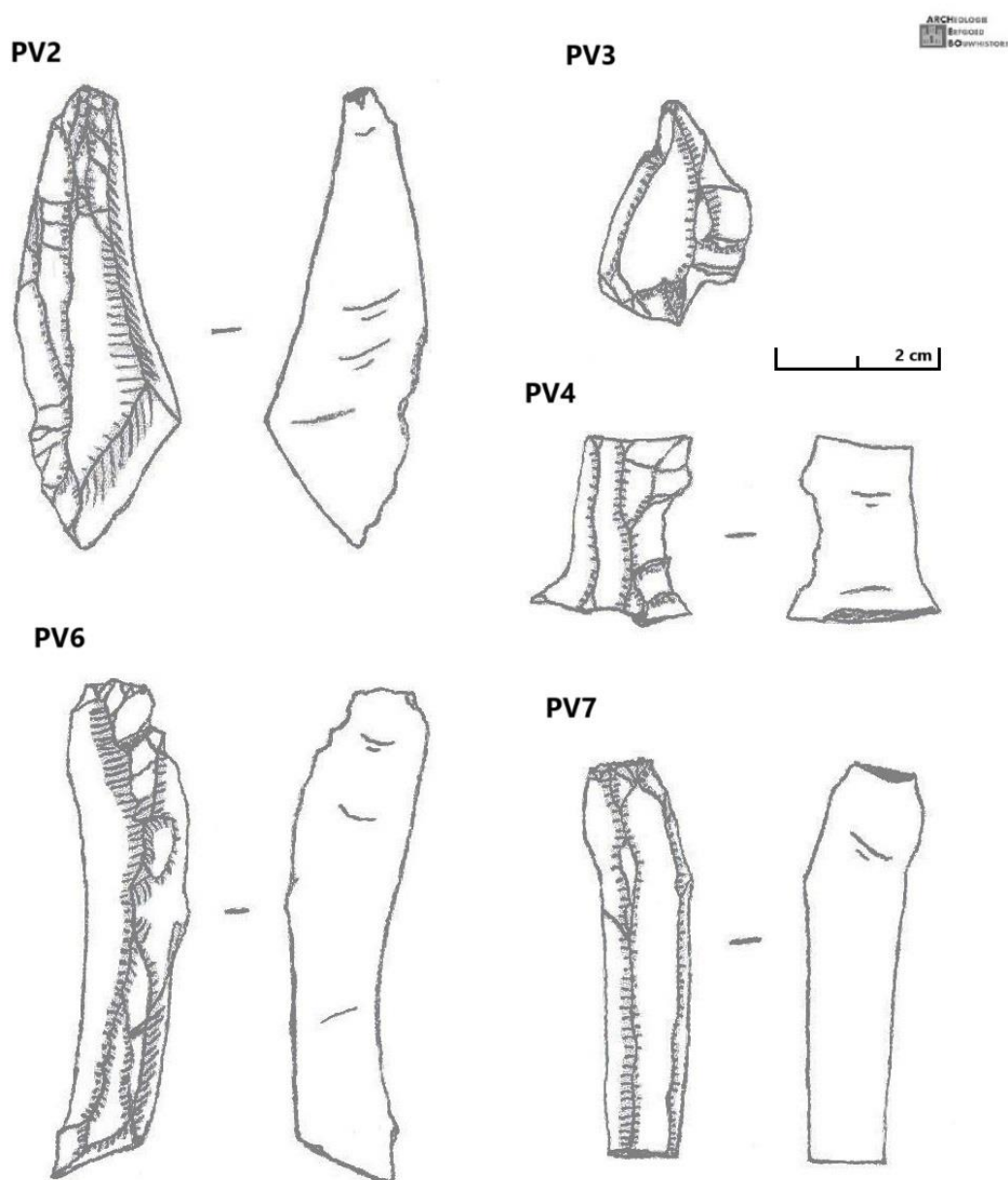
Volledige kernrandkling uit wommersomkwartsiet. L 58,8 mm; B 13 mm; D 7,9 mm.

PV 7

Fragment van een microkling uit wommersomkwartsiet in Montbani debitagestijl (regelmatige kling met parallelle boorden en twee ribben). Het distale deel is afgebroken. L 47,7 mm; B 11,4 mm; D 3,7 mm.

PV 8

Volledige afslag uit wommersomkwartsiet. L 23,5 mm; B 30,9 mm; D 8,3 mm.

Figuur 68: Tekeningen lithisch materiaal; puntvondsten (© ARCHEBO bv).

4.4.4 Metaal

In totaal werden er met het blote oog 12 metaalvondsten ingezameld. De meest opvallende vondsten werden aan het licht gebracht in greppel S33. Het betreft daarbij verschillende ijzeren voorwerpen die vermoedelijk gebruikt zijn voor het klieven en bewerken van hout (V27). Het gaat daarbij om een zaag(?), een haak om hout om te draaien(?) en drie kliefwiggen of kliefspieën. Een kliefwig of kliefspie is een stuk metaal waarmee stukken hout overlanks kunnen gespleten worden.⁴⁸ Andere vondsten betreffen o.a. ijzeren nagels (V4 en V38) en mogelijk een mes(?) (V22).

⁴⁸ <https://www.ecopedia.be/encyclopedie/kliefwig>

Figuur 69: IJzeren voorwerpen uit greppel S33 voor het bewerken van hout: een zaag(?), een haak om hout om te draaien(?) en drie kliefwiggen of kliefspieën (© ARCHEBO bv).

De metaaldetectie van zowel het vlak als de storthopen leverde zeven relevante vondsten op. Het gaat daarbij om musket- en pistoletkogels (ca. 1500-1850), een kledinghaak (late middeleeuwen), een hangertje (late middeleeuwen) en mogelijk een loden netverzwarende (post-middeleeuwen).

VONDSTNR.	WP	VL	SPOOR	MATERIAAL	BESCHRIJVING	DATERING
Md1	5	1		lood	musketkogel	ca. 1500-1850
Md2	5	1	S33	koperlegering	kledinghaak	late middeleeuwen
Md3				koperlegering	hangertje	late middeleeuwen
				lood	musketkogel	ca. 1500-1850
				lood	pistoletkogel	ca. 1500-1850
				lood	pistoletkogel	ca. 1500-1850
				lood	netverzwarende(?)	post-middeleeuwen

Tabel 11: Overzicht metaaldetectievondsten

Figuur 70: Metaaldetectievondsten (© ARCHEBO bv).

ROEE/24/07/22/16 - Digitale aanmaak

Figuur 71: Ruimtelijke spreiding metaaldetectievondsten (© ARCHEBO bv).

4.4.5 Glas

In afvalkuil S42 werd één fragmentje glas teruggevonden (V37). Het betreft groen vlakglas dat in de late/post-middeleeuwen geplaatst kan worden.

Figuur 72: Groen vlakglas uit S42; V37 (© ARCHEBO bv).

ARCHEOLOGIE
ERFGOED
BOUWHISTORIE

Rotselaar - Eektstraat

Ruimtelijke spreiding vondsten

23/07/2024

Projectcode opgraving: 2024C224

Legenda

Projectgebied

Velddata

grijswaarde

Boomval

Natuurlijk

Recent

Spoor

Vondstaantallen

< 5

5-10

11-20

21-50

51-100

Vondstcategorie

Aardewerk

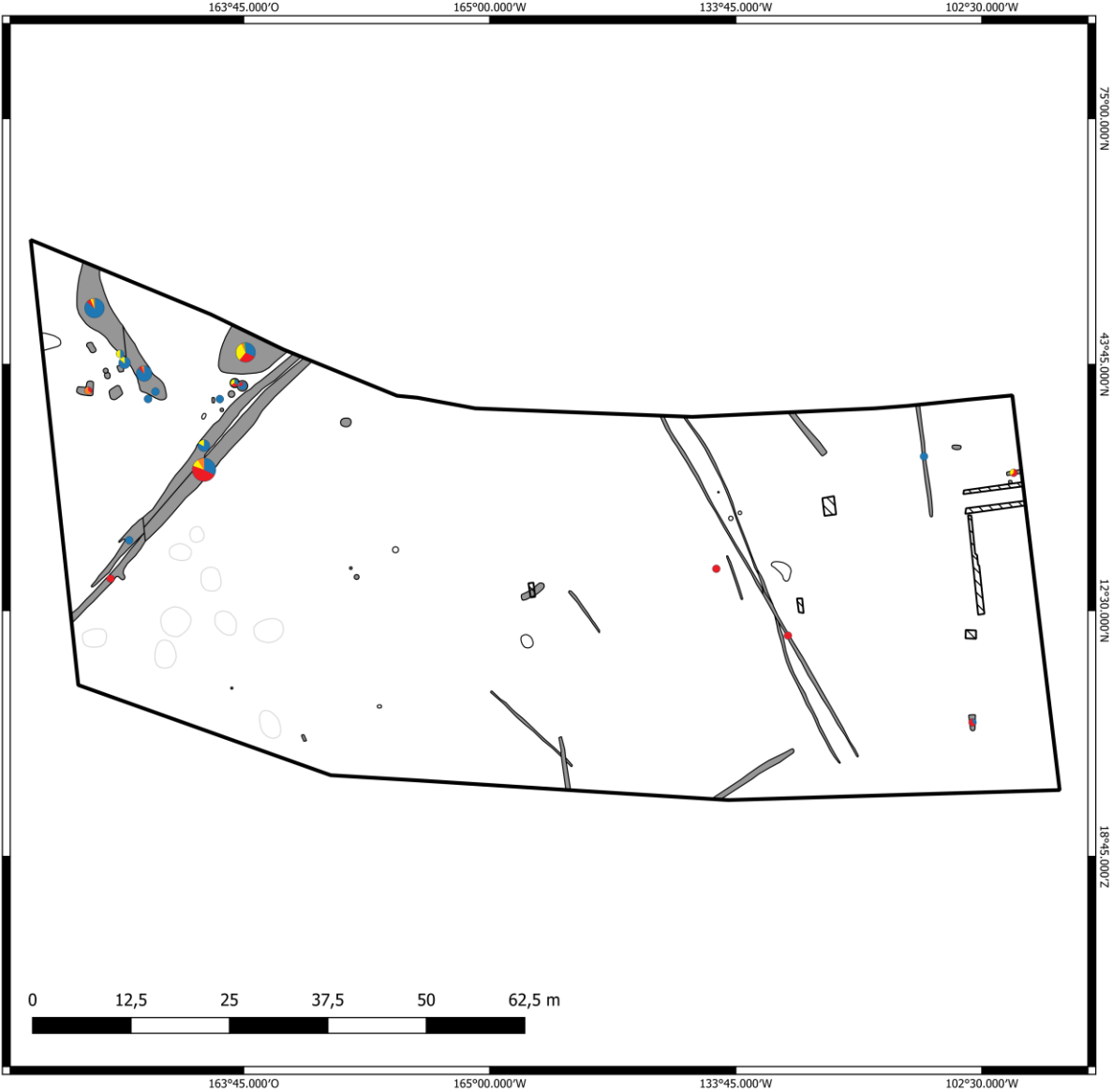
Bouwkeramiek

Glas

Metaal

Natuursteen

ROEE/24/07/23/17 - Digitale
aanmaak
Figuur 73: Ruimtelijke
spreiding aantal vondsten per
vondstcategorie (© ARCHEBO
bv).

4.4.6 Stalen

Stalen werden genomen in functie van het beantwoorden van de onderzoeksvragen of indien deze uiterst interessant lijken. Tijdens het archeologisch onderzoek werden in totaal 21 stalen genomen. Het betreft daarbij allen bulk- of zeefstalen. De gehele inhoud van S34 werd als bulk ingezameld. In dit spoor werd namelijk weinig verbrand bot waargenomen (ST1). De overige stalen (ST2 t.e.m. ST21) werden genomen uit twee boomvallen waarin bij de aanleg van het vlak lithisch materiaal aan het licht kwam. Met het oog op meerdere steentijdartefacten werden deze boomvallen bemonsterd. Alle bulk-/zeefstalen werden nat uitgezeefd met behulp van een zeef met een maaswijdte van 0,5 mm.

4.4.6.1 ¹⁴C-datering

Er werd geen stalen genomen in functie van een radiokoolstofdatering of ¹⁴C-datering. De meeste sporen zijn op basis van het aardewerk relatief goed te dateren en bovendien te plaatsen in de 15de-17de eeuw, waardoor een ¹⁴C-datering wellicht geen preciezere datering zal opleveren.

4.4.6.2 Macro-botanische onderzoek en pollenanalyse

Er werden geen contexten aangetroffen die macro-botanische onderzoek of een pollenanalyse mogelijk of wenselijk maakt.

4.4.6.3 Dendrochronologie

Er werd tijdens het onderzoek geen hout aangetroffen dat in aanmerking zou kunnen komen voor een dendrochronologisch onderzoek.

4.4.6.4 Fysisch antropologische onderzoek

Eén spoor, m.n. S34, leverde in beperkte mate verbrand bot op. Dit spoor werd dan ook integraal ingezameld voor verder onderzoek (bulk-/zeefstaal ST1). Na het uitzeven bleek het echter om slechts één duidelijk fragmentje te gaan. Dit enige fragmentje botmateriaal dat het zeefstaal opleverde bleek bovendien te verweerd te zijn om vast te kunnen stellen of het dierlijk dan wel menselijk is. Het zou menselijk kunnen zijn, maar even goed rund of paard (*large mammal*). De verbrandingstemperatuur is hoog tot zeer hoog: 650-800+°C. Meer kan er niet over gezegd worden.⁴⁹

⁴⁹ Schriftelijke communicatie A. Pijpelink

Figuur 74: Fragmentje verbrand bot uit (afval)kuil S34; ST1 (© ARCHEBO bv).

4.4.6.5 Overige stalen

De overige stalen (ST2 t.e.m. ST21) werden genomen uit twee boomvallen waarin bij de aanleg van het vlak lithisch materiaal aan het licht kwam. Met het oog op meerdere steentijdartefacten werden deze boomvallen integraal bemonsterd. De stalen werden genomen per kwadrant en per 5 cm (niv. 1 = 0-5 cm en niv. 2 = 5-10 cm onder het archeologisch vlak).

De stalen werden uitgezeefd met een zeef met een maaswijdte van 0,5 mm. Zeven stalen leverden nog bijkomende steentijdartefacten op, m.n. ST2-4, ST5-6, ST8 en ST9. Naast een heel aantal microchips uit silex en Wommersomkwartsiet (n=25) werd bij ST2-4 nog een eindschrabber uit silex (ST2-4a), een kling uit Wommersomkwartsiet (ST2-4b) en drie kleinere afslagen (twee in silex en één in Wommersomkwartsiet) teruggevonden. Ook ST5-6 leverde enkele microchips op (n=11). In deze stalen werd daarnaast nog een kling in silex (ST5-6a), een afslag in silex, een gebroken kling in Wommersomkwartsiet (ST5-6b) en een afslag in Wommersomkwartsiet aan het licht gebracht. ST8 en ST9 leverden enkel een aantal afslagen op uit silex (n=1) en Wommersomkwartsiet (n=4).

ST2-4

Figuur 75: Lithisch materiaal uit ST2-4; BV1, KW1, niv. 1 (© ARCHEBO bv).

ST5-6

Figuur 76: Lithisch materiaal uit ST5-6; BV1, KW1, niv. 2 (© ARCHEBO bv).

ST8

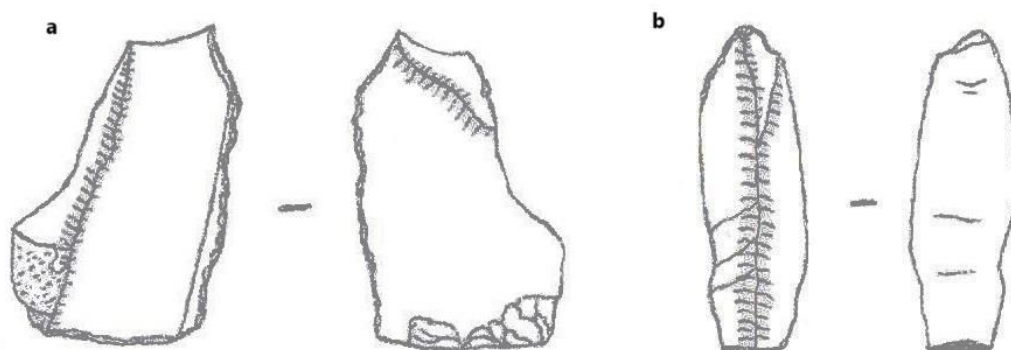

ST9

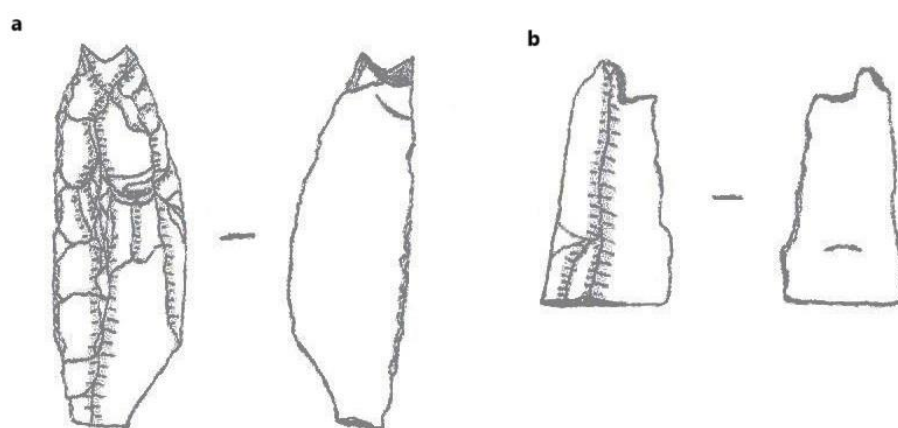

Figuur 77: Lithisch materiaal uit ST8; BV1, KW2, niv. 2 (L) en ST9; BV1, KW3, niv. 1 (R) (© ARCHEBO bv).

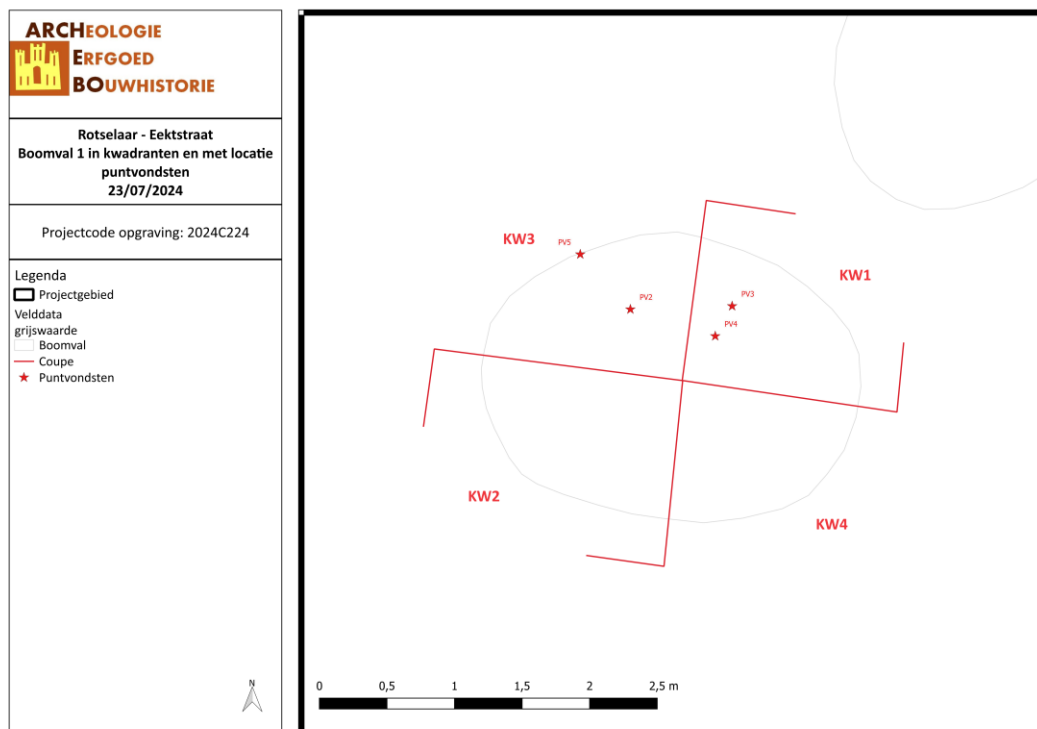
ST2-4

ST5-6

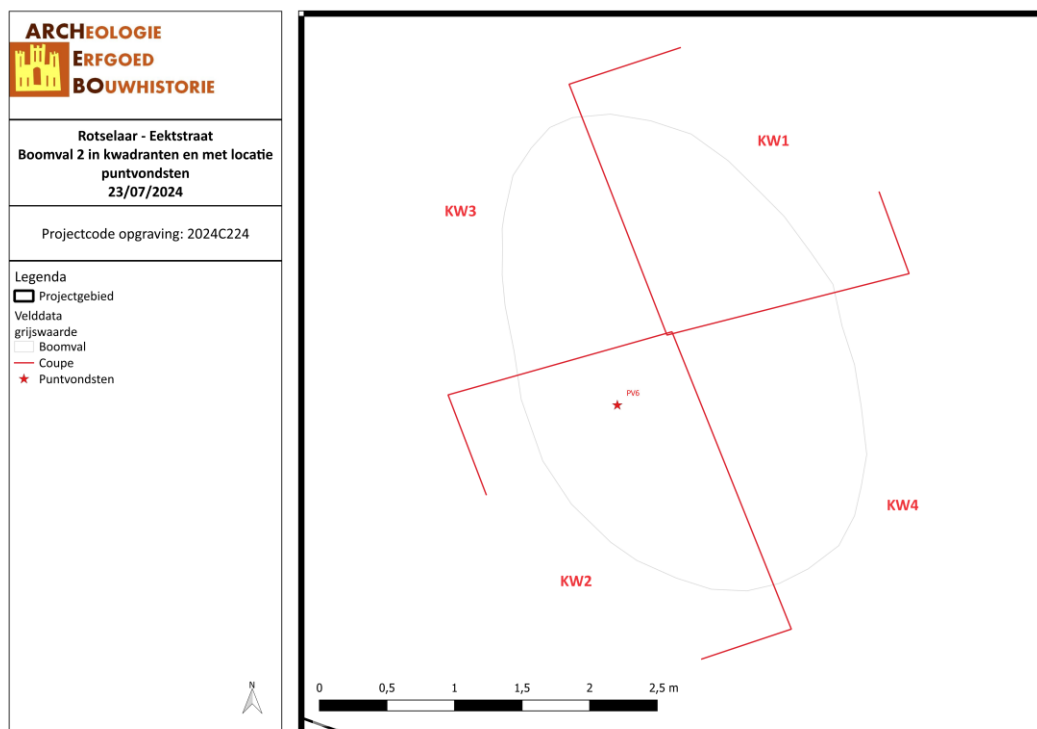

Figuur 78: Tekeningen lithisch materiaal; stalen (© ARCHEBO bv).

ROEE/24/07/23/18 - Digitale aanmaak

Figuur 79: Boomval 1 met aanduiding van de kwadranten en met locatie van de puntvondsten (© ARCHEBO bv).

ROEE/24/07/23/19 - Digitale aanmaak

Figuur 80: Boomval 2 met aanduiding van de kwadranten en met locatie van de puntvondsten (© ARCHEBO bv).

5 SYNTHESE

5.1 INTERPRETATIE EN DATERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Zoals verwacht op basis van het vooronderzoek werden binnen het onderzoeksgebied sporen van menselijke aanwezigheid teruggevonden. Er werden in totaal 52 archeologische sporen aangeduid en beschreven. De meeste sporen zijn van antropogene oorsprong. Zeven sporen bleken na het couperen ervan vermoedelijk van natuurlijke oorsprong. De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden: (paal)kuilen, greppels, afvalkuilen en kuilen.

Naast de archeologische sporen werden ook nog een aantal natuurlijke sporen aan het licht gebracht, waaronder grotendeels boom- of windvallen. Deze boomvallen komen voornamelijk voor in de zuidwestelijke hoek van het onderzoeksgebied. In twee boom- of windvallen werd lithisch materiaal teruggevonden. Het gaat daarbij om zeven artefacten die zijn vervaardigd in Wommersomkwartsiet, m.n. een klingkern, twee fragmenten van microklingen, twee volledige klingen, een kernrandkling en een afslag. Daarnaast werd ook nog een afslag in vuur- of keisteen aangetroffen. Na het uitzeven van de bulkstalen werden nog een heel aantal microchips en enkele afslagen in silex en Wommersomkwartsiet gevonden, alsook een eindschrabber uit silex, een kling uit Wommersomkwartsiet, een kling in silex en een gebroken kling in Wommersomkwartsiet. Op basis van de gebruikte grondstof en de debitagestijl zijn de litische artefacten in het Mesolithicum te dateren (9.500-5.300 v. Chr.). De aanwezigheid van microchips wijst mogelijk op een (tijdelijke) debitageplaats. Een ander natuurlijk spoor (vermoedelijk ook een boomval) leverde een scherfje op dat mogelijk te dateren is in het (vroeg-) Neolithicum.

Vijf sporen kunnen mogelijk geïnterpreteerd worden als (paal)kuilen. Het gaat daarbij om S4, S29, S31, S36 en S44. Paalkuil S44 kwam pas aan het licht bij het couperen van greppel S30. De mogelijke paalsporen kunnen niet tot een structuur gerekend worden.

De meeste sporen, m.n. 17, binnen het onderzoeksgebied zijn afkomstig van 12 afzonderlijke greppels. De greppels hebben daarbij verschillende oriëntaties, maar zijn quasi allen opgevuld met vrij vergelijkbaar bruin of bruin en lichtgrijze zandleem. In het westelijke deel van het onderzoeksgebied komt een vrij brede greppel voor (S1/30). Ten zuidoosten van deze greppel komt een greppelstructuur voor die bestaat uit twee verschillende greppels, m.n. S10/43 en S11/33. In deze greppels werd heel wat bouw materiaal aangetroffen, en dan voornamelijk in het noordoostelijke deel van greppel S33 waar het bouw materiaal geclusterd voorkomt. Het betreft daarbij o.a. bakstenen, maar ook (dak)tegels. Ook opvallend is de aanwezigheid van ijzeren voorwerpen om hout te bewerken en te klieven. Het gaat daarbij om een zaag(?), een haak om hout om te draaien(?) en drie kliefwiggen of kliefspieën. Een kliefwig of kliefspie is een stuk metaal waarmee stukken hout overlangs kunnen gespleten worden. De cluster van het materiaal komt bovendien voor in de buurt van afvalkuil S42. Van dit spoor kon slechts een deel onderzocht worden aangezien het andere – noordelijke – deel buiten het onderzoeksgebied valt. In dit grote – maar eerder ondiepe – spoor (ca. 30 cm diep in coupe) werd eveneens heel wat afval in de vorm van bouw materiaal teruggevonden. Het gaat daarbij zowel om bouwkeramiek als om natuurstenen (o.a. Diestiaan ijzerzandstenen). De bakstenen en (dak)tegels vertonen echter geen mortel. Vermoedelijk zijn ze dan ook niet daadwerkelijk gebruikt en lijkt het eerder afval te zijn van een bouwplaats(?). Bijkomend argument hiervoor is het voorkomen van een aantal misbaksels en te hard gebakken exemplaren. De exacte betekenis en functie van het spoor blijft evenwel onduidelijk. Er zijn namelijk geen aanwijzingen van historische bebouwing in de onmiddellijke nabijheid van het onderzoeksgebied, noch in het huidige straatbeeld, noch op historisch kaartmateriaal, die kunnen wijzen op een dergelijke bouwplaats (tenzij de abdij van Vrouwenpark⁵⁰ ten zuiden van onderhavig onderzoeksgebied; CAI-locatie 3308). Opvallend is

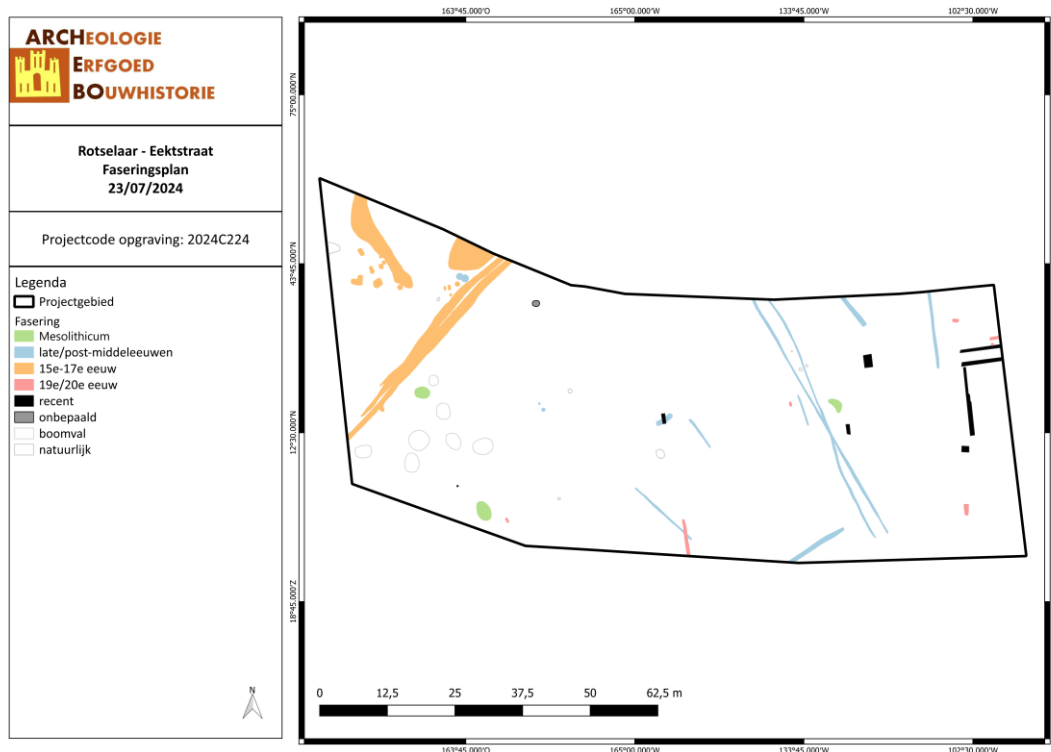
⁵⁰ Zie 4.1.4.2 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

wel dat ook in greppel S33 dergelijk bouw materiaal werd teruggevonden. Het gaat dus om een vrij behoorlijke activiteit op deze plaats waarbij ook o.a. materiaal gebruikt is voor houtbewerking. De overige greppels werden eerder aangesneden in het oostelijke deel van het onderzoeksgebied. De meest opvallende greppels zijn S17/50 en S18/51, die elkaar kruisen en elkaar daarbij lijken te oversnijden waarbij S17/50 mogelijk iets ouder lijkt te zijn.

21 sporen kunnen niet verder gedefinieerd worden als 'kuil'. De betekenis en functie van deze sporen is dan ook onduidelijk. De meeste van deze kuilen bevinden zich eveneens in het noordwestelijke deel van het onderzoeksgebied en zijn in verband te brengen met de overige sporen ((paal)kuilen, greppels en afvalkuil) in deze zone. De sporen vertonen daarbij allen een gelijkaardige bruine en lichtgrijs gevlekte inhoud.

In het zuiden van werkput 5 werd een kleine kuil teruggevonden met daarin weinig verbrand bot (S34). Na het uitzeven bleek het om één duidelijk fragmentje te gaan. Het fragmentje botmateriaal bleek echter te verweerd te zijn om vast te kunnen stellen of het dierlijk dan wel menselijk is. Het zou menselijk kunnen zijn, maar even goed rund of paard (*large mammal*). De verbrandingstemperatuur is hoog tot zeer hoog: 650-800+°C. Het kan dus mogelijk gaan om consumptieafval na een bak- of braadproces.

De meeste sporen zijn op basis van het vondstmateriaal voornamelijk op de overgang van de late middeleeuwen naar de vroege-Nieuwe Tijd te dateren (ca. 15de-17de eeuw). Het aardewerk betreft vnl. al dan niet geglazuurd roodbakend aardewerk, geglazuurd grijsbakend aardewerk, proto-steengoed, Rijnländs steengoed en majolica.

ROEE/24/07/23/20 - Digitale aanmaak

Figuur 81: Faseringsplan (© ARCHEBO bv).

De weg (de huidige Eektstraat) is een deel van het tracé van de oude weg tussen Leuven en Aarschot, zoals aangegeven op de Ferrariskaart (*Figuur 81*). Er vond langs deze weg heel wat vervoer plaats. De site lag bovendien vlak bij de grens tussen de heerlijkheden Wezemaal (Eektstraat) en Rotselaar (aan de overzijde van de Losting). Aan de Winge, net over de grens met Wezemaal, stond overigens de watermolen van de abdij Vrouwenpark langs de Winge, tegen de Drielindenstraat (= eveneens de oude weg Leuven-Aarschot). Deze watermolen is verwoest ca. 1578. Het meest plausibel lijkt daarom dat de sporen in verband kunnen worden gebracht met een tolhuis annex herberg/pleisterplaats op de grens van de heerlijkheid/baronie Wezemaal. De latere toestand, toen de oude weg Leuven-Aarschot rond 1770 werd vervangen door de huidige steenweg Leuven-Aarschot, werd de tolbareel van de baron van Wezemaal (toen de hertog van Ursel) geplaatst vlak bij de dorpskom. De hertog bezat dus het tolrecht op die weg. Alleen werd dat tolpunt toen verplaatst.⁵¹

ROEE/24/09/06/21 - Digitale aanmaak

Figuur 82: Allesporenplan op de gegeorefeerde Ferrariskaart met ten noorden van het onderzoeksgebied de oude weg tussen Leuven en Aarschot (© ARCHEBO bv).

⁵¹ Schriftelijke communicatie Bart Minnen

5.2 BELANG EN BETEKENIS VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Het onderzoeksgebied bevindt zich aan de Eektstraat in Wezemaal, deelgemeente van Rotselaar. De naam “Wisemale” verschijnt voor het eerst in 1044. De 13de-eeuwse oorkonden wijzen erop dat Wezemaal van oorsprong een allodiale heerlijkheid (eigen goed) was⁵². Uit onderhavig onderzoek blijkt dat er ook al menselijke aanwezigheid was vóór de eerste vermelding, echter vertaald dit zich in een tijdelijke aanwezigheid in het Mesolithicum (mogelijk debitageplaats o.b.v. het teruggevonden lithisch materiaal en vooral de aanwezigheid van microchips). Het terrein wordt pas in de periode 15de-17de eeuw intensiever in gebruik genomen. De exacte activiteiten zijn echter onduidelijk, maar houden mogelijk in verband met een bouwplaats(?)⁵³.

In 2022 werd door Studiebureau Archeologie bv reeds een vlakdekkende opgraving uitgevoerd voor de aanleg van een bufferbekken langsheen de zuidelijke rand van onderhavig onderzoeksgebied. Tijdens dit onderzoek werden verspreid over het onderzoeksgebied archeologische waarden aan het licht gebracht. Het merendeel van de sporen bevonden zich hier echter op de oostelijke helft van het terrein. De archeologische resten wijzen eerder op de aanwezigheid van een agrarische nederzetting. Binnen de contouren van het onderzochte gebied konden echter geen structuren herkend worden. Het is dus mogelijk dat de kern van de nederzetting zich buiten de grenzen van het projectgebied bevindt.⁵⁴

Uit de (paal)kuilen die werden aangetroffen tijdens de opgraving voor het bufferbekken aan de Eektstraat te Rotselaar werd bovendien geen vondstmateriaal ingezameld. Uit een gelijkaardig spoor dat tijdens het vooronderzoek werd geregistreerd (gelegen in de zone behoud *in situ*), werd handgevormd aardewerk aangetroffen. Omwille van het ontbreken van dateerbaar vondstmateriaal in de aangetroffen (paal)kuilen werd een ¹⁴C-datering uitgevoerd. Zo werd het staal van S2 geselecteerd. Dit spoor kan met 95,4% zekerheid tussen 2030 en 1890 v. Chr. gedateerd worden. Het is dus mogelijk dat de aangetroffen (paal)kuilen behoren tot een landelijke nederzetting dat eerder in de bronstijd gedateerd kan worden. Er moet echter zeer voorzichtig omgesprongen worden met het veralgemenen van de datering voor de volledige site op basis van één ¹⁴C-datering⁵⁵. Uit de drie grachten die in een Y-vorm lopen, komt aardewerk en bouwceramiek dat eerder in de late middeleeuwen gedateerd kan worden. Deze grachten zijn bovendien iets bruiner van kleur dan de (paal)kuilen die errond werden aangetroffen en hebben een scherpere aflijning. Hieruit kan geconcludeerd worden dat deze grachten hoogstwaarschijnlijk recenter zijn dan de overige sporen die op de oostelijke helft werden aangetroffen. Ook de grachten en greppel die op de westelijke helft van het onderzoeksgebied werden aangetroffen, hebben een andere kleur (gevekt licht grijsbruin) dan de sporen op de oostelijke helft. In deze sporen werd echter geen dateerbaar vondstmateriaal aangetroffen en kunnen dan ook zeer moeilijk tot een specifieke periode toegeschreven worden.⁵⁶

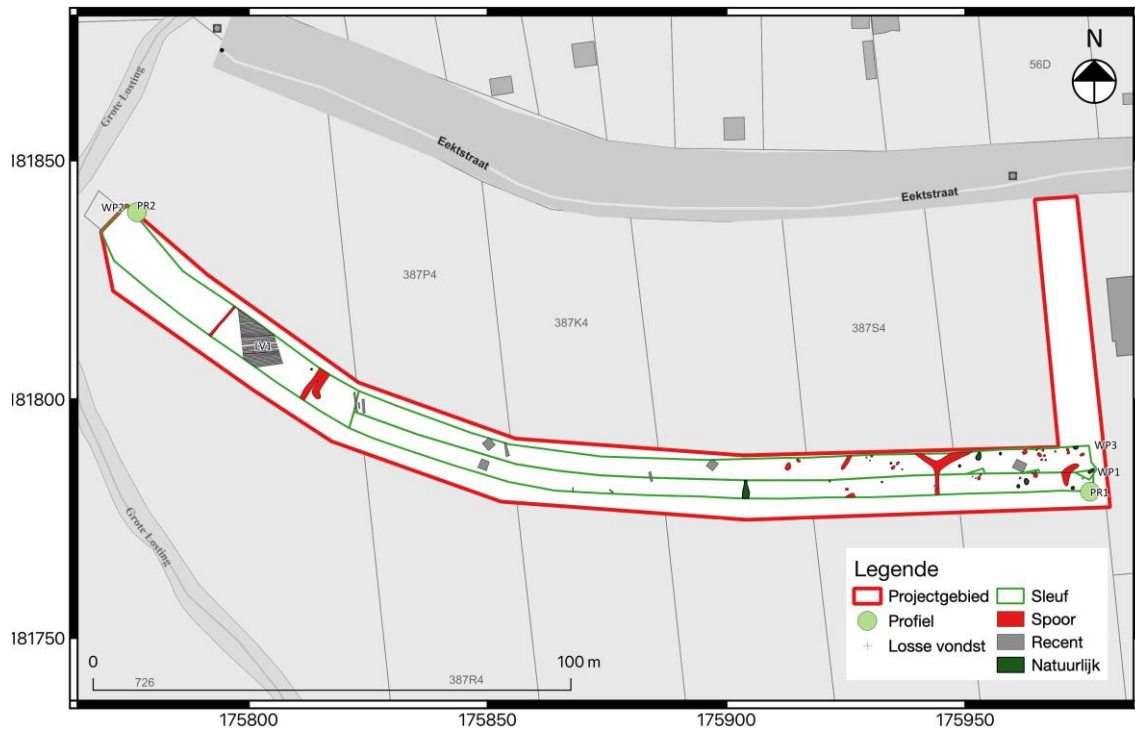
⁵²[https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300382#:~:text=De%20naam%20Wisemale%20verschijnt%20voor,heerlijkheid%20\(eigen%20goed\)%20was.](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300382#:~:text=De%20naam%20Wisemale%20verschijnt%20voor,heerlijkheid%20(eigen%20goed)%20was.)

⁵³ Zie 5.1 Interpretatie en datering van de archeologische site

⁵⁴ CLAESSENS S., 2023, pp. 57

⁵⁵ Bovendien kan het ook om residueel houtskool gaan dat hier gedateerd werd.

⁵⁶ CLAESSENS S., 2023, pp. 57

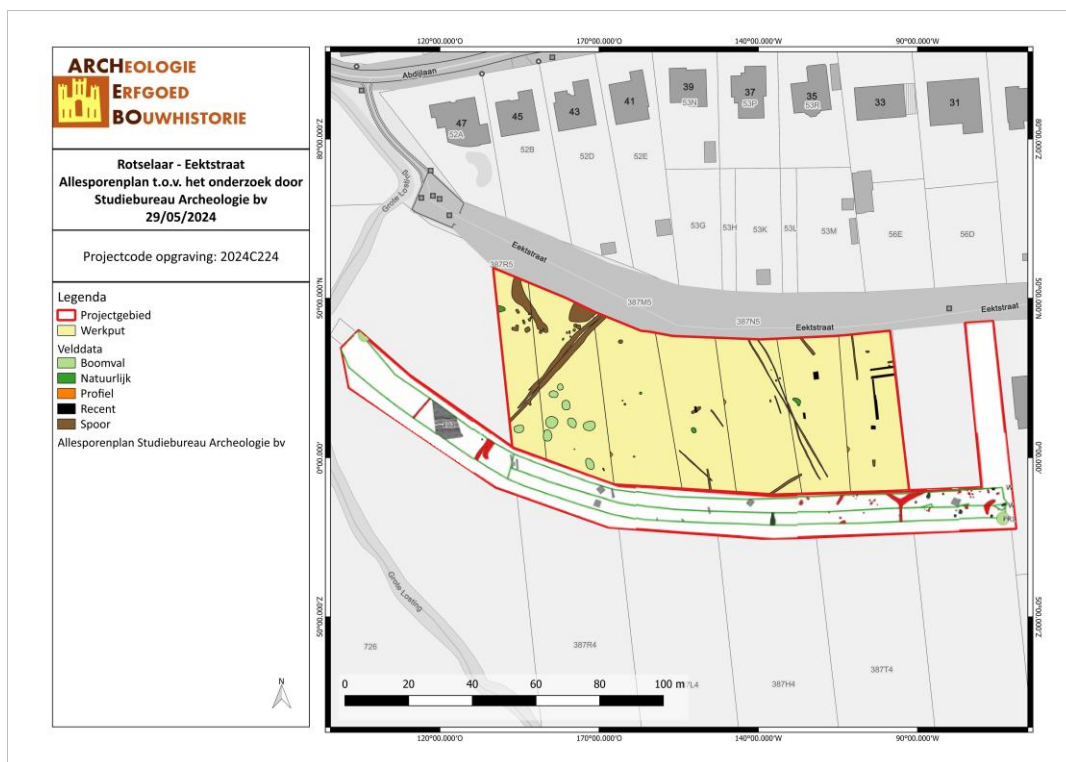
Figuur 83: Allesporenplan opgesteld na het vlakdekkende onderzoek ter hoogte van het bufferbekken (CLAESSENS S., 2023, p. 41, Figuur 2.9)

In het rapport volgend op de opgraving ter hoogte van het bufferbekken werd gesteld dat:

“In de toekomst zal de binnenkant van het onderzochte gebied (zone tussen de Eektstraat en het huidige projectgebied) ontwikkeld worden als woonzone. De verzamelde gegevens van deze opgraving zullen dus een aanvulling kunnen vormen op een mogelijk grootschaliger onderzoek in de toekomst. Bovendien kan dit grootschaliger onderzoek ook bijkomende informatie opleveren over de datering van de aanwezige agrarische nederzetting.”⁵⁷

Met uitzondering van greppel S10/43 en S11/33 kunnen de sporen aangetroffen tijdens onderhavig onderzoek niet gelinkt worden aan de sporen die werden teruggevonden door Studiebureau Archeologie bv ter hoogte van het bufferbekken ten zuiden van onderhavig onderzoeksgebied. De greppel in het westen dat overeenkomt met S10/43 en S11/33 werd door Studiebureau Archeologie bv in de late middeleeuwen geplaatst. Dit lijkt enigszins bevestigd, al lijkt het erop dat het eerder op de overgang van de late middeleeuwen naar de vroege-Nieuwe Tijd gedateerd moet worden (ca. 15de-17de eeuw). In het oosten van het onderzoeksgebied werden geen sporen waargenomen die te linken zijn aan de greppels en paalkuilen die werden vastgesteld door Studiebureau Archeologie bv en waarbij de ¹⁴C-datering een datering geeft tussen 2030 tot 1890 v. Chr. (95%). Deze sporen bevinden zich over het algemeen ook meer naar het zuidoosten toe (zie Figuur 83 & 84).

⁵⁷ CLAESSENS S., 2023, pp. 57

ROEE/24/05/29/22 - Digitale aanmaak

Figuur 84: Allesporenplan t.o.v. het onderzoek door Studiebureau Archeologie bv (© ARCHEBO bv & Studiebureau Archeologie bv).

Op ca. 650 m naar het oosten toe werd in 2020 nog een opgraving uitgevoerd aan de Eektstraat nr. 19-23 door Studiebureau Archeologie bv. De archeologische resten aldaar wijzen op restanten van een achtererf dat in gebruik was vanaf de late middeleeuwen tot de Nieuwste Tijd. Binnen de contouren van het onderzochte gebied konden geen structuren herkend worden van bv. bijgebouwtjes.⁵⁸

De aangetroffen sporen betreffen (paal)kuilen, krengraven, grachten en greppels en een waterkuil. Algemeen komen er vrij weinig oversnijdingen voor tussen de sporen onderling. In bijna alle sporen werd vondstmateriaal gevonden dat te dateren is in de late middeleeuwen – Nieuwe Tijd. Voornamelijk in het noordelijke deel van het terrein werden er verspreid krengraven aangetroffen. In de krengraven werden de resten aangetroffen van onder andere runderen, een paard, honden en varkens. Naast de faunaresten werden er ook een aantal vondsten in de krengraven aangetroffen waardoor deze kunnen gedateerd worden in de late middeleeuwen of zelfs Nieuwe Tijd. Centraal op het terrein werd een waterkuil aangetroffen die op basis van het vondstmateriaal te dateren is in de late middeleeuwen – Nieuwe Tijd. Verspreid over het terrein kwamen ook grachten en greppels voor. Een aantal van deze greppels kunnen gelinkt worden aan het gebruik van de opgravingszone als achtererf in de aard van moestuinbedden. In het oostelijke deel van het onderzoeksgebied zijn er grachten aanwezig die een vierkante structuur lijken te vormen. Op de Ferrariskaart (1771-1778) komt dit grachtenstelsel overeen met de afbakening van een moestuin. Ook gracht S121 komt op de Ferrariskaart overeen met de grens van een moestuin. Het natuurwetenschappelijk onderzoek toont aan dat er in de omgeving van de erf zowel cultuurgewassen als wilde gewassen stonden. De cultuurgewassen bevatten voornamelijk restanten van fruitbomen, tarwe types en noten zoals hazelnoten. De wilde gewassen bevatten graslandplanten, restanten van bomen op

⁵⁸ ENGELS L. & VANDER GINST V., 2024, pp. 75

natte gronden, oever- en moerasplanten, waterplanten en akkerplanten. De resten van oever- en moerasplanten en waterplanten kunnen te wijten zijn aan de nabijheid van de Grote Losting en Winge.⁵⁹

Figuur 85: Allesporenplan vlak 1 ter hoogte van Eektstraat 19-23
(ENGELS L. & VANDER GINST V., 2024, p. 31, Figuur 2.12)

Zowel tijdens onderhavig onderzoek als bij het onderzoek ter hoogte van de Eektstraat nr. 19-23 werden sporen teruggevonden die te dateren zijn in op de overgang tussen de late middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. In beide gevallen werden geen structuren aan het licht gebracht, maar betreft het o.a. (paal)kuilen en greppels. Krengbegravingen, zoals werden vastgesteld ter hoogte van de Eektstraat nr. 19-23, werden tijdens onderhavig onderzoek niet aangetroffen. Wel werd er een kuiltje met beperkt verbrand bot aan het licht gebracht. Het is evenwel onduidelijk of het menselijk dan wel dierlijk bot betreft.

Het onderzoek aan de Eekstraat te Wezemaal (Rotselaar) heeft een belangrijke bijdrage geleverd over de kennis van de menselijke aanwezigheid binnen het terrein en de ruimere omgeving op de overgang tussen de late middeleeuwen en de vroege-Nieuwe Tijd (ca. 15de-17de eeuw). Mogelijk is het noordwestelijke deel van het terrein in deze periode ingenomen als bouwplaats(?). Er werden in twee sporen namelijk een heel aantal fragmenten bouwkeramiek aan het licht gebracht die geen mortelresten bevatten. Bijkomend argument is het voorkomen van een aantal misbaksels en te hard gebakken exemplaren. Waarvoor deze bouwplaats diende is echter onduidelijk. Ook is gebleken dat er, vele eeuwen daarvoor, mogelijk een (tijdelijke) debitageplaats was tijdens het Mesolithicum waarvan aanwijzingen werden gevonden in een boomval.

⁵⁹ ENGELS L. & VANDER GINST V., 2024, pp. 75

5.3 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Op basis van de nota werden enkele onderzoeksvragen⁶⁰ geformuleerd die minimaal beantwoord moeten worden in het eindrapport:

- *Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?*
Er werden in totaal 52 archeologische sporen aangeduid en beschreven. De meeste sporen zijn van antropogene oorsprong. Zeven sporen bleken na het couperen ervan vermoedelijk van natuurlijke oorsprong. De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden: (paal)kuilen, greppels, afvalkuilen en kuilen. De sporen zijn op basis van het vondstmateriaal voornamelijk op de overgang van de late middeleeuwen naar de vroege-Nieuwe Tijd te dateren (ca. 15de-17de eeuw). Het aardewerk betreft vnl. al dan niet geglazuurd roodbakkend aardewerk, geglazuurd grijsbakkend aardewerk, proto-steengoed, Rijnlands steengoed en majolica. De conservatie van de archeologische sporen is relatief goed te noemen. Naast de archeologische sporen werden ook nog een aantal natuurlijke sporen aan het licht gebracht, waaronder grotendeels boom- of windvallen. Deze boomvallen komen voornamelijk voor in de zuidwestelijke hoek van het onderzoeksgebied. In twee boom- of windvallen werd lithisch materiaal teruggevonden. Op basis van de gebruikte grondstof en de debitagestijl zijn de litische artefacten in het Mesolithicum te dateren (9.500-5.300 v. Chr.). De aanwezigheid van microchips wijst mogelijk op een (tijdelijke) debitageplaats.
- *Zijn structuren zichtbaar? Wat is de functie en ruimtelijke indeling?*
Vijf sporen kunnen mogelijk geïnterpreteerd worden als (paal)kuilen. De mogelijke paalsporen kunnen niet tot een structuur gerekend worden. De meeste sporen, m.n. 17, binnen het onderzoeksgebied zijn afkomstig van 12 afzonderlijke greppels. In het westelijke deel van het onderzoeksgebied komt een vrij brede greppel voor (S1/30). Ten zuidoosten van deze greppel komt een greppelstructuur voor die bestaat uit twee verschillende greppels, m.n. S10/43 en S11/33. De overige greppels werden eerder aangesneden in het oostelijke deel van het onderzoeksgebied.
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
De meeste sporen zijn op basis van het vondstmateriaal voornamelijk op de overgang van de late middeleeuwen naar de vroege-Nieuwe Tijd te dateren (ca. 15de-17de eeuw).
- *Welke specifieke activiteiten hebben in het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie?*
Mogelijk is het noordwestelijke deel van het terrein in deze periode ingenomen als bouwplaats(?). Er werden in twee sporen namelijk een heel aantal fragmenten bouwkeramiek aan het licht gebracht die geen mortelresten bevatten. Bijkomend argument is het voorkomen van een aantal misbaksels en te hard gebakken exemplaren. Waarvoor deze bouwplaats diende is echter onduidelijk. Ook is gebleken dat er, vele eeuwen daarvoor, mogelijk een (tijdelijke) debitageplaats was tijdens het Mesolithicum waarvan aanwijzingen werden gevonden in een boomval.
De weg (de huidige Eektstraat) is een deel van het tracé van de oude weg tussen Leuven en Aarschot, zoals aangegeven op de Ferrariskaart. Er vond langs deze weg heel wat vervoer plaats. De site lag bovendien vlak bij de grens tussen de heerlijkheden Wezemaal (Eektstraat) en Rotselaar (aan de overzijde van de Losting). Aan de Winge, net over de grens met Wezemaal,

⁶⁰ CLAESEN J., *et al*, 2024b, pp. 8

stond overigens de watermolen van de abdij Vrouwenpark langs de Winge, tegen de Drielindenstraat (= eveneens de oude weg Leuven-Aarschot). Deze watermolen is verwoest ca. 1578. Het meest plausibel lijkt daarom dat de sporen in verband kunnen worden gebracht met een tolhuis annex herberg/pleisterplaats op de grens van de heerlijkheid/baronie Wezemaal. De latere toestand, toen de oude weg Leuven-Aarschot rond 1770 werd vervangen door de huidige steenweg Leuven-Aarschot, werd de tolbareel van de baron van Wezemaal (toen de hertog van Ursel) geplaatst vlak bij de dorpskom. De hertog bezat dus het tolrecht op die weg. Alleen werd dat tolpunt toen verplaatst.⁶¹

In het zuiden van werkput 5 werd een kleine kuil teruggevonden met daarin weinig verbrand bot (S34). Na het uitzeven bleek het om één duidelijk fragmentje te gaan. Het fragmentje botmateriaal bleek echter te verweerd te zijn om vast te kunnen stellen of het dierlijk dan wel menselijk is. Het zou menselijk kunnen zijn, maar even goed rund of paard (*large mammal*). De verbrandingstemperatuur is hoog tot zeer hoog: 650-800+°C. Het kan dus mogelijk gaan om consumptieafval na een bak- of braadproces.

- *Zijn de aangetroffen sporen afkomstig van bewoning?*
Neen.

5.4 SAMENVATTING

De aanleiding van het vervolgonderzoek, met name een opgraving, is een geplande verkaveling aan de Eektstraat in Wezemaal (gem. Rotselaar, prov. Vlaams-Brabant).

Tijdens de vlakdekkende opgraving werden in totaal 52 archeologische sporen aangeduid en beschreven. Zeven sporen bleken na het couperen ervan vermoedelijk van natuurlijke oorsprong. De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden: (paal)kuilen, greppels, afvalkuilen en kuilen. Naast de archeologische sporen werden ook nog een aantal natuurlijke sporen aan het licht gebracht, waaronder grotendeels boom- of windvallen. In twee boom- of windvallen werd lithisch materiaal teruggevonden. Op basis van de gebruikte grondstof en de debitagestijl zijn de litische artefacten in het Mesolithicum te dateren (9.500-5.300 v. Chr.). De aanwezigheid van microchips wijst mogelijk op een (tijdelijke) debitageplaats. Een ander natuurlijk spoor (vermoedelijk ook een boomval) leverde een scherfje op dat mogelijk te dateren is in het (vroeg-) Neolithicum.

Vijf sporen kunnen mogelijk geïnterpreteerd worden als (paal)kuilen. De mogelijke paalsporen kunnen niet tot een structuur gerekend worden. De meeste sporen, m.n. 17, binnen het onderzoeksgebied zijn afkomstig van 12 afzonderlijke greppels. In het westelijke deel van het onderzoeksgebied komt een vrij brede greppel voor. Ten zuidoosten van deze greppel komt een greppelstructuur voor die bestaat uit twee verschillende greppels. In deze greppels werd heel wat bouw materiaal aangetroffen. Het betreft daarbij o.a. bakstenen, maar ook (dak)tegels. Ook opvallend is de aanwezigheid van ijzeren voorwerpen om hout te bewerken en te klieven. De cluster van het materiaal komt bovendien voor in de buurt van een afvalkuil. In dit grote – maar eerder ondiepe – spoor werd eveneens heel wat afval in de vorm van bouw materiaal teruggevonden. Het gaat daarbij zowel om bouwkeraamiek als om natuurstenen (o.a. Diestiaan ijzerzandstenen). De bakstenen en (dak)tegels vertonen echter geen mortel. Vermoedelijk zijn ze dan ook niet daadwerkelijk gebruikt en lijkt het eerder afval te zijn van een bouwplaats(?). Bijkomend argument

⁶¹ Schriftelijke communicatie Bart Minnen

hiervoor is het voorkomen van een aantal misbaksels en te hard gebakken exemplaren. 21 sporen kunnen niet verder gedefinieerd worden als 'kuil'. De betekenis en functie van deze sporen is dan ook onduidelijk.

In het zuiden van werkput 5 werd een kleine kuil teruggevonden met daarin weinig verbrand bot (S34). Na het uitzeven bleek het om één duidelijk fragmentje te gaan. Het fragmentje botmateriaal bleek echter te verweerd te zijn om vast te kunnen stellen of het dierlijk dan wel menselijk is. Het zou menselijk kunnen zijn, maar even goed rund of paard (*large mammal*). De verbrandingstemperatuur is hoog tot zeer hoog: 650-800+°C. Het kan dus mogelijk gaan om consumptieafval na een bak- of braadproces.

De meeste sporen zijn op basis van het vondstmateriaal voornamelijk op de overgang van de late middeleeuwen naar de vroege-Nieuwe Tijd te dateren (ca. 15de-17de eeuw). Het aardewerk betreft vnl. al dan niet geglazuurd roodbakkend aardewerk, geglazuurd grijsbakkend aardewerk, proto-steengoed, Rijnlands steengoed en majolica.

De weg (de huidige Eektstraat) is een deel van het tracé van de oude weg tussen Leuven en Aarschot, zoals aangegeven op de Ferrariskaart. Er vond langs deze weg heel wat vervoer plaats. De site lag bovendien vlak bij de grens tussen de heerlijkheden Wezemaal (Eektstraat) en Rotselaar (aan de overzijde van de Losting). Aan de Winge, net over de grens met Wezemaal, stond overigens de watermolen van de abdij Vrouwenpark langs de Winge, tegen de Drielindenstraat (= eveneens de oude weg Leuven-Aarschot). Deze watermolen is verwoest ca. 1578. Het meest plausibel lijkt daarom dat de sporen in verband kunnen worden gebracht met een tolhuis annex herberg/pleisterplaats op de grens van de heerlijkheid/baronie Wezemaal. De latere toestand, toen de oude weg Leuven-Aarschot rond 1770 werd vervangen door de huidige steenweg Leuven-Aarschot, werd de tolbareel van de baron van Wezemaal (toen de hertog van Ursel) geplaatst vlak bij de dorpskom. De hertog bezat dus het tolrecht op die weg. Alleen werd dat tolpunt toen verplaatst.⁶²

⁶² Schriftelijke communicatie Bart Minnen

6 BIBLIOGRAFIE

Publicaties:

- CLAESEN J., GEELEN N. & WIJNS D., 2023: *Archeologienota Rotselaar – Eektstraat*, ARCHEBO-Rapport 2023F55, Kortenen
- CLAESEN J., BOUCKAERT K., GEELEN N., VERSTREKEN S. & WIJNS D., 2024a: *Nota Rotselaar – Eektstraat*, ARCHEBO-Rapport 2024C184, Kortenen
- CLAESEN J., BOUCKAERT K., GEELEN N., VERSTREKEN S. & WIJNS D., 2024b: *Programma van Maatregelen Rotselaar – Eektstraat*, ARCHEBO-Rapport 2024C184, Kortenen
- CLAESSENS S., 2023: *Eindverslag: De archeologische opgraving voor het bufferbekken aan de Eektstraat te Rotselaar*, Archeo-rapport 579, Tienen
- COOLS A., 2009: *Inpakken, een kunst. Het verpakken van archeologische vondsten*, VIOE-Handleiding 01, Brussel
- DE GROOTE K., 2008: *Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen: Technieken, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw)*, Relicta Monografieën 1, Brussel
- DE RAYMAEKER A. & YPERMAN W., 2022: *Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Eektstraat te Rotselaar*, Studiebureau Archeologie bv, Tienen
- DELARUELLE S., ANNAERT R., VAN GILS M., VAN IMPE L. & VAN DONINCK J. (red.), 2013: *Vondsten vertellen. Archeologische parels uit de Antwerpse Kempen*, Turnhout
- ENGELS L. & VANDER GINST V., 2024: *Eindverslag: De archeologische opgraving aan de Eektstraat te Rotselaar*, Archeo-rapport 585, Tienen
- ERVYNCK A., DEBRUYNE S. & RIBBENS R., 2015: *Assessment. Een handleiding voor de archeoloog*, Brussel
- HANECA K., ERVYNCK A. & VAN STRYDONCK M., 2019: *¹⁴C dateren met radiokoolstof. Handleiding agentschap Onroerend Erfgoed nr. 21*, Brussel
- VAN RANST E. & SYS C., 2000: *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20.000)*, Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, Gent

Online bronnen:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2019: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologische vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0

7 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het onderzoeksgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Bron: Geopunt)	7
Figuur 2: Onderzoeksgebied op de topografische kaart (Bron: Geopunt)	7
Figuur 3: Allesporenplan (© ARCHEBO bv)	8
Figuur 4: Allesporenplan op toekomstplan (© ARCHEBO bv)	8
Figuur 5: Verkavelingsplan van het projectgebied. (Opdrachtgever, 2023).	10
Figuur 6: Situering van de landschappelijke boringen op de luchtfoto van 2022 (© ARCHEBO bv)	13
Figuur 7: Situering van de verkennende archeologische boringen op de luchtfoto van 2022 (© ARCHEBO bv)	14
Figuur 8: Allesporenplan proefsleuvenonderzoek (© ARCHEBO bv)	16
Figuur 9: Afbakening zone vervolgonderzoek (© ARCHEBO bv)	17
Figuur 10: Werkputtenplan (© ARCHEBO bv)	18
Figuur 11: Allesporenplan met vlakhoogtes (© ARCHEBO bv)	19
Figuur 12: Allesporenplan op het DHM (© ARCHEBO bv)	19
Figuur 13: Vlakfoto werkput 1 in noordelijke richting (© ARCHEBO bv)	20
Figuur 14: Vlakfoto werkput 2 in noordelijke richting (© ARCHEBO bv)	20
Figuur 15: Vlakfoto werkput 4 in zuidelijke richting (© ARCHEBO bv)	21
Figuur 16: Vlakfoto werkput 5 in zuidelijke richting (© ARCHEBO bv)	21
Figuur 17: Percentuele verdeling van de sporen (© ARCHEBO bv)	24
Figuur 18: Percentuele verdeling van de vondsten per vondstcategorie (© ARCHEBO bv)	25
Figuur 19: Ruimtelijke spreiding stalen (© ARCHEBO bv)	26
Figuur 20: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv)	30
Figuur 21: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt) (© ARCHEBO bv)	31
Figuur 22: Hoogteprofiel doorheen het projectgebied (N-Z) (Geopunt) (© ARCHEBO bv)	31
Figuur 23: Detail van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt) (© ARCHEBO bv)	32
Figuur 24: Het projectgebied op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt) (© ARCHEBO bv)	33
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV) (© ARCHEBO bv)	34
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV) (© ARCHEBO bv)	35
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV) (© ARCHEBO bv)	36
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV) (© ARCHEBO bv)	37
Figuur 29: Detail uit de Frickx-kaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv)	39
Figuur 30: Detail uit de Villaret-kaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv)	40
Figuur 31: Detail uit de Ferraris-kaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv)	40
Figuur 32: Detail uit de 'Atlas der Buurtwegen' met aanduiding van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv)	41
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Vandermaelenkaart (Geopunt) (© ARCHEBO bv)	42
Figuur 34: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1873 (Cartesius) (© ARCHEBO bv)	43
Figuur 35: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1904 (Cartesius) (© ARCHEBO bv)	44
Figuur 36: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1939 (Cartesius) (© ARCHEBO bv)	45

Figuur 37: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1969 (Cartesius) (© ARCHEBO bv).....	46
Figuur 38: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1971 (Geopunt) (© ARCHEBO bv).	46
Figuur 39: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2022 (Geopunt) (© ARCHEBO bv).	47
Figuur 40: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2023) (© ARCHEBO bv).	48
Figuur 41: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart(IEO, 2023) (© ARCHEBO bv).	52
Figuur 42: Profielen P1, 2 en 3 (© ARCHEBO bv).	54
Figuur 43: Situering profielen op de bodemkaart van Vlaanderen (© ARCHEBO bv).	54
Figuur 44: Allesporenplan (© ARCHEBO bv).	56
Figuur 45: Spoortypes (© ARCHEBO bv).	57
Figuur 46: Coupefoto's (paal)kuilen S4 & S31 (© ARCHEBO bv).	58
Figuur 47: Coupefoto greppel S1 (© ARCHEBO bv).....	58
Figuur 48: Coupefoto's greppel S33 & 43 (© ARCHEBO bv).....	59
Figuur 49: Greppels (© ARCHEBO bv).	60
Figuur 50: Vlak- en coupefoto's S42 (© ARCHEBO bv).....	61
Figuur 51: Vlak- en coupefoto S34 (© ARCHEBO bv).	61
Figuur 52: Coupefoto's kuilen S2, 3, 5, 9, 37 en 38 (© ARCHEBO bv).	62
Figuur 53: Kuilen (© ARCHEBO bv).....	63
Figuur 54: Natuurlijke sporen (© ARCHEBO bv).....	63
Figuur 55: Vlakfoto boomval (BV1) met puntvondsten (© ARCHEBO bv).....	64
Figuur 56: Boomval (BV1) gecoupeerd in kwadranten (© ARCHEBO bv).....	64
Figuur 57: Scherfje PV9 uit het (vroeg-)Neolithicum(?), voor- en achterkant (© ARCHEBO bv).	66
Figuur 58: Aantal laat/post-middeleeuwse scherven per type (© ARCHEBO bv).	66
Figuur 59: Laat/post-middeleeuws aardewerk uit greppel S1; V1 (linksboven), greppel S30; V20 (rechtsboven) greppel S33; V24 (linksonder) en afvalkuil S42; V34 (rechtsonder) (© ARCHEBO bv).....	67
Figuur 60: Tekening randen in grijs en rood aardewerk (© ARCHEBO bv).....	68
Figuur 61: Twee bodems van steengoedkruikjes uit Raeren/Aken, gevonden in kuil S5; V9 (© ARCHEBO bv).....	69
Figuur 62: Tekening bodems van steengoedkruikjes uit Raeren/Aken, gevonden in kuil S5; V9 (© ARCHEBO bv).....	69
Figuur 63: Wandscherfje van een majolica bord uit kuil S25; V14 (© ARCHEBO bv).	70
Figuur 64: Bakstenen en (dak)tegels uit greppel S33; V25 (© ARCHEBO bv).....	71
Figuur 65: Natuurstenen uit greppel S33; V26 (L) en uit afvalkuil S42; V36 (R) (© ARCHEBO bv).	72
Figuur 66: Puntvondsten (© ARCHEBO bv).	72
Figuur 67: Ruimtelijke spreiding puntvondsten (© ARCHEBO bv).	73
Figuur 68: Tekeningen lithisch materiaal; puntvondsten (© ARCHEBO bv).	75
Figuur 69: IJzeren voorwerpen uit greppel S33 voor het bewerken van hout: een zaag(?), een haak om hout om te draaien(?) en drie kliefwiggen of kliefspieën (© ARCHEBO bv).	76
Figuur 70: Metaaldetectievondsten (© ARCHEBO bv).	76
Figuur 71: Ruimtelijke spreiding metaaldetectievondsten (© ARCHEBO bv).	77
Figuur 72: Groen vlakglas uit S42; V37 (© ARCHEBO bv).....	77
Figuur 73: Ruimtelijke spreiding aantal vondsten per vondstcategorie (© ARCHEBO bv).....	78
Figuur 74: Fragmentje verbrand bot uit (afval)kuil S34; ST1 (© ARCHEBO bv).....	80
Figuur 75: Lithisch materiaal uit ST2-4; BV1, KW1, niv. 1 (© ARCHEBO bv).....	80
Figuur 76: Lithisch materiaal uit ST5-6; BV1, KW1, niv. 2 (© ARCHEBO bv).....	81
Figuur 77: Lithisch materiaal uit ST8; BV1, KW2, niv. 2 (L) en ST9; BV1, KW3, niv. 1 (R) (© ARCHEBO bv).	81
Figuur 78: Tekeningen lithisch materiaal; stalen (© ARCHEBO bv).....	82

Figuur 79: Boomval 1 met aanduiding van de kwadranten en met locatie van de puntvondsten (© ARCHEBO bv).....	83
Figuur 80: Boomval 2 met aanduiding van de kwadranten en met locatie van de puntvondsten (© ARCHEBO bv).....	83
Figuur 81: Faseringsplan (© ARCHEBO bv).....	85
Figuur 82: Allesporenplan op de georeferente Ferrariskaart met ten noorden van het onderzoeksgebied de oude weg tussen Leuven en Aarschot (© ARCHEBO bv).....	86
Figuur 83: Allesporenplan opgesteld na het vlakdekkende onderzoek ter hoogte van het bufferbekken 88	
Figuur 84: Allesporenplan t.o.v. het onderzoek door Studiebureau Archeologie bv (© ARCHEBO bv & Studiebureau Archeologie bv).....	89
Figuur 85: Allesporenplan vlak 1 ter hoogte van Eektstraat 19-23	90

8 TABELLENLIJST

Tabel 1: Sporen per type	23
Tabel 2: Vondstmateriaal per categorie	25
Tabel 3: Lijst met stalen voor fysisch antropologisch onderzoek.....	27
Tabel 4: Lijst met bulk-/zeefstalen uit de boomvallen	28
Tabel 5: Algemene telling aardewerk per periode	65
Tabel 6: Algemene telling roodbakkend aardewerk per type fragment en per context	67
Tabel 7: Algemene telling grijsbakkend aardewerk per type fragment en per context	68
Tabel 8: Algemene telling grijsbakkend aardewerk per type fragment en per context	70
Tabel 9: Algemene telling natuurstenen	71
Tabel 10: Overzicht puntvondsten natuursteen.....	73
Tabel 11: Overzicht metaaldetectievondsten	76

9 PLANNENLIJST

ROEE/23/06/12/1 - Digitale aanmaak	7
ROEE/23/06/12/2 - Digitale aanmaak	7
ROEE/24/05/29/3 - Digitale aanmaak	8
ROEE/24/07/22/4 - Digitale aanmaak	8
ROEE/24/07/22/5 - Digitale aanmaak	18
ROEE/24/07/22/6 - Digitale aanmaak	19
ROEE/24/07/22/7 - Digitale aanmaak	19
ROEE/24/07/22/8 - Digitale aanmaak	26
ROEE/24/05/29/9 - Digitale aanmaak	54
ROEE/24/07/22/10 - Digitale aanmaak	56
ROEE/24/07/22/11 - Digitale aanmaak	57
ROEE/24/07/22/12 - Digitale aanmaak	60
ROEE/24/07/22/13 - Digitale aanmaak	63
ROEE/24/07/22/14 - Digitale aanmaak	63
ROEE/24/07/22/15 - Digitale aanmaak	73
ROEE/24/07/22/16 - Digitale aanmaak	77
ROEE/24/07/23/17 - Digitale aanmaak	78

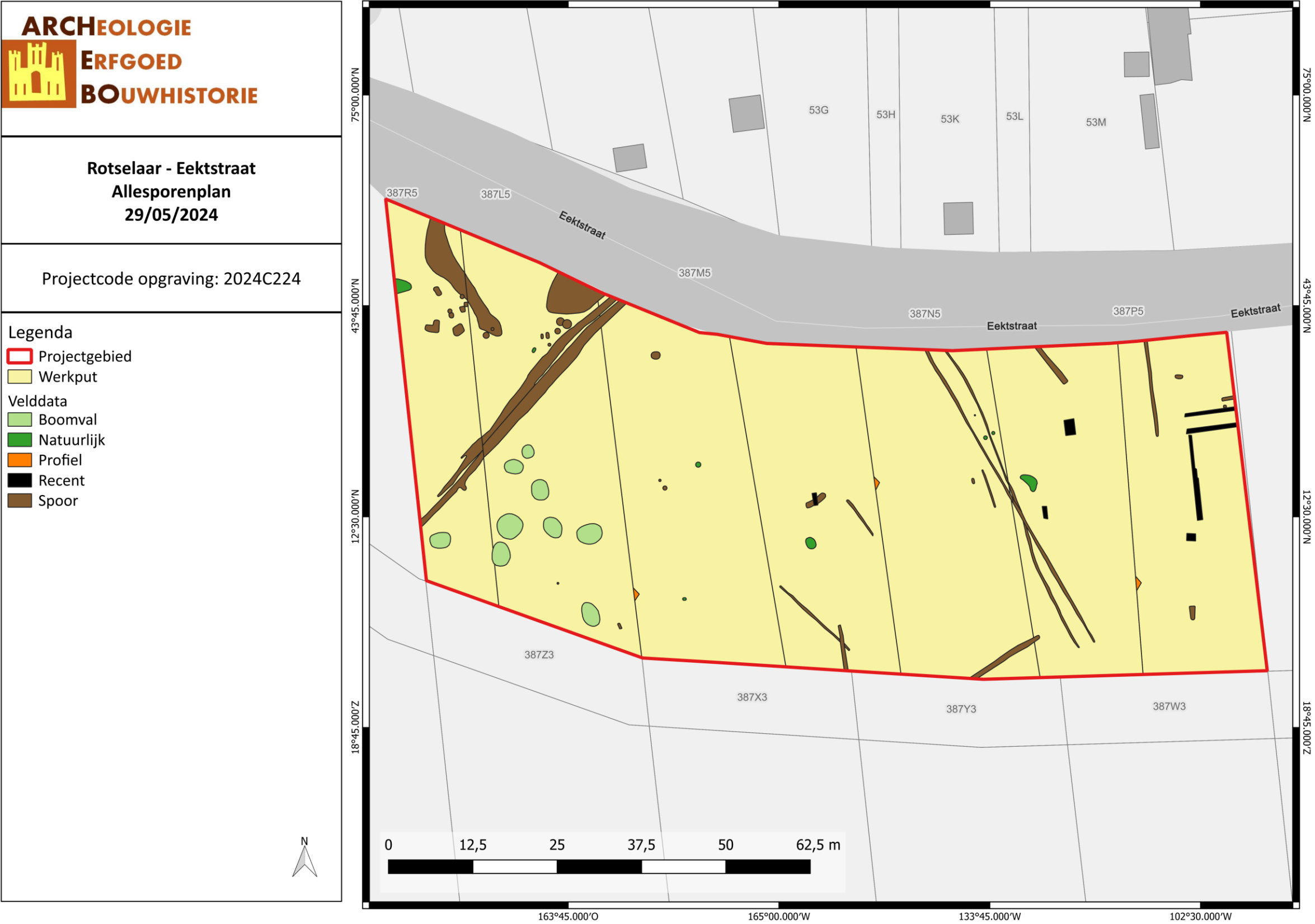
ROEE/24/07/23/18 - Digitale aanmaak 83

ROEE/24/07/23/19 - Digitale aanmaak 83

ROEE/24/07/23/20 - Digitale aanmaak 85

ROEE/24/09/06/21 - Digitale aanmaak 86

ROEE/24/05/29/22 - Digitale aanmaak 89

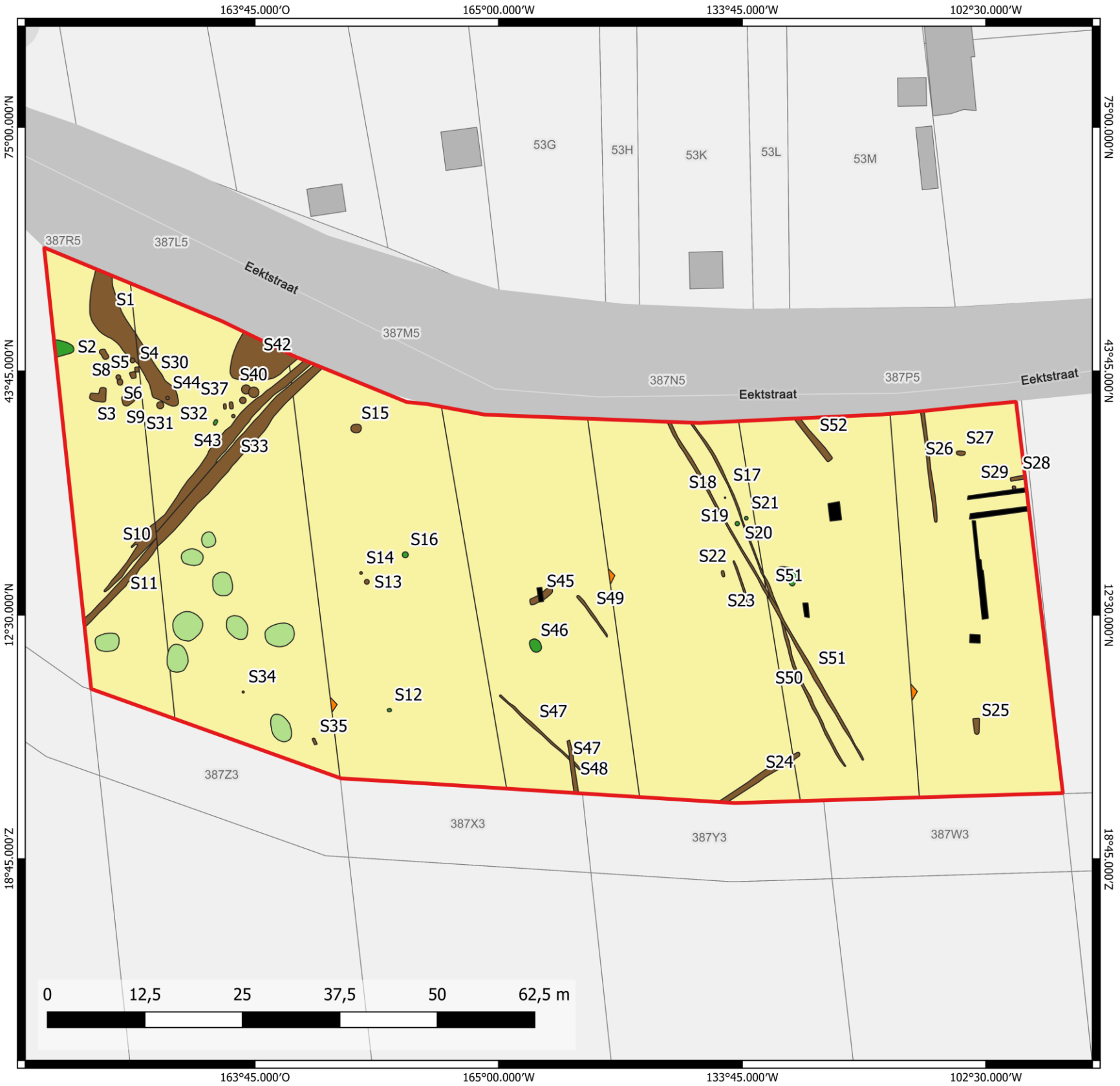

Rotselaar - Eektstraat
Allesporenplan met labels
29/05/2024

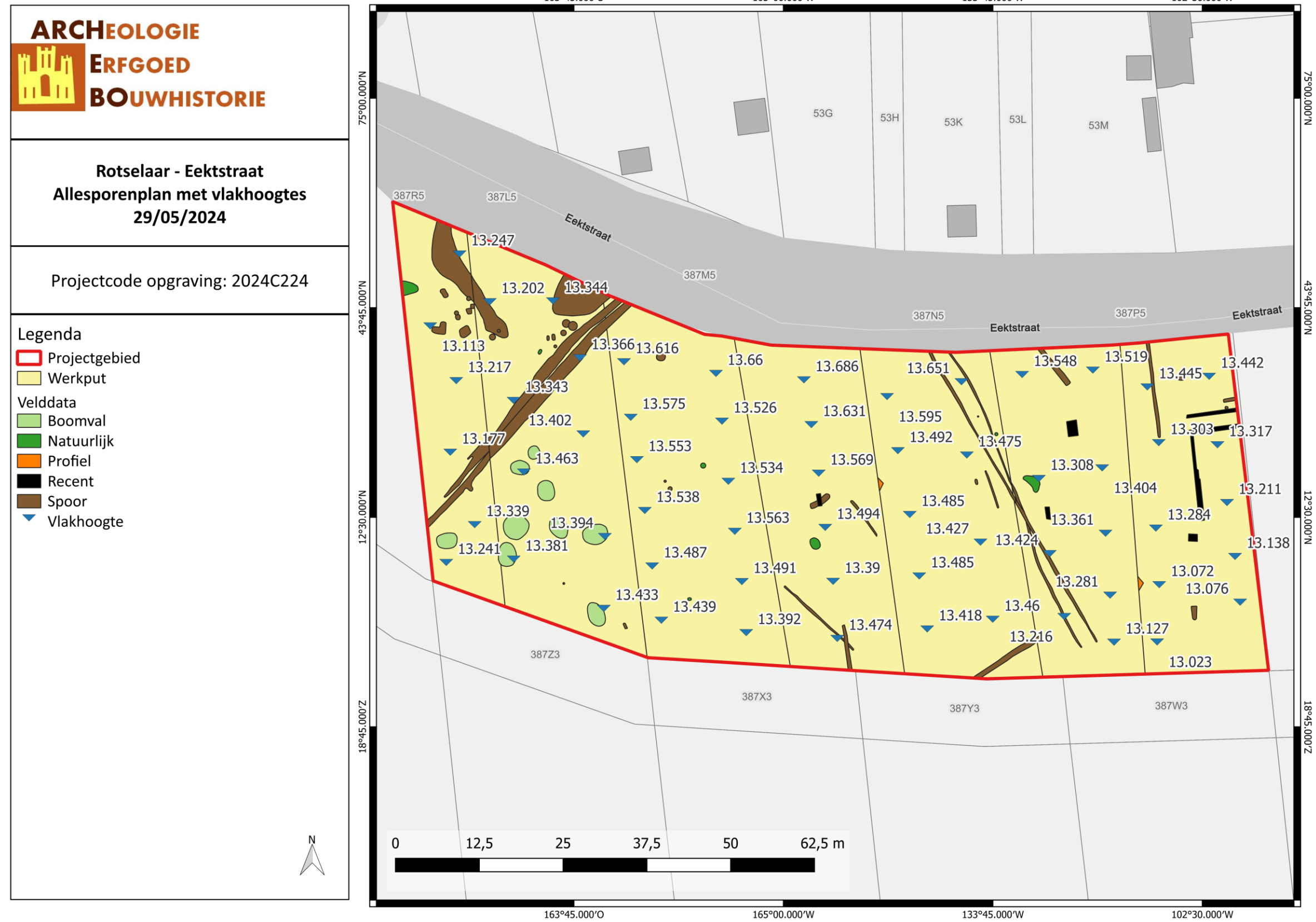
Projectcode opgraving: 2024C224

Legenda

- Projectgebied
- Werkput
- Velddata
 - Boomval
 - Natuurlijk
 - Profiel
 - Recent
 - Spoor

10 BIJLAGEN:

10.1 SPORENLIJST

Projectcode: 2024C224																															
Lijstonderwerp: Rotselaar - Eektstraat																															
Spoornr.	Werkput	Vlak	Vak	Vorm	Aard		Kleur		Textuur	Inclusies			Afmetingen (cm)		Aflijning	Coupe		Interpretatie	Spoorassociaties		Spoorrelaties			Datering		Herkenningsnummer(s)					Datum
					Homogeen	Heterogeen	Hoofdkleur	Bijkleur		Soort	Grootte	Hoeveelheid	Vlak	Diepte		Begin	Einde		Hoort bij	Vervolg van	Jonger dan	Ouder dan	Gelijktijdig met	Foto's	Plannen	Coupetekening	Vondstenrs	Staalnrs			
S1		1	1	langwerpig		X	Br	LGr	zandleem	HK, BS, Fe	klein	weinig	max 388	55	scherp	NO	ZW	greppel		S30	S44	S4		15e-17e E	F9-10		T1	V1-4		22/05/2024	
S2		1	1	ovaal		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	139-82	57	scherp	N	Z	kuil						15e-17e E	F11-12		T2			22/05/2024	
S3		1	1	onregelmatig		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	206-187	62	scherp	N	W	kuil						15e-17e E	F13-16		t3	V5-6		22/05/2024	
S4		1	1	rond		X	Br	LGr	zandleem	Fe	klein	matig	diam 60	21	scherp	NO	ZW	(paal)kuil			S1/30			15e-17e E	F17-18		T4	V7-8		22/05/2024	
S5		1	1	rechthoekig		X	Br	LGr	zandleem	Fe	klein	matig	64-56	38	scherp	O	W	kuil				S6		15e-17e E	F19-20		T5	V9-10		22/05/2024	
S6		1	1	rechthoekig		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	83-76	16	scherp	W	O	kuil				S5		15e-17e E	F19,21		T6			22/05/2024	
S7		1	1	ovaal		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	79-70	18	scherp	NW	ZO	kuil				S8		15e-17e E	F22-23		T7			22/05/2024	
S8		1	1	rond		X	Br	LGr	zandleem	Fe	klein	matig	diam 61	12	scherp	NW	ZO	kuil				S7		15e-17e E	F22-23		T7			22/05/2024	
S9		1	1	rechthoekig		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	166-136	47	scherp	NO	ZW	kuil						15e-17e E	F24-25		T8			22/05/2024	
S10		1	1	langwerpig		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	max 157	15	scherp	NW	ZO	greppel		S43				15e-17e E	F26-28		T9	V11		22/05/2024	
S11		1	1	langwerpig		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	max 94	32	scherp	NW	ZO	greppel		S33				15e-17e E	F26-28		T9	V12		22/05/2024	
S12		2	1	ovaal	X		Wi		zandleem	Fe, Mn	klein	matig	53-40	11	vaag	W	O	natuurlijk							F39-40					22/05/2024	
S13		2	1	rond		X	Br	Wi	zandleem	VL, Fe	klein	weinig	diam 61	5	vaag	NW	ZO	kuil					S14	late/post-ME	F41-42					22/05/2024	
S14		2	1	rond		X	Br	Wi	zandleem	VL, Fe	klein	weinig	diam 34	7	vaag	NW	ZO	kuil					S13	late/post-ME	F43-44					22/05/2024	
S15		2	1	ovaal		X	Gr	LBr	zandleem	HK, Fe, Mn	klein	weinig	134-110	10	scherp	O	W	kuil							F45-46		T10			22/05/2024	
S16		2	1	rond		X	Gr	Wi	zandleem	Fe, Mn	klein	weinig	diam 76	17	vaag	W	O	natuurlijk							F47-48					22/05/2024	
S17		3	1	langwerpig	X		Br		zandleem	Fe	klein	weinig	max 36	12	scherp	ZW	NO	greppel		S50		S18/51		late/post-ME	F59-61		T11-12			23/05/2024	
S18		3	1	langwerpig	X		Br		zandleem	Fe	klein	weinig	max 43	14	scherp	ZW	NO	greppel		S51		S17/50		late/post-ME	F59,62-63		T13-14			23/05/2024	
S19		3	1	rond		X	DGr-Zw	Br	zandleem	Fe, Mn	klein	weinig	diam 19	3	vaag	W	O	natuurlijk							F64-65					23/05/2024	
S20		3	1	rond		X	Gr-Zw	Wi	zandleem	Fe, Mn	klein	weinig	diam 54	4	vaag	W	O	natuurlijk							F66-67					23/05/2024	
S21		3	1	rond	X		Wi		zandleem	Fe, Mn	klein	weinig	diam 46	6	vaag	W	O	natuurlijk							F68-69					23/05/2024	
S22		3	1	ovaal	X		DBr		zandleem				80-35	5	scherp	N	Z	kuil						19e/20e E	F70-71			V13		23/05/2024	
S23		3	1	langwerpig	X		Br		zandleem	Fe	klein	weinig	max 23	8	scherp	W	O	greppel						late/post-ME	F72-74		T15			23/05/2024	
S24		3	1	langwerpig	X		Br-Gr		zandleem	Fe, Mn	klein	weinig	max 87	7	scherp	ZO	NW	greppel						late/post-ME	F75-77		T16			23/05/2024	
S25		4	1	ovaal	X		DBr		zandleem				202-84	13	scherp	N	Z	kuil						19e/20e E	F89-90			V14-15		23/05/2024	
S26		4	1	langwerpig	X		Br		zandleem	HK, Fe, Mn	klein	weinig	max 46	18	scherp	O	W	greppel						late/post-ME	F91-93		T17	V16		23/05/2024	
S27		4	1	ovaal		X	DBr	LBr	zandleem	HK	klein	weinig	114-57	9	scherp	O	W	kuil						19e/20e E	F94-95					23/05/2024	
S28		4	1	rechthoekig		X	DBr-Gr	LBr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig	179-48	34	scherp	O	W	kuil						19e/20e E	F96-97		T18	V17-18		23/05/2024	
S29		4	1	ovaal	X		DBr		zandleem				44-37	2	scherp	O	W	(paal)kuil						19e/20e E	F98-99					23/05/2024	
S30		5	1	langwerpig		X	Br	LGr	zandleem	HK, BS, Fe	klein	weinig/matig	max 250	53	scherp	O	Z	greppel		S1	S44	S4		15e-17e E	F113-117		T19	V20-22		24/05/2024	
S31		5	1	rond		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	diam 88	33	scherp	N	Z	(paal)kuil						15e-17e E	F118-119		T20	V23		24/05/2024	
S32		5	1	ovaal	X		DBr		zandleem				76-43	2	vaag	ZW	NO	natuurlijk							F120-121					24/05/2024	
S33		5	1	langwerpig		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	max 170	45	scherp	ZW	NO	greppel		S11				15e-17e E	F122-126		T21-22	V24-27		24/05/2024	
S34		5	1	rond		X	Wi	DGr-Zw	zandleem	Fe, VB	klein	weinig	diam 28	7	vaag	N	Z	afvalkuil?							F127-128		T23		ST1	24/05/2024	
S35		5	1	ovaal	X		DBr		zandleem				86-34	11	scherp	NW	ZO	kuil						19e/20e E	F129-130		T24			24/05/2024	
S36		5	1	rond		X	Br	LGr	zandleem				diam 44	6	scherp	W	O	(paal)kuil						15e-17e E	F131-132		T25			24/05/2024	
S37		5	1	ovaal		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	70-33	16	scherp	N	Z	kuil						15e-17e E	F133-134		T26			24/05/2024	
S38		5	1	ovaal		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	91-47	28	scherp	Z	N	kuil						15e-17e E	F133,135		T27	V28		24/05/2024	
S39		5	1	rond	X		Br		zandleem	HK, BS, Fe	klein	weinig/matig	diam 83	8	scherp	N	Z	kuil						15e-17e E	F136-137		T28			24/05/2024	
S40		5	1	rond		X	LGr	Br	zandleem	HK, Fe	klein	weinig	diam 133	24	scherp	O	W	kuil				S41	late/post-ME	F138-139		T29	V29-30		24/05/2024		
S41		5	1	rond		X	LGr	Br	zandleem	HK, Fe	klein	weinig	diam 116	26	scherp	O	W	kuil				S40	late/post-ME	F138-139		T29	V31-33		24/05/2024		
S42		5	1	onregelmatig	X		Br		zandleem	HK, BS, Fe	klein	weinig/matig	721-(572)	29	scherp	ZW	NO	afvalkuil						15e-17e E	F140-143		T30	V34-38		24/05/2024	
S43		5	1	langwerpig		X	Br	LGr	zandleem	HK, Fe	klein	weinig/matig	max 164	30	scherp	NO	ZW	greppel		S10				15e-17e E	F123-126		T21-22	V39-40		24/05/2024	
S44		5	1	rond		X	Br	LGr	zandleem	Fe	klein	matig	diam 45	40	scherp	Z	N	(paal)kuil				S1/30		15e-17e E	F144-145		T31	V41		24/05/2024	
S45		6	1	langwerpig	X		Br		zandleem	Fe, Mn	klein	weing	331-89	10	scherp	ZO	NW	kuil						late/post-ME	F164-166		T32			27/05/2024	
S46		6	1	ovaal		X	Ro-Br	Wi	zandleem	VL, Fe, Mn	klein	matig	177-137	42	vaag	ZW	NO	natuurlijk?							F167-168		T33			27/05/2024	
S47		6	1	langwerpig	X		Br		zandleem	Fe	klein	weinig	max 37	4	scherp	ZW	NO	greppel				S48		late/post-ME	F169-172		T34-35			27/05/2024	
S48		6	1	langwerpig	X		DGr		zandleem				max 52	12	scherp	O	W	greppel			S47			19e/20e E	F173-175		T36			27/05/2024	
S49		6	1	langwerpig	X		Br		zandleem	Fe	klein	weinig	max 36	5	scherp	ZW	NO	greppel						late/post-ME	F176-178		T37			27/05/2024	
S50		7																													

BS: baksteen

HK: houtskool

VL: verbrande leem

VB: verbrand bot

Fe: ijzer

Mn: mangaan

10.2 VONDSTENLIJST

Projectcode: 2024C224

Lijstonderwerp: Rotselaar - Eektstraat																																
Vondstnr.	Werkput	Vlak	Vak	Spoor	Laag	Kwadrant	Inzamelmethode			Categorie	Datering	Hoeveelheid			Herkenning		Homogeniteit		Baksel	Materiaal	Fragment	Vorm	Type	Beschrijving				Opmerking	Datum			
							Vlak	Coupe	Zeven			Telling	Schatting	Gewicht (g)	Foto's	Tekening	Residueel	Intrusief						Glazuur	Inclusies	Versiering	Maakwijze	Bakking	Herkomst			
V1		1	1	S1				X		AW	late/post-ME	3	1	40	F203					ROOD		wand					gedraaid	oxiderend			22/05/2024	
		1	1	S1				X		AW	late/post-ME	2	1	22	F203					ROOD		wand					gedraaid	oxiderend			22/05/2024	
		1	1	S1				X		AW	late/post-ME	2	1	26	F203					ROOD		wand					gedraaid	oxiderend			22/05/2024	
		1	1	S1				X		AW	late/post-ME	15	1	204	F203	T47				ROOD		3x rand/2x bodem/10x wand	bord		geknepen standvin	geel		gedraaid	oxiderend			22/05/2024
		1	1	S1				X		AW	late/post-ME	1		6	F203					ROOD		wand						gedraaid	oxiderend			22/05/2024
		1	1	S1					X	AW	late/post-ME	1		6	F203					ROOD		wand						gedraaid	oxiderend			22/05/2024
V2		1	1	S1					X	BK		2		60	F204						baksteen										22/05/2024	
V3		1	1	S1			X			NS	Neolithicum	1		48	F205						Wommersom kwartsiet	afslag?									22/05/2024	
V4		1	1	S1			X			MT		1		20	F206						ijzer	nagel									22/05/2024	
V5		1	1	S3				X		BK		1		42	F207						baksteen										22/05/2024	
V6		1	1	S3				X		MT		2		54	F208						ijzer	?									22/05/2024	
V7		1	1	S4				X		AW	16e-17e E	1		24	F209	T48			SG		bodem	kruik		vlakke bodem				gedraaid		Raeren/Aken	22/05/2024	
V8		1	1	S4				X		NS		1		22	F210						ijzerzandsteen (Diestiaan)										22/05/2024	
V9		1	1	S5				X		AW	15e-16e E	4	1	243	F211	T49			SG		1x bodem/3x wand	kruik						gedraaid		Raeren/Aken	22/05/2024	
		1	1	S5				X		AW	15e-16e E	1		321	F211	T50			SG		bodem	kruik						gedraaid		Raeren/Aken	22/05/2024	
V10		1	1	S5				X		NS		1		8	F212						leiste										22/05/2024	
V11		1	1	S10				X		AW	late/post-ME	1		24	F213					ROOD		wand				groen		gedraaid	reducerend		22/05/2024	
		1	1	S10				X		AW	late/post-ME	1		6	F213					ROOD		wand						gedraaid	reducerend		22/05/2024	
V12		1	1	S11				X		BK		1		64	F214						baksteen										22/05/2024	
V13		3	1	S22			X			BK		1		26	F215						baksteen										23/05/2024	
V14		4	1	S25				X		AW	16e-17e E	1		6	F216					MA		wand	bord?			wit tinglazuur	strepen	gedraaid			23/05/2024	
V15		4	1	S25				X		BK		2		12	F217						baksteen										23/05/2024	
V16		4	1	S26				X		AW	13e-14e E	1		12	F218					PSG		wand				loodglazuur		gedraaid			23/05/2024	
V17		4	1	S28				X		BK		1		8	F219						baksteen										23/05/2024	
		4	1	S28				X		BK		1		12	F219						baksteen					wit-grijs					23/05/2024	
V18		4	1	S28				X		NS		1		12	F220						leiste										23/05/2024	
V19		5	1		Aanl vl		X			AW	13e-14e E	1		16	F221				PSG		wand				loodglazuur			gedraaid			24/05/2024	
		5	1		Aanl vl		X			AW	15e-16e E	1		36	F221				SG		bodem							gedraaid		Raeren/Aken	24/05/2024	
		5	1		Aanl vl		X			AW	late/post-ME	1		62	F221					GRIJS		oor			loodglazuur/geel			gedraaid			24/05/2024	
V20		5	1	S30				X		AW	late/post-ME	1		44	F222	T51				ROOD		rand	teil			oranje		gedraaid	oxiderend		24/05/2024	
		5	1	S30				X		AW	late/post-ME	2	1	52	F222					ROOD		bodem				groen		gedraaid	oxiderend		24/05/2024	
		5	1	S30				X		AW	late/post-ME	1		45	F222					ROOD		bodem			standing	oranje		gedraaid	oxiderend		24/05/2024	
		5	1	S30				X		AW	late/post-ME	4		72	F222					ROOD		wand					gedraaid	oxiderend		24/05/2024		
		5	1	S30				X		AW	late/post-ME	1		23	F222	T52				GRIJS		rand				loodglazuur/geel		gedraaid			24/05/2024	
		5	1	S30				X		AW	late/post-ME	1		52	F222					GRIJS		oor/pootje?				loodglazuur/groen		gedraaid			24/05/2024	
		5	1	S30				X		AW	late/post-ME	1		5	F222					GRIJS		wand				loodglazuur/geel		gedraaid			24/05/2024	
		5	1	S30				X		AW	15e-16e E	1		10	F222					SG		wand						gedraaid		Raeren/Aken	24/05/2024	
		5	1	S30				X		AW	15e-16e E	1		46	F222	T53			SG		bodem	kruikje						gedraaid		Siegburg	24/05/2024	
V21		5	1	S30				X		BK		1		74	F223						baksteen										24/05/2024	
V22		5	1	S30				X		MT	post-ME	1		34	F224						ijzer	mes?									24/05/2024	
V23		5	1	S31				X		AW	late/post-ME	1		4	F225					GRIJS		wand				loodglazuur		gedraaid			24/05/2024	
V24		5	1	S33				X		AW	late/post-ME	4	1	144	F226					GRIJS		wand				bruin/groen		gedraaid			24/05/2024	
		5	1	S33				X		AW	late/post-ME	1		56	F226					GRIJS		wand				groen		gedraaid			24/05/2024	
		5	1	S33				X		AW	late/post-ME	2	1	30	F226					ROOD		wand/oor				loodglazuur		gedraaid			24/05/2024	
		5	1	S33				X		AW	late/post-ME	1		14	F226					ROOD		wand?				bruin		gedraaid			24/05/2024	
		5	1	S33				X		AW	late/post-ME	1		2	F226					ROOD		wand				bruin		gedraaid			24/05/2024	
		5	1	S33				X		AW	late/post-ME	1		2	F226					ROOD		wand				groen-geel		gedraaid		</		

V35	5	1	S42			X	BK		6	5196	F240				baksteen										24/05/2024
	5	1	S42			X	BK		3	412	F240				daktegel										24/05/2024
V36	5	1	S42			X	NS		7	6596	F241				ijzerzandsteen (Diestiaan)										24/05/2024
	5	1	S42			X	NS		1	201	F241				kalkzandsteen										24/05/2024
	5	1	S42			X	NS		1	18	F241				leiste										24/05/2024
V37	5	1	S42				GL	post-ME	1	8	F242					viakglas									24/05/2024
V38	5	1	S42			X	MT	post-ME	2	8	F243				ijzer	nagel									24/05/2024
V39	5	1	S43			X	AW	late/post-ME	3	1	68	F244	T60		ROOD	2x rand/1x wand			oranje			gedraaid	oxiderend		24/05/2024
	5	1	S43			X	AW	late/post-ME	1		32	F244			ROOD	wand			geel-groen			gedraaid	oxiderend		24/05/2024
V40	5	1	S43			X	NS		1	772	F245				ijzerzandsteen (Diestiaan)										24/05/2024
V41	5	2	S44			X	AW	late/post-ME	1		22	F246			ROOD	oor/pootje?			loodglazuur			gedraaid	oxiderend		24/05/2024
	5	2	S44			X	AW	late/post-ME	1		4	F246			GRUIS	wand			groen/geel			gedraaid	oxiderend		24/05/2024
V42	7	1	S51			X	BK		1	28	F247				baksteen				oranje						27/05/2024

AW: aardewerk

BK: bouwkeramiek

GL: glas

NS: natuursteen

MT: metaal

SG: steengoed

10.3 PUNTVONDSTENLIJST

Projectcode: 2024C224																						
Lijstonderwerp: Rotselaar - Eektstraat																						
Puntvondstnr.	Werkput	Vlak	Vak	Spoor	Laag	Aardkundige eenheid	Inzamelwijze		Vondstcategorie	Beschrijving	Hoeveelheid			XYZ-coördinaten	Datering	Herkenning		Homogeniteit		Opmerking	Datum	
							Vlak	Coupe			Telling	Schatting	Gewicht (g)			Foto's	Tekening	Residueel	Intrusief			
PV1	1	1				Bt-horizont	X		NS (Wommersomkwarstiet)	klingskern	1			X: 175821,972 Y: 181836,902 Z: 13,095	Mesolithicum	F248					22/05/2024	
PV2	5	1	BV1		Niv. 1		X		NS (Wommersomkwarstiet)	klingskern	1			X: 175835,394 Y: 181820,421 Z: 13,419	Mesolithicum	F249-250	T61				24/05/2024	
PV3	5	1	BV1		Niv. 1		X		NS (Wommersomkwarstiet)	klingskern	1			X: 175836,147 Y: 181820,445 Z: 13,428	Mesolithicum	F251	T62				24/05/2024	
PV4	5	1	BV1		Niv. 1		X		NS (Wommersomkwarstiet)	mediaal fragment microklingskern	1			X: 175836,022 Y: 181820,222 Z: 13,423	Mesolithicum	F252-253	T63				24/05/2024	
PV5	5	1	BV1		Niv. 1		X		NS (vuur- of keiste)	afslag	1			X: 175835,024 Y: 181820,828 Z: 13,422	Mesolithicum	F254					24/05/2024	
PV6	5	1	BV2		Niv. 1		X		NS (Wommersomkwarstiet)	kernrandklingskern	1			X: 175846,613 Y: 181797,633 Z: 13,436	Mesolithicum	F255-256	T64				24/05/2024	
PV7	6	1				Bt-horizont	X		NS (Wommersomkwarstiet)	fragment microklingskern	1			X: 175879,902 Y: 181816,413 Z: 13,490	Mesolithicum	F257-258	T65				27/05/2024	
PV8	7	1				Bt-horizont	X		NS (Wommersomkwarstiet)	afslag	1			X: 175919,632 Y: 181799,575 Z: 13,257	Mesolithicum	F259					27/05/2024	
PV9	7	1	Boomval?				X		AW	zwart baksel, reducerend gebakken, geglad	2	1		X: 175911,732 Y: 181818,185 Z: 13,388	Mesolithicum	F260-261					27/05/2024	

10.4 METAALDETECTIELIJST

Projectcode: 2024C224														
Lijstonderwerp: Rotselaar - Eektstraat														
Vondstnummer	Werkput	Vlak	Spoor	Aardkundige eenheid	Materiaal	Beschrijving	Hoeveelheid			XYZ-coördinaten	Datering	Ierkenningsnumme		Opmering
							Telling	Schatting	Gewicht (g)			Foto's	Tekening	
Md1	5	1		Bt-horizont	lood	musketkogel	1		9	X: 175848,586 Y: 181797,844	ca. 1500-1850	F262		
Md2	5	1	S33		koperlegering	kledinghaak	1		4	X: 175841,511 Y: 181833,040	late middeleeuwen	F263		
Md3.1				stort	koperlegering	hangertje	1		1		late middeleeuwen	F264		
Md3.2				stort	lood	musketkogel	1		24		ca. 1500-1850	F264		
Md3.3				stort	lood	pistoletkogel	1		10		ca. 1500-1850	F264		
Md3.4				stort	lood	pistoletkogel	1		4		ca. 1500-1850	F264		platgeslagen
Md3.5				stort	lood	netverzwaring	1		4		post-middeleeuwen	F264		

10.5 STALENLIJST

Projectcode: 2024C224																										
Lijstonderwerp: Rotselaar - Eekstraat																										
Staalnummer	Werkput	Vlak	Vak	Spoor	Laag	Kwadrant	Context	Coupe	Profiel	Herkenningsnummer			Inzamelwijze	Maaswijdte		Categorie							Volume	Genomen handelingen	Uitgevoerde analyse	
							Structuur			Fotonr.	Plannr.	Tekening				Houtskool	Verbr. Bot	Pollen	Macroresten	Dendrochronologie	Studie vondsten	Studie micromorfologie				
ST1	5	1		S34			afvalkuil?	X		F265			bulk	0,5 mm			X							ca. 3l	gezeeft	waardering bot (A. Pijpelink)
ST2	5	1		BV1	niv. 1	KW1	boomval	X		F266		T66-67	bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft	vondststudie (F. Geerts)	
ST3	5	1		BV1	niv. 1	KW1	boomval	X		F266		T66-67	bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft	vondststudie (F. Geerts)	
ST4	5	1		BV1	niv. 1	KW1	boomval	X		F266		T66-67	bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft	vondststudie (F. Geerts)	
ST5	5	1		BV1	niv. 2	KW1	boomval	X		F267		T68-69	bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft	vondststudie (F. Geerts)	
ST6	5	1		BV1	niv. 2	KW1	boomval	X		F267		T68-69	bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft	vondststudie (F. Geerts)	
ST7	5	1		BV1	niv. 1	KW2	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST8	5	1		BV1	niv. 2	KW2	boomval	X		F268			bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft	vondststudie (F. Geerts)	
ST9	5	1		BV1	niv. 1	KW3	boomval	X		F269			bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft	vondststudie (F. Geerts)	
ST10	5	1		BV1	niv. 1	KW3	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST11	5	1		BV1	niv. 1	KW3	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST12	5	1		BV1	niv. 2	KW3	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST13	5	1		BV1	niv. 2	KW3	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST14	5	1		BV1	niv. 1	KW4	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST15	5	1		BV1	niv. 2	KW4	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST16	5	1		BV2	niv. 1	KW1	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST17	5	1		BV2	niv. 1	KW2	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST18	5	1		BV2	niv. 2	KW2	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST19	5	1		BV2	niv. 1	KW3	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST20	5	1		BV2	niv. 2	KW3	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		
ST21	5	1		BV2	niv. 1	KW4	boomval	X					bulk	0,5 mm							X		10 l	gezeeft		

10.6 TEKENINGENLIJST

Projectcode: 2024C224												
Lijstonderwerp: Rotselaar - Eektstraat												
Herkeningsnummer	Werkput	Vlak	Vak	Type				Onderwerp	Schaal	Vervaardiging		Datum
				Coupe	Profiel	Vondst	Aanzicht			Analoog	Digitaal	
T1	1	1		X				S1	1:20	X		22/05/2024
T2	1	1		X				S2	1:20	X		22/05/2024
T3	1	1		X				S3	1:20	X		22/05/2024
T4	1	1		X				S4	1:20	X		22/05/2024
T5	1	1		X				S5	1:20	X		22/05/2024
T6	1	1		X				S6	1:20	X		22/05/2024
T7	1	1		X				S7&8	1:20	X		22/05/2024
T8	1	1		X				S9	1:20	X		22/05/2024
T9	1	1		X				S10&11	1:20	X		22/05/2024
T10	2	1		X				S15	1:20	X		22/05/2024
T11	3	1		X				S17c1	1:20	X		23/05/2024
T12	3	1		X				S17c2	1:20	X		23/05/2024
T13	3	1		X				S18c1	1:20	X		23/05/2024
T14	3	1		X				S18c2	1:20	X		23/05/2024
T15	3	1		X				S23	1:20	X		23/05/2024
T16	3	1		X				S24	1:20	X		23/05/2024
T17	4	1		X				S26	1:20	X		23/05/2024
T18	4	1		X				S28	1:20	X		23/05/2024
T19	5	1		X				S30	1:20	X		24/05/2024
T20	5	1		X				S31	1:20	X		24/05/2024
T21	5	1		X				S33&43c1	1:20	X		24/05/2024
T22	5	1		X				S33&43c2	1:20	X		24/05/2024
T23	5	1		X				S34	1:20	X		24/05/2024
T24	5	1		X				S35	1:20	X		24/05/2024
T25	5	1		X				S36	1:20	X		24/05/2024
T26	5	1		X				S37	1:20	X		24/05/2024
T27	5	1		X				S38	1:20	X		24/05/2024
T28	5	1		X				S39	1:20	X		24/05/2024
T29	5	1		X				S40&41	1:20	X		24/05/2024
T30	5	1		X				S42	1:20	X		24/05/2024
T31	5	2		X				S44	1:20	X		24/05/2024
T32	6	1		X				S45	1:20	X		27/05/2024
T33	6	1		X				S46	1:20	X		27/05/2024
T34	6	1		X				S47c1	1:20	X		27/05/2024
T35	6	1		X				S47c2	1:20	X		27/05/2024
T36	6	1		X				S48	1:20	X		27/05/2024
T37	6	1		X				S49	1:20	X		27/05/2024
T38	7	1		X				S50c1	1:20	X		27/05/2024
T39	7	1		X				S50c2	1:20	X		27/05/2024
T40	7	1		X				S51c1	1:20	X		27/05/2024
T41	7	1		X				S51c2	1:20	X		27/05/2024
T42	7	1		X				S50&51c3	1:20	X		27/05/2024
T43	7	1		X				S52	1:20	X		27/05/2024
T44	2	1			X			P1	1:20	X		23/05/2024
T45	3	1			X			P2	1:20	X		23/05/2024
T46	4	1			X			P3	1:20	X		23/05/2024
T47	1	1				X		V1	1:1	X	X	31/07/2024
T48	1	1				X		V7	1:1	X		31/07/2024
T49	1	1				X		V9	1:1	X	X	31/07/2024
T50	1	1				X		V9	1:1	X	X	31/07/2024
T51	5	1				X		V20	1:1	X	X	31/07/2024
T52	5	1				X		V20	1:1	X	X	31/07/2024
T53	5	1				X		V20	1:1	X	X	31/07/2024
T54	5	1				X		V24	1:1	X	X	31/07/2024
T55	5	1				X		V24	1:1	X		31/07/2024
T56	5	1				X		V24	1:1	X		31/07/2024
T57	5	1				X		V29	1:1	X	X	31/07/2024
T58	5	1				X		V29	1:1	X		31/07/2024
T59	5	1				X		V34	1:1	X		31/07/2024
T60	5	1				X		V39	1:1	X		31/07/2024
T61	5	1				X		PV2	1:1	X	X	9/12/2024
T62	5	1				X		PV3	1:1	X	X	9/12/2024
T63	5	1				X		PV4	1:1	X	X	9/12/2024
T64	5	1				X		PV6	1:1	X	X	9/12/2024
T65	6	1				X		PV7	1:1	X	X	9/12/2024
T66	5	1				X		ST2-4	1:1	X	X	9/12/2024
T67	5	1				X		ST2-4	1:1	X	X	9/12/2024
T68	5	1				X		ST5-6	1:1	X	X	9/12/2024
T69	5	1				X		ST5-6	1:1	X	X	9/12/2024

10.7 FOTOLIJST

Projectcode: 2024C224																
Lijstonderwerp: Rotselaar - Eektstraat																
Herkeningsnummer	Werkput	Vlak	Vak	Onderwerp	Type foto								Vervaardiging		Datum	
					Overzicht	Vlak	Spoor	Coupe	Profiel	Vondst	Detail	Ander	Analoog	Digitaal		
F1				Terrein	X									X	22/05/2024	
F2	1	1		WP1		X								X	22/05/2024	
F3	1	1		WP1		X								X	22/05/2024	
F4	1	1		WP1		X								X	22/05/2024	
F5	1	1		WP1		X								X	22/05/2024	
F6	1	1		WP1		X								X	22/05/2024	
F7	1	1		WP1		X								X	22/05/2024	
F8	1	1		S1			X							X	22/05/2024	
F9	1	1		S1				X						X	22/05/2024	
F10	1	1		S1				X						X	22/05/2024	
F11	1	1		S2			X							X	22/05/2024	
F12	1	1		S2				X						X	22/05/2024	
F13	1	1		S3			X							X	22/05/2024	
F14	1	1		S3				X						X	22/05/2024	
F15	1	1		S3				X						X	22/05/2024	
F16	1	1		S3				X						X	22/05/2024	
F17	1	1		S4			X							X	22/05/2024	
F18	1	1		S4				X						X	22/05/2024	
F19	1	1		S5&6			X							X	22/05/2024	
F20	1	1		S5				X						X	22/05/2024	
F21	1	1		S6				X						X	22/05/2024	
F22	1	1		S7&8			X							X	22/05/2024	
F23	1	1		S7&8				X						X	22/05/2024	
F24	1	1		S9			X							X	22/05/2024	
F25	1	1		S9				X						X	22/05/2024	
F26	1	1		S10&11			X							X	22/05/2024	
F27	1	1		S10&11			X							X	22/05/2024	
F28	1	1		S10&11			X							X	22/05/2024	
F29	2	1		WP2		X								X	22/05/2024	
F30	2	1		WP2		X								X	22/05/2024	
F31	2	1		WP2		X								X	22/05/2024	
F32	2	1		WP2		X								X	22/05/2024	
F33	2	1		WP2		X								X	22/05/2024	
F34	2	1		WP2		X								X	22/05/2024	
F35	2	1		WP2		X								X	22/05/2024	
F36	2	1		WP2		X								X	22/05/2024	
F37	2	1		WP2		X								X	22/05/2024	
F38	2	1		WP2		X								X	22/05/2024	
F39	2	1		S12			X							X	22/05/2024	
F40	2	1		S12				X						X	22/05/2024	
F41	2	1		S13			X							X	22/05/2024	
F42	2	1		S13				X						X	22/05/2024	
F43	2	1		S14			X							X	22/05/2024	
F44	2	1		S14				X						X	22/05/2024	
F45	2	1		S15			X							X	22/05/2024	
F46	2	1		S15				X						X	22/05/2024	
F47	2	1		S16			X							X	22/05/2024	
F48	2	1		S16				X						X	22/05/2024	
F49	3	1		WP3		X								X	22/05/2024	
F50	3	1		WP3		X								X	22/05/2024	
F51	3	1		WP3		X								X	22/05/2024	
F52	3	1		WP3		X								X	23/05/2024	
F53	3	1		WP3		X								X	23/05/2024	
F54	3	1		WP3		X								X	23/05/2024	
F55	3	1		WP3		X								X	23/05/2024	
F56	3	1		WP3		X								X	23/05/2024	
F57	3	1		WP3		X								X	23/05/2024	
F58	3	1		WP3		X								X	23/05/2024	
F59	3	1		S17&18			X							X	23/05/2024	
F60	3	1		S17				X						X	23/05/2024	
F61	3	1		S17				X						X	23/05/2024	
F62	3	1		S18				X						X	23/05/2024	
F63	3	1		S18				X						X	23/05/2024	
F64	3	1		S19			X							X	23/05/2024	
F65	3	1		S19				X						X	23/05/2024	
F66	3	1		S20			X							X	23/05/2024	
F67	3	1		S20				X						X	23/05/2024	
F68	3	1		S21			X							X	23/05/2024	
F69	3	1		S21				X						X	23/05/2024	
F70	3	1		S22			X							X	23/05/2024	
F71	3	1		S22				X						X	23/05/2024	
F72	3	1		S23			X							X	23/05/2024	
F73	3	1		S23			X							X	23/05/2024	
F74	3	1		S23				X						X	23/05/2024	
F75	3	1		S24			X							X	23/05/2024	
F76	3	1		S24			X							X	23/05/2024	
F77	3	1		S24				X						X	23/05/2024	
F78	4	1		WP4		X								X	23/05/2024	
F79	4	1		WP4		X								X	23/05/2024	
F80	4	1		WP4		X								X	23/05/2024	
F81	4	1		WP4		X								X	23/05/2024	
F82	4	1		WP4		X								X	23/05/2024	
F83	4	1		WP4		X								X	23/05/2024	
F84	4	1		WP4		X								X	23/05/2024	
F85	4	1		WP4		X								X	23/05/2024	

F86	4	1	WP4	X					X	23/05/2024
F87	4	1	WP4	X					X	23/05/2024
F88	4	1	WP4	X					X	23/05/2024
F89	4	1	S25		X				X	23/05/2024
F90	4	1	S25			X			X	23/05/2024
F91	4	1	S26		X				X	23/05/2024
F92	4	1	S26		X				X	23/05/2024
F93	4	1	S26			X			X	23/05/2024
F94	4	1	S27		X				X	23/05/2024
F95	4	1	S27			X			X	23/05/2024
F96	4	1	S28		X				X	23/05/2024
F97	4	1	S28			X			X	23/05/2024
F98	4	1	S29		X				X	23/05/2024
F99	4	1	S29			X			X	23/05/2024
F100	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F101	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F102	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F103	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F104	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F105	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F106	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F107	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F108	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F109	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F110	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F111	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F112	5	1	WP5	X					X	24/05/2024
F113	5	1	S30		X				X	24/05/2024
F114	5	1	S30		X				X	24/05/2024
F115	5	1	S30			X			X	24/05/2024
F116	5	1	S30			X			X	24/05/2024
F117	5	1	S30			X			X	24/05/2024
F118	5	1	S31		X				X	24/05/2024
F119	5	1	S31			X			X	24/05/2024
F120	5	1	S32		X				X	24/05/2024
F121	5	1	S32			X			X	24/05/2024
F122	5	1	S33&43		X				X	24/05/2024
F123	5	1	S33&43		X				X	24/05/2024
F124	5	1	S33&43		X				X	24/05/2024
F125	5	1	S33&43			X			X	24/05/2024
F126	5	1	S33&43			X			X	24/05/2024
F127	5	1	S34		X				X	24/05/2024
F128	5	1	S34			X			X	24/05/2024
F129	5	1	S35		X				X	24/05/2024
F130	5	1	S35			X			X	24/05/2024
F131	5	1	S36		X				X	24/05/2024
F132	5	1	S36			X			X	24/05/2024
F133	5	1	S37&38		X				X	24/05/2024
F134	5	1	S37			X			X	24/05/2024
F135	5	1	S38			X			X	24/05/2024
F136	5	1	S39		X				X	24/05/2024
F137	5	1	S39			X			X	24/05/2024
F138	5	1	S40&41		X				X	24/05/2024
F139	5	1	S40&41			X			X	24/05/2024
F140	5	1	S42		X				X	24/05/2024
F141	5	1	S42		X				X	24/05/2024
F142	5	1	S42			X			X	24/05/2024
F143	5	1	S42			X			X	24/05/2024
F144	5	2	S44		X				X	24/05/2024
F145	5	2	S44			X			X	24/05/2024
F146	5	1	BV1		X				X	24/05/2024
F147	5	1	BV1			X			X	24/05/2024
F148	5	1	BV1			X			X	24/05/2024
F149	5	1	BV1			X			X	24/05/2024
F150	5	1	BV1			X			X	24/05/2024
F151	5	1	BV1			X			X	24/05/2024
F152	5	1	BV1			X			X	24/05/2024
F153	5	1	BV2		X				X	24/05/2024
F154	6	1	WP6	X					X	27/05/2024
F155	6	1	WP6	X					X	27/05/2024
F156	6	1	WP6	X					X	27/05/2024
F157	6	1	WP6	X					X	27/05/2024
F158	6	1	WP6	X					X	27/05/2024
F159	6	1	WP6	X					X	27/05/2024
F160	6	1	WP6	X					X	27/05/2024
F161	6	1	WP6	X					X	27/05/2024
F162	6	1	WP6	X					X	27/05/2024
F163	6	1	WP6	X					X	27/05/2024
F164	6	1	S45		X				X	27/05/2024
F165	6	1	S45		X				X	27/05/2024
F166	6	1	S45			X			X	27/05/2024
F167	6	1	S46		X				X	27/05/2024
F168	6	1	S46			X			X	27/05/2024
F169	6	1	S47		X				X	27/05/2024
F170	6	1	S47		X				X	27/05/2024
F171	6	1	S47			X			X	27/05/2024
F172	6	1	S47			X			X	27/05/2024
F173	6	1	S48		X				X	27/05/2024
F174	6	1	S48		X				X	27/05/2024
F175	6	1	S48			X			X	27/05/2024
F176	6	1	S49		X				X	27/05/2024

F177	6	1	S49		X							X	27/05/2024
F178	6	1	S49			X						X	27/05/2024
F179	7	1	WP7	X								X	27/05/2024
F180	7	1	WP7	X								X	27/05/2024
F181	7	1	WP7	X								X	27/05/2024
F182	7	1	WP7	X								X	27/05/2024
F183	7	1	WP7	X								X	27/05/2024
F184	7	1	WP7	X								X	28/05/2024
F185	7	1	WP7	X								X	28/05/2024
F186	7	1	S50&51		X							X	27/05/2024
F187	7	1	S50&51		X							X	27/05/2024
F188	7	1	S50&51		X							X	27/05/2024
F189	7	1	S50&51		X							X	27/05/2024
F190	7	1	S50			X						X	27/05/2024
F191	7	1	S50			X						X	27/05/2024
F192	7	1	S51			X						X	27/05/2024
F193	7	1	S51			X						X	27/05/2024
F194	7	1	S50&51			X						X	27/05/2024
F195	7	1	S52	X								X	27/05/2024
F196	7	1	S52	X								X	27/05/2024
F197	7	1	S52	X								X	28/05/2024
F198	7	1	S52	X								X	28/05/2024
F199	7	1	S52			X						X	27/05/2024
F200	2	1	P1				X					X	23/05/2024
F201	3	1	P2				X					X	23/05/2024
F202	4	1	P3				X					X	23/05/2024
F203	1	1	V1					X				X	30/05/2024
F204	1	1	V2					X				X	30/05/2024
F205	1	1	V3					X				X	30/05/2024
F206	1	1	V4					X				X	30/05/2024
F207	1	1	V5					X				X	30/05/2024
F208	1	1	V6					X				X	30/05/2024
F209	1	1	V7					X				X	30/05/2024
F210	1	1	V8					X				X	30/05/2024
F211	1	1	V9					X				X	30/05/2024
F212	1	1	V10					X				X	30/05/2024
F213	1	1	V11					X				X	30/05/2024
F214	1	1	V12					X				X	30/05/2024
F215	3	1	V13					X				X	30/05/2024
F216	4	1	V14					X				X	30/05/2024
F217	4	1	V15					X				X	30/05/2024
F218	4	1	V16					X				X	30/05/2024
F219	4	1	V17					X				X	30/05/2024
F220	4	1	V18					X				X	30/05/2024
F221	5	1	V19					X				X	30/05/2024
F222	5	1	V20					X				X	30/05/2024
F223	5	1	V21					X				X	30/05/2024
F224	5	1	V22					X				X	30/05/2024
F225	5	1	V23					X				X	30/05/2024
F226	5	1	V24					X				X	30/05/2024
F227	5	1	V24					X				X	30/05/2024
F228	5	1	V25					X				X	30/05/2024
F229	5	1	V25					X				X	30/05/2024
F230	5	1	V26					X				X	30/05/2024
F231	5	1	V27					X				X	30/05/2024
F232	5	1	V27					X				X	30/05/2024
F233	5	1	V28					X				X	30/05/2024
F234	5	1	V29					X				X	30/05/2024
F235	5	1	V30					X				X	30/05/2024
F236	5	1	V31					X				X	30/05/2024
F237	5	1	V32					X				X	30/05/2024
F238	5	1	V33					X				X	30/05/2024
F239	5	1	V34					X				X	30/05/2024
F240	5	1	V35					X				X	30/05/2024
F241	5	1	V36					X				X	30/05/2024
F242	5	1	V37					X				X	30/05/2024
F243	5	1	V38					X				X	30/05/2024
F244	5	1	V39					X				X	30/05/2024
F245	5	1	V40					X				X	30/05/2024
F246	5	2	V41					X				X	30/05/2024
F247	7	1	V42					X				X	30/05/2024
F248	1	1	PV1					X				X	30/05/2024
F249	5	1	PV2					X				X	30/05/2024
F250	5	1	PV2					X				X	30/05/2024
F251	5	1	PV3					X				X	30/05/2024
F252	5	1	PV4					X				X	30/05/2024
F253	5	1	PV4					X				X	30/05/2024
F254	5	1	PV5					X				X	30/05/2024
F255	5	1	PV6					X				X	30/05/2024
F256	5	1	PV6					X				X	30/05/2024
F257	6	1	PV7					X				X	30/05/2024
F258	6	1	PV7					X				X	30/05/2024
F259	7	1	PV8					X				X	30/05/2024
F260	7	1	PV9					X				X	30/05/2024
F261	7	1	PV9					X				X	30/05/2024
F262	5	1	Md1					X				X	30/05/2024
F263	5	1	Md2					X				X	30/05/2024
F264		1	Md3					X				X	30/05/2024
F265	5	1	S34					X				X	4/07/2024
F266	5	1	ST2-4					X				X	4/07/2024
F267	5	1	ST5-6					X				X	4/07/2024
F268	5	1	ST8					X				X	4/07/2024
F269	5	1	ST9					X				X	4/07/2024

10.8 REFERENTIEPROFIELEN

Profiel P1

Profiel P2

Profiel P3

10.9 CONSERVATIERAPPORT

Niet van toepassing.

10.10 SKELETFORMULIEREN

Niet van toepassing.

10.11 RESULTATEN AARDKUNDIGE EN NATUURWETENSCHAPPELIJKE ANALYSES

Niet van toepassing.